

תשורה

משמחת הנישואין של
ארי' לייב ודבורה לאה שיחי
פעוונער

י"ב טבת ה'תשפ"ב

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד

תשורה פעוזזנער - בעלינאוו

ניצוב ועימוד:

ytmvdesign@gmail.com

פתח דבר

לזכרון טוב, ליום כלולת צאצאינו החתן הת' ארי' לייב שי' עם ב"ג הכלה המהוללה מ' דבורה לאה תחי', ועל יסוד הנהגת אדמו"ר הריי"צ, בעת חתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע, ביום הבהיר י"ד כסלו תרפ"ט -

הננו כזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבכנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה המוכאת כזה.

בתשורה זו יבואו (כמנהג אנ"ש בשנים האחרונות) הגהות ומענות - רובם בפרסום ראשון, יומן משנת תשכ"ט וכן 'מהפיכת החינוך בצרפת' - המתאר את עבודתו הדגולה של סבו של החתן הרה"ג הרב הלל פעוונזנער ז"ל, בשליחות הרבי.

ויהי רצון אשר משמחת נישואין זו נזכה תיכף ומיד ממש לשמחת הגאולה, ולשלמות הנישואין דישראל וקוב"ה, ויקויים היעוד "מהרה ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים. . קול חתן וקול כלה גוי", בהתגלות כ"ק אדמו"ר מה"מ, תיכף ומיד ממש.

בשמחה ובברכה
מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת פעוונזנער
פאריז, צרפת

משפחת בעלינאוו
ס. פאולו, ברזיל

יחי אדוננו מורנו ורכינו מלך המשיח לעולם ועד

יום חמישי י"ב טבת ה'תשפ"ב
סיום ימי ההיקף של ה' טבת
ברוקלין נ.י.

תוכן עינים

- א. והבט פני משיחך.
- ג. מכתבים למשפחה.
- יג. תיקונים בשיחת יו"ד שבט תשי"ד.
- טז. הגהות על הוספות להגדה של פסח, משנת תשכ"ג.
- יט. הגהות על מכתבים.
- כא. צא"ח.
- לא. מענות בעינים שונים.
- לז. הוראות למזכירות.
- מג. יומן חדשי חשון - שבט ה'תשכ"ט.
- נא. מענות שקיבל סב הכלה ר' שמואל שפריצער שי'.
- נג. מהפיכת החינוך בצרפת.

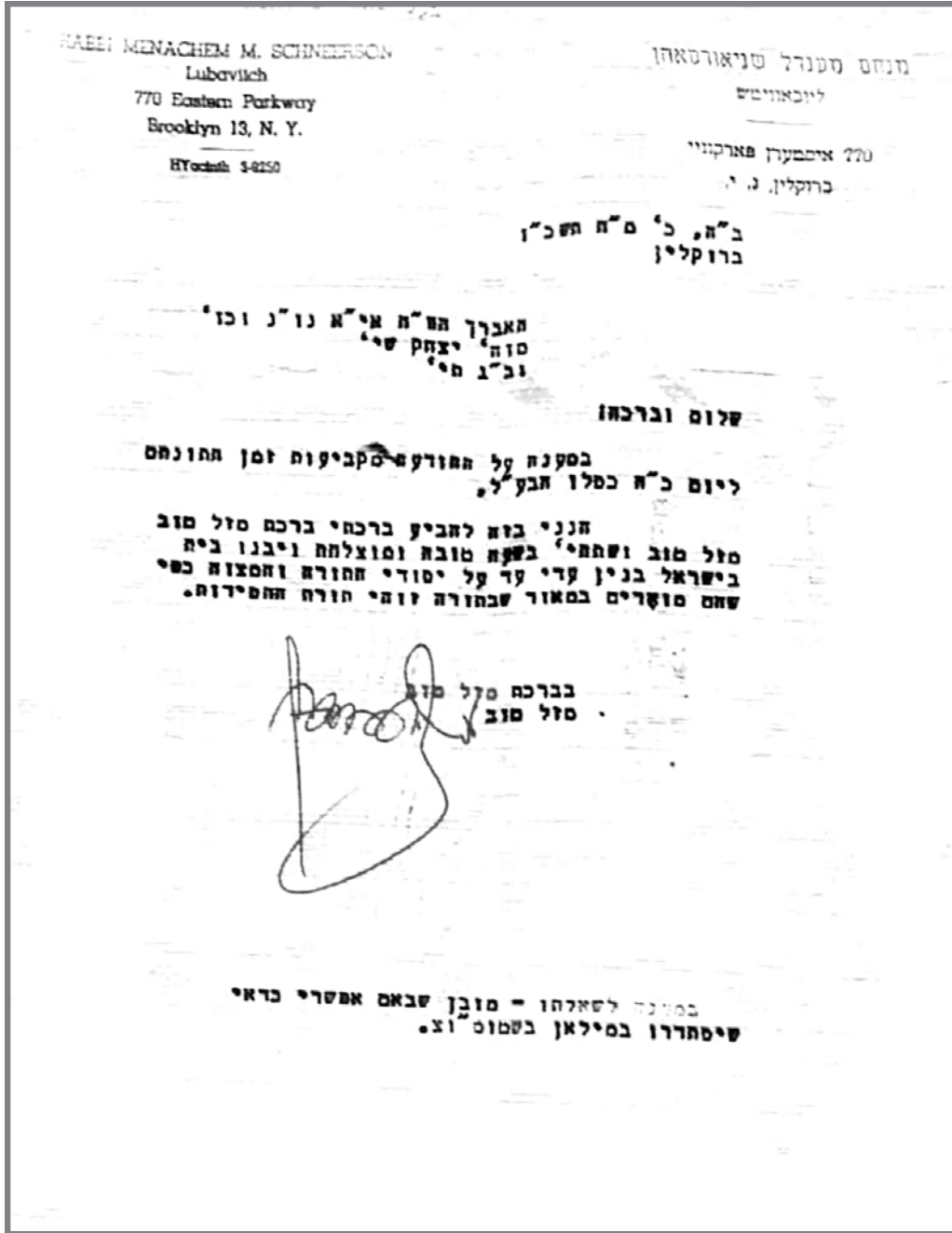
והבט פני משיחך

נתינה לצדקה - ערויהכ"פ תשכ"ז
התמונה בפרסום ראשון

מכתבים
למשפחה

מכתב להרה"ח ר' יצחק בעלינאוו וזוגתו שיחיו ע"ד קביעות זמן חתונתם. וכן מענה ע"ד מקום מגורם לאחר החתונה

וילער-ירושח"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HY 2-9250

מנחם מענדל שניאורסאהו
ליובאוויטש

770 אימפעון פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יז' סיון תשכ"ד
ברוקלין

מרת אסתר הדסה תחי'

ברכה ושלום!

במענה למכתבה מב' סיון, בו כותבת אודות
ביאתה לאה"ק ת"ו באופן הסדרותה שם.

ובעת רצון אזכירה בתפלה שתסדר בטוב
בגשמיות וברוחניות גם יחד, מיוסדת על אהבת ה' ויראת
השם,

ובפרט שהרי נמצאת היא בארץ הקדושה, עלי'
נאמר, עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה,
והרי נכתב מכתבה ימים ספורים לפני חג השבועות, זמן
מחן תורתנו תורת חיים.

ויהי רצון שתכשר טוב בכל עניני.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

לכתבה שמספרים לה לשון הרע על כו' ועוד משתדלים
בזה - לפלא שעושה זה עלי' רושם, בה בשעה שבפירוש אמרו
חכמינו ז"ל: כל המספר לשון הרע מגדיל עונות כנגד שלש
עברות עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים (ערכין
טר, ב). ומובן שצריכים לברוח מהם ומחבורתם ואפילו לא
להתוכח אחם.

מכתבה זו היא חלק מכתבתו של רבי מנחם מענדל שניאורסאהו לרבותנו. המכתבה נכתבה ביום י"ז סיון תשכ"ד. המכתבה נשלחה לרבותנו באמצעות דואר הארץ. המכתבה נשמרה בקפדנות במשרדנו.

מרת אסתר הדסה בעלינאוו שתחי' - סבתה של הכלה, למדה בסמינר 'בית יעקב' בירושלים. שם היתה רגילה להתארח אצל משפחה מסויימת שקיבלו פני' בחום. לאידך, קירובה לחב"ד לא מצא חן בעיני בעל הבית שהי' משגיח מפורסם בא' הישיבות בירושלים והי' רגיל לטעון בפני' כל מיני טענות נגד דרכי חסידות חב"ד. בתמימותה, כתבה מכתב לרבי ובו היא פורסת את אשר שמעה ושואלת לרבי איך להגיב.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HY 46250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יג' אלול תשכ"ד
ברוקלין

אסתר הדסה תחי'

ברכה ושלום

במענה למכתבה מט' אלול.

נעם לי לקרות בו ע"ד החלטה הטובה
לא לשים לב כלל לדברים אשר אסור לשוטעם ע"פ התורה,
והטילת יצליחה בענייני בכלל ובלימודי, לימוד ביראת
השם ואהבת השם המביא לידי מעשה-קיום המצות.
לכתבה אודות הצלת שידון, הנה כיון אשר
רק זה עתה באה לסביבה חדשה ומתחילה בלימודים, אין
ענין להכנס להאמור.

בברכת הצלחה בכל האמור ולכוח"ם

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מוכ"ל
מנחם מענדל שניאורסאהן

לשאלחה בנוגע לאחי' עזרא שי' - יש לעשות
על פי הוראה רופא מומחה.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

בי"ה, י"ב אייר תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ כו'
מוה"ר הלל שי'

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו, בו שואל חוה דעהי בענין
וויזה להעסקה, ומסיים שלכאורה לא יוכל להשיגה עד סוף הקיץ.

ולפלא, שבדאי יודע חוה דעהי בענינאם כאלו
ונמצא הוא במקום שיש לו פרנסה ברוחניות, ולפי ערך, גם
בגשמיות, והחזיה גם לדעתו יש להשיגה רק בסוף הקיץ,
אם כן הרי למה לעמוד בפזר הנפש ובבלבול מחשבות, כיון
שעוד חזון למועד יתחזק יוחרה ענינים במקומו עתה,
עשה"ת יזכה שיהי' בהצלחה בענינים בכלל, ובנוגע
לשירוף טוב והגון בשביל אחותו תהי' בפרט.

אקוה שלעת קבלת מכתבי זה נמצאים כולם-הוא
וב"ב שיחיו-בבד"א את הנכונה ות"ת אפי' ודיע ער"ז בפירוש.

בברכה
[Handwritten signature]

NO TUBE OR SLICKER MAY BE PLACED
OVER THIS LABEL OR OVER THE
MESSAGE HEREON. MESSAGE WILL BE
RECEIVED BY ADDRESSEE.

POSTAGE WILL BE PAID BY ADDRESSEE

FIRST CLASS

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ. י.

בי"ה, אדר"ח מ"ח תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ זכו'
מוה"ר הלל שי'

שלום וברכה!

ברכה-המתכה לבשו"ט

נ"ב: זה עתה קבלתי מכתבו המהיר מא' חשון, בו שואל חו"ד בענין העתקה לארצוה"ב, אבל לא פירש הדבר-קני מפני מצב זוגתו חה"י והלידה שתי' בשעטומ"צ. איך אפשר לחשוב ע"ד נסיעה? ומה שכתב שנסיעתו תוכל להיות רק קרוב לזמן הפסח, הרי אם דעת הרופא מסכמת לזה (לנסיעה בזמן קרוב כזה להלידה בשעטומ"צ) וגם הדזוינט יודע עדי"ז ולא יבטלו הוויזות מקודם לזה, הרי, בניחוחא, אולי אפשר כדאי להשתדל ע"ד העתקה ואז עליו להחייץ עם זקני אנ"ש מהידידים שלו במחננו, שאפשר כדאי יותר-לאה"ק ת"ו, ולא לכאן.

וזאת למודעי, אשר, כנראה, שכמה מאנ"ש טועים הם במפרשים דעת'י נגד העתקה מצרפת, שכונתי היא לתועלת קיום המוסדות ולשמירתם ולוותר על התועלת הפרטית של האישים. ואין זה מחאים כלל וכלל, כי דעת'י, ולדאבוני ראיתי זה במוחש עד עתה, שבההעתקה הרי כמעט רובם ככולם האָט מען אָנגעוואָרן ברוחנ"ות ולעו"ז האָט מען ניט פארדינט בגשמיות. ואינני רואה עדי"ן, לע"ע, סיבות שישחנה זה בעתיד הקרוב. ובמילא חמיהני על אלו הרוצים בהעתקה דוקא. ובקשר לכל הנ"ל, הנה מה שמדגיש כל אחד במכתבו שבהעתקתו לא יהי' היזק להמוסדות שלנו, הנה אינו שייך להענין, כיון שהחשש הוא במניעת העתקה לבנוסע והמעתיק גופא.

ראשית לתי' א"ה פ"ה ית"ה וי"ת. ומה אלה"ש. הנ"ל.

פעוזה נער-ברו נא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ד' שבט תש"כ
ברוקלין

הרה"ג הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ הו"ה הלל שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום כ"ה טבת בו כותב אודות רצונם
הטוב להקדיש סך מסוים זכו, ושואל הצעות בזה,

מהנכון הי' אשר החצי - לערך - מהסכום יוקצב
להשתתפות בהדפסת ספר ע"י המרכז לענייני חנוך, (הצעה
פרטית בזה בטח יקבל מהם). והחצי השני לחת לבתי הספר
בית רבקה: חלק ~~מאת~~ לבתי הספר בית רבקה בפאריז, באה"ק
ח"ו וכאן.

בספר הנדפס יהי' כחוב שזה לעילוי נשמת כו', אבל
הנתינה לבתי הספר הנ"ל צ"ל בעילום שם.

ויזכו הוא וזוג' תי' לגדל את כל ילדיהם שיחיו
לחורה ולהופה ולמעשים טובים מחוך בריאות הנכונה, שמחה
וטוב לבב.

בברכה לבשו"ט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, מוצאי שבת קדש,
פרשת ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם,
ה'תשכ"ב-ברוקלין, נ. י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ מלאכחו
מלאכת שמים מוה' הלל שי',

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו הודעה אשר נתקבל לכהן בקדש,
רבנות על סהרת הקדש בבית הכנסת, מקדש מעט, סו"ב רחוב ראשזיע
במחנה ה' פאריז.

ויהי רצון אשר תהי' ההתמנות בשעה טובה ומוצלחת,

וכידוע בדיוק לשון הצלחה, שהוא עוד למעלה מהמשוער,

הינני שיתרבה בכל עניני בית הכנסת, הן עניני תפלה
הן בשיעורי תורה המלמדים בבבית, ובית, וכידוע דרשת רז"ל על
הכתוב, אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות, שערים המצוינים בהלכה,
(ברכות ח' א).

ובפרט ע"פ הזכור לי משנים אשר הייתי דר בפאריז
ומתפלל לעתים קבועים בביהכ"נ האמור, אשר מסוגל מקדש מעט זה לגדל
בו גם תפלה וגם תורה, להארות מתאים לשמו, מקדש מעט, בית המלך מלכו
של עולם (מגילה כז' א, עיי"ש)

ויהי רצון שיהי' כל האמור מיוסד וחדור אהבת ה'
ויראת ה', שהן שרש וקיום כל הנ"ל, כמרומו ברמב"ם הלכות יסודי התורה
ריש פרק ב' ומבואר יותר בספר תניא קדישא ריש פרק ד'.

והרי נמצאים אנו בשבועות, בהם קורין בתורה, אנפן קיום
הציווי, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בפוכו לא נאמר אלא בחוץ כאו"א
מישראל (ויקרא י"ג א).

בברכת הצלחה בכל האמור ובפ"ש המתפללים
החברים והגבאים בראשת של בית הכנסת
וסביבותי' - שליט"א

שער
ההגהות

תיקונים בשיחת יו"ד שבט תשי"ד

כ"ד, שיחת יו"ד שבט תשי"ד. הנחה בלתי מוגה. קיצור ולא הנחה !!

א. (כ"ק אדמו"ר שליט"א ציוה לנגן את נילגון ה'בינוני, אח"כ אמר את המאמר ד"ה באתי לגבי, אח"כ ציוה לנגן נילגון מכ"ק אדמו"ר (טוהרס"ב) נ"ע ומכ"ק אדמו"ר סהר"ט נ"ע, ואח"כ אמר:)

עס איז ידוע דער מסל פון דעם מעזריטער מגיד אויף דעם תענוג סלמעלה פון די עבודה טבגוף דוקא, הגם עס איז ניט בערך כלל צו די עבודה סלמעלה פון די אופנים וחיות הקודש, מצד די העלמות והסתרים פון דעם גוף ונה"ב, פונדעסטוועגן איז דער תענוג סלמעלה פון דער עבודה סל הנסמה בגוף דוקא, כמסל המלך אז זיין תענוג איז ניט פון די טרים וחכמים, נאר פון א צפור המדברת דוקא, הגם אז איהר חכמה איז לגמרי באין ערוך להכמת החכמים והטרים, פונדעסטוועגן איז ער זיך מתענג פון איהר דוקא, וויילע דאס איז א דבר חידוש, אזוי איז אויך למעלה, אז וויבאלד אז א נסמה אין א גוף אין אזוינע העלמות והסתרים איז עובד את הוי', איז דאס איז א דבר חידוש, דערפאר איז פון דעם א סאך א ברעסערער תענוג.

דער מסל גופא דארף אויך האבן א הסבר, ווארום באמת איז אין המסל זומה להנסטל, ווארום למטה בא א צפור המדברת, איז דאך דער צפור מדבר מצד צפוי ניט מצד המלך און וויבאלד עס איז א דבר חידוש, איז זיך דער מלך מתענג, אבער למעלה איז דאך אס דאס וואס דער אדם איז עובד את הוי', דאס גופא קומט דאך סלמעלה ווארום אלמאל עוזרו אינו יכול לו אהן דער עיקר איז דער עזר סלמעלה, און מען טאר דאך ניט זאגן ח"ו אז כחי ועצם ירי עטה לי את כל החיל הזה, ווארום אין רוחניות זאגן אז עס איז כחי ועצם ירי איז א סאך ערגער ווי אין גשמיות כידוע, היינט לפי"ז איז נס טובן פון וואס איז דער תענוג למעלה, וויבאלד אז עס איז דאך אלץ מצד אים, וואס דאס איז דאך וואס עס סטייט אפצוטשט אז אין א"ק איז געווען העלאת מ"ן מיני רבי', וואס דאס איז אין א"ק ומכ"א אז אזוי איז אין עצמות, היינט וואס איז דער תענוג?

נאר דער ענין איז אז עס איז עלה ברצונו הפשוט למעלה מהטעם אויף מתענג זיך זיין פון אזא זאך וואס בהרגשתו הערט ער אן אז דאס איז א נפרד און אן ער איז כמסל צפור המדברת, איז הגם אז דער אמת איז אז עס איז ומידך נתנו, פונדעסטוועגן איז כל עלה ברצונו הפשוט להתענג פון אזא זאך וואס בהרגשתו איז ער א נפרד וכמסל צפור המדברת.

ב. דריקים זיינען דאך דומים לבוראם, איז אויך דריקים הגם אז אלע ענינים טועהן באמת גאר זיי אפ, אבער פונדעסטוועגן ארט זיי ניט לגמרי אז עס קוקט אויס אז א אנדערער האט דאס געטאן, ווארום איז זיי נאר נוגע אבי דער ענין זאל זיך אפטאן.

מפור מכ"ק אדמו"ר נ"ע מסנת תרס"ו. און אזוי איז אויך בא אלע רביים לדורותיהם געווען אז א סאך מאל האבן זיי פעלים געווען אז זיי טועהן דאס, ווארום אויב עס איז נאר געווען א חסס אז בא אימצן וועט דאס מקטין זיין דעם געשמאק אין דער ארבעט, אדער מכ"א אז אימצער וועט צוליב דעם סטיין איינגאנגן אן דער זייט, אדער סאזיה טעם סיהי', האבן זיי זיך יעמולט געפירט אז יענעם זאל זיך אויסווייזן אז ער איז כמסל צפור המדברת.

עס איז געווען נימי דעם רבי'ן סהר"ט, איז געווען עפעס א גזירה. און דער רבי סהר"ט האט זיך גארניסט געמיסט בגלוי וועגען דעם. און עס איז געווען כמה מהחסידי'ם וואס זיי האט פארדראסן פאר וואס ער מיסט זיך גארניסט אין דעם אויף לבטל את הגזירה. האט דער רבי סהר"ט אריינגערופן אחר מזקני החסידים און באוויזן אים א בריף וואס פון דעם בריף האט מען גוט געקאנט זען זעהן אז דער גאנצער ענין טוהט זיך מצד אים, ער איז דער גאנצער מעורר אויף

201 ✓

בראש השיחה הרבי כתב: קיצור ולא הנחה !!

בקטע השני בסעיף ב, הרבי סימן באמצע השורה ובצידה: ✓ וכתב: חסר

201 ←

מלן דארף ניט וועלן אומערס זיין דער מקור בראש הדין מביים זיין דעם מצוה לפרסם עוסי מצוה, יעדער מדינה האט אירע חסרונות. דא אין אמריקה אין יעדער דער ענין הפרסום פאר יעדער זאך, די ערשטע זאך איז דער מצוה לפרסם, נאכדער טראכט מען צי דאס איז עוסי מצוה, איצטער איז דאך דא אין אמריקה דער רוב מנין און רוב בנין מון אידן וואס דא דארף זיך אויפפאן דער עיקר טכינה בתחתונים, וואס דאס איז ענין ביהמ"ק, דארף מען וויסן אז בא די עוסי המסכן האט די תורה קיינעם ניט מפרסם געווען מער ניט ווי בצלאל און אהליאב און אר יך זיי איז צוליב א טעם כידוע, ווארום גאר באמת איז ווי עס שטייט אין מדרש אז דאס איז געווען בכחו של משה, און אזוי איז אויך אפפטרותא דמשה בכל הרא ודרא, וכנ"ל אז אלע ענינים זיינען בכחם של הנשיאים.

און וויבאלד אזוי, דארף מען ניט טראכטן וועגען קיין זאך ניט, צי ער וועט יע זיין מפורסם צי ניט, און אפילו ניט טראכטן וועגען סכר רוחני, נאר טאן דעם רבי'נס ארבעט ונלכה באורחותיו, און סכר מצוה מצוה וואס דאס איז דער גרעסטער סכר, מצוה מלשון צותא וחייבור, ד.ה. אז מען וועט זיין באהעפט מיט אים ווארום דער מלכה באורחותיו וועט פועל'ן דעם אטתכח יתיר, וואס עפ"י פשוט איז דאס אז ער וועט מספיע זיין אלע ענינים בגסמיות וכרוחניות גם יחד.

ד. (כ"ק אדמו"ר שליט"א ציוה לנגן את ניגון כ"ק אדמו"ר הצ"צ ואח"כ אטבצ אמר:)

דער כללות ענין ההסתתרות איז דאך מבורר בארוכה פון מיטעלען רכי'ן אין קונטרס ההסתתרות. און כמה אחרונים וראשונים זוכן אלץ עצות ווי אזוי כהנים זאלן קאנען גיין על קברי צדיקים, וואס פון דעם וואס מען זוכט אזוי פיל עצות, פון דעם אליין איז טובן דער גודל מעלת ענין ההסתתרות. בתפלה דארף מען דאך מתפלל זיין כנגד א"י, בא"י גופא כנגד ירוסלים, בירוסלים לביהמ"ק, בביהמ"ק לק"ק, וואס אויף א"י, בא"י גופא כנגד ירוסלים, הימים, ד.ה. אז דארטין איז גילוי אלקות, וואס דאס איז ברוחניות, און אזוי איז אויך בגסמיות אז א"י איז ארץ שבת חלב ודבש. דאס אלץ איז אבער געווען דוקא בזמן הבית. אבער בזמן החורבן איז ניט נאר וואס א"י האט ניט קיין מעלה, נאר אדרבה עס איז נאך ערגער ווי אין תו"ל, ד.ה. אז אין א"י איצטער איז ערגער אפילו ווי אין תו"ל איצטער ווי אין תו"ל, סאיי אין גסמיות סאיי אין רוחניות, ווארום דער חורבן האט גע'פועל'ט אין א"י א סאך מערער ווי אין תו"ל לפיכך אבן שבראס החומה שנופלת למרחוק דוקא און עס איז א סטארקער קלאפ, וכדאי באגרת הרמב"ן אז כל הקדש יונר חרב יותר. דעה ענין החורבן איז דאך נאר אין השתל, ווארום דארטין איז פראן עונות הסבדילים ובמילא איז פראן דארטין דער חורבן ורגלות השכינה, אבער און וכמו"כ בעצם הנסמה וואס דארטין איז ניטא די הבדלה שטעד העונות (כמבואר בהמאמר), דארטין איז ניטא דער ענין החורבן, במילא איז מצד העצם האט אויך איצטער א"י די זעלבע מעלה טכזמן הבית.

און וויבאלד אז בשעת יחידה איז סאך בכללות הגוף, קאן ערגעץ דער רוח סטות ניט מעלים זיין, ווארום יעמולט איז ערגעץ ניטא די הבדלה שטעד העונות (כסן שנתבצר בהמאמר), במילא איז בא נשמות הגבורות וואס בא זיי נעמט דורך יחידה דעם גאנצן גוף, בא זיי איז אויך בגילוי ניטא דער ענין החורבן, ווי ר"הלל בריינגט אין א מאמר: כמ"ש מהמנוח מהרי"א בסם רבינו הזקן אטר לפני נשמות הגבורות לא נחרב הבית כלל.

וואס דאס איז דאך וואס יעקב האט געזאגט צו עשו'ן עד אשר אבוא אל אדוני שעירה, ווארום מצד אים איז שוין געקומען משיח, נאר הצאן עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן. וואס אזוי שטייט אויך בא משה'ן וצדקתו עם ישראל, אז באמת האט ער געקאנט גיין אין א"י, נאר ער איז געבליבן אין מדבר נחש שרף ועקרב צוליב די אידן.

וכמו"כ בכל דור ודורהאבן צדיקים רועי ישראל אפגעלייגט זיך אז א זיט זייט כתי לשמט צנור ואסעני המחר י

בקטע המתחיל 'יעדער מדינה האט אירע חסרונות' הרבי הוסיף: ובמילא פועל ועכ"פ עושה רושם על הכל

חסרה אברהם: עתה ידעתי

בקטע השני בסעיף ד, הרבי הוסיף: עצות ווי אזוי אפילו כהנים.

בקטע המתחיל 'דער ענין החורבן', הרבי תיקן: אבער עצמות וכמו"כ בעצם הנשמה.

אויך א סיוע, ווארום וויבאלד איז דא אנטוועסטען איז דא/ א עצה צו גיין אויפן ציון, איז דא לכתחילה איז דער הונגער ניט אזוי קיל, וויילע ער האט א ע

1. יעדער נשיא האט געהאט זיין דרך. ד.ה. ע"ד הסבואר זהיר טפי, אז ער איז געווען זהיר אין אלץ, נאר אז אלע עני געווען דורך דעם ענין פרטי, און אזוי איז אויך דער פירוש זיין דרך, אז באמת טוהט יעדער נשיא אלע ענינים, נאר בא דר דרך און דעם דורך דעם דרך.

ועמ"י יובן מה שמבואר בכ"מ חילוקים בענין הרביי ספירה און דער די ספירה, דלכאורה אין זה מובן, נאר דע עס איז פראן דער ענין פון התכללות הספירות, איז דאך אין אלע ספירות, נאר אין ספירת החכמה איז אלע ענינים דורך חם אלץ דורך בינה, וכמו"כ הוא בענין הנשיאים כנ"ל.

דער דרך פון כ"ה מו"ח אדמו"ר איז געווען אז ער ה ער האט געקוקט אויף יענעם מצב און געטאן אים וואס במילע איז דאס געווען א טובה אויך אין רוחניות, ווא אדם מעיז, און ער האט אלעמען מקרב געווען אפילו די וואס מורדין ואין מעלין.

און דאס איז א הוראה אויך צו חסידים אז זיי זאלן נאר אדרבא אויפהייבן אלעמען, וואס יעמולט וועט נתקבל ווע מוסר וואס ער זאגט אים, וואס יעמולט איז מאיר עיני שניהם

2. אזוי ווי דער עיקר איז דאך פועל ממש, דארף מען דא החסידות בפועל ממש, איז דאס איז די ארבעט פון אגודת חבד, וואס מער אידן ולקרבת לתורת החסידות. ניט אלע מדינות זיי אופן ווי צו צוגיין צו דעם, אבער הצד השוה אומעסום איז א דרכים ואופנים אומעסום, און אז מען וועט זוכן טיט א אמת און עס וועט זיין בהצלחה.

כמו"כ גם באגוד נשי ובנות חב"ד, איז בזמן האחרון וצריך לעורר על זה.

גם בענין את"ה וצעירי אגודת חב"ד.
ציוה לנגן את הפיגון מפצרים גאלתנור.

אזוי
ענין

ניגון אדה"ז

בקטע השני בסעיף ו, הרבי סימן באמצע השורה ובצידה: ✓ וכתב: **חסר הפירוט**
 בקטע המתחיל 'דער דרך' נכתב 'אז ער האט לגמרי ניט געקוקט', והרי סימן קו למחוק את המילה 'לגמרי'.
 באותו קטע נכתב 'אדם מעיז', והרבי הוסיף: **פניו בפני בע"ה**
 בקטע המתחיל 'און דאס' נכתב 'מוסר וואס ער זאגט אים', והרבי הוסיף: **דערנאך**
 בסיום השיחה הרבי הוסיף: **ניגון אדה"ז**

הגהות על הוספות להגדה של פסח, משנת תשכ"ג

בדיקת חמץ. ארסו"ר הזקן הלך למקדריטש בעמק הראשונה בשנת תקכ"ד ושם
 (במטה חמץ) קר לפני חמ"ה תקכ"ה כשחזר לבייתו ביום יג' ניסן בשנת
 תתי"א לא אכל (לא התענה שחרי אסור בהעניה, אלא שלא אכל כ"י ה"י מרדך
 בהכנה לבדיקת חמץ, אשר כל הכהונה שקיבל במקדריטש בענין בדיקת חמץ יבוא
 כן בהבדיקה בסופו. הבדיקה נמשכה כל הלילה, ולא היה לו אז רק חדר אחד
 (שיהיה כ"ק סו"ה ארסו"ר חמ"ה חר"ץ)

אז מירש רבנו המסנה (דיט מסחים) ו: אור לארבעה עשר בודקין את החמץ
 לאור הנר - יג' בניסן, אחר, הוא ענין הדעה, בזה אין שייך (צריך) בדיקה.
 יד' הוא ענין המדות (ז' מדות דנפח"א ודנה"ב) שם צ"ל בודקין את החמץ,
 והבדיקה היא לאור הנר, נר ה' נשמה אדם, והבדיקה היא בחורין ובסדקין
 שלכן צ"ל לאור הנר, כי מדורת היא בחי' אצילות ושם חרי לא יגורר דע,
 אבוקה היא בבריאה ואור הנר - יציאתה, כי עשי' היא בחי' הושר (ש"ס) כ"ג
 וע"ג כ"ל ס"ה שבה - קלו"ב. קח"י מע' אבוקה, ד"ה אור ליד' ח"ס"ה).

דבר הנ"ל

ה"ה כ"ס - ה"י הראשונה וס"ס וס"ו ע"י רבנו הר"ר (ע"ה) י"ג ניסן
 דמאה תקע"ח אצ"ה

ע"ה הראשונה (ד"ה ע"ה) וס"ס וס"ו ע"י רבנו הר"ר (ע"ה) י"ג ניסן
 דמאה תקע"ח אצ"ה

ד"ה הראשונה (ד"ה ע"ה) וס"ס וס"ו ע"י רבנו הר"ר (ע"ה) י"ג ניסן
 דמאה תקע"ח אצ"ה

ה"ה כ"ס - ה"י הראשונה וס"ס וס"ו ע"י רבנו הר"ר (ע"ה) י"ג ניסן
 דמאה תקע"ח אצ"ה

עמוד 1

בדיקת חמץ - אחרי 'כשחזר לביתו' הרבי הוסיף מקף.
 למטה הרבי התחיל לכתוב: **רבנו הזקן**

הל' פסח - ה' הראשונה שנדפסו משו"ע רבנו הזקן (ע" בניו, שקלאוו, תקע"ג). וראה הקדמת אדה"א"צ והן גם
 גם הראשונות (ביחד עם הל' ציצית) שנכתבו שונגמרו ע"י רבה"ז עוד "בהיותו יושב בשבת תחכמוני" במעזריטש
 (הקדמת אדה"א"צ להשו"ע. הקדמת הרבנים בני הגאון המחבר ז"ל). - הל' ת"ת (וסדר בהג' ברה"נ) - נדפסו ע"י
 אדה"ז, אבל כענין בפ"ע.

סדר הנר יסדר על שולחנו. ה"י אצלו בירושלם הכוס לקידוש של רבנו הזקן
 ובו שיורי יין (שנקשו) שקידש בו לאחרונה. והיו סמכ"ד אוחז על
 השלחן בעת מסדר, עד שכל פי טיבה נאמר, כן קערה בכסף על השלחן היא של
 רבנו הזקן. בדרך כלל לא ה"י בבית רבה"ז עשירות כמ"י א"י די סיעפע
 יארקן פון רבי' סטע (לאחרי שכבר נתג' בנשיאות כו' ב' שנים), אספן החסידים
 ביניהם כוס סמים, מכל מסמחה לקחו לא יותר ממסבע פולניה ששה"י
 בערך ג' ערשי (שעורמה) כסף ובה קנו סמנה הזקן קערה זו וכן
 סנודת. כן ה"י לרבנו הזקן. שנתן לו הרב סג"ר. סמנה פון רבי'ן
 (בעק"ס) ס"ס ודיח לו כלבנון (שיחות חמ"ה ח"ב). כוס קידוש הנ"ל
 ושיורי יין שבו - יצא אקידוש רבה"ז בשנת האחרונה בכפר סיענא (שיחה
 איר טרצ"ה).

וב קופסת טאבאק של כסף הייתה אצל רבה"ז סמנה בעל חשובה אחר לא
 שכלל לא קבל רבה"ז סמנה). ז"אסרז אבר אוד' ישנו בארם ואינו בעל
 מאז וגם אוחז רוצים לתלעיסו (אן סמאמן) האוז ויפריד אה מכסה
 קופסת, שהיח כסף מלוסס, ושחמסס בה בחור מראה לכאן מה התמלין
 שג"ר סונה"ק במקומן.

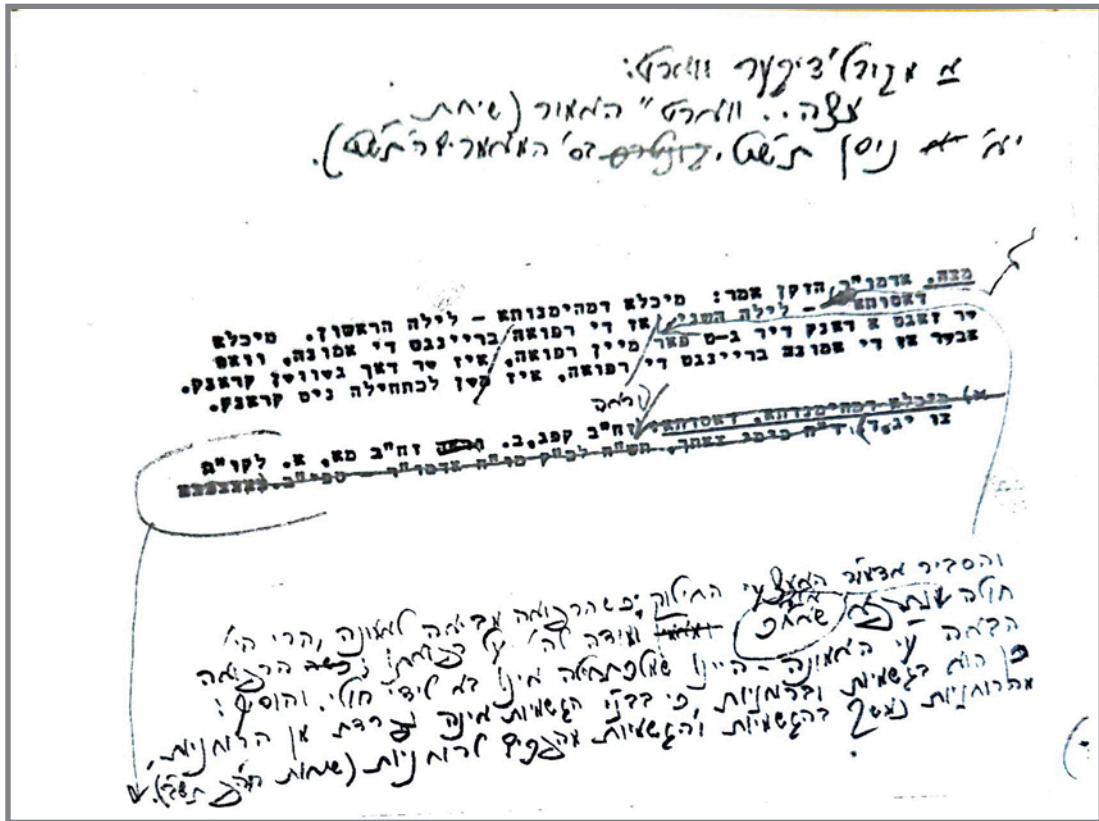
עמוד 2

סדר הגדה - הרבי הוסיף: כן קערת כסף שהיא עתה על השלחן.

הרבי העביר את הקטע אודות 'קופסת הטאבאק' לפני הקטע החלק אודות 'כוס הקידוש'.

בסוף קטע 'קופסת טאבאק של כסף' נכתב 'שיהיו מונחים במקומן', והרבי תיקן: שתהינה מונחות במקומן.

לפני 'כוס קידוש הנ"ל' הרבי סימן כוכבית להתחלת קטע חדש. בקטע זה נכתב 'ושיורי היין שבו - עליו קידוש רבה"ז'.
 והרבי תיקן: ושיורי היין שבו - הם מקידוש רבה"ז.

עמוד 3

מצה - הרבי הוסיף קטע:

א מקובל'דיקער ווארט:

מצה . . [שמורה ווערט גערופען בשני שמות עצמיים ופנימיים: מיכלא דמהימנותא און מיכלא דאסוותא, עס גיט אַ חיזוק אין דעת.

דאָס איז דער פנימי נקודי עצמי וואָרט וואָס מורנו הרב המגיד ממעזריטש האָט מקבל געווען ממורו הקדוש מורנו הבעש"ט בשם מורו הבעל ח"י ומסרו להוד כ"ק תלמידו המקבל פנימי רבנו הזקן ובא ביחוד ובירור מרבי רבי.

כל אחד ואחד מהוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' זי"ע בדורו מסר וביאר את ה"נקודה] ווארט" האמור (שיחת י"א יא ניסן תש"ט. קונטרס בס' המאמרים ה'תש"ט).

מצה - הרבי סימן קוים למחוק את סיומו של הקטע, והוסיף:

והסביר אדמו"ר האמצעי החילוק: כשהרפואה מביאה לאמונה, הרי ה' חולה אלא שאח"כ נתרפא וזאמנן ומודה לה' על רפואתו; פשה הרפואה הבאה ע"י האמונה - היינו שמלכתחילה אינו בא לידי חולי. והוסיף: כן הוא בגשמיות וברוחניות, כי בבנ"י הגשמיות אינה נפרדת מן הרוחניות, מהרוחניות נמשך בהגשמיות והגשמיות מהפכים לרוחניות (שיחות ה"פ תש"ב).

וסימן להעביר לכאן את הקטע עם מראה-מקומות, והוסיף: (וראה זה"ב קפג, ב. זה"ב מא, א. לקו"ת צו יג, ד). (וסימן קו למחוק את שאר הקטע).

מצוה עלינו לספר ביצי"מ. סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר: בתינוטי קמן שאלני אבי
 לפי איך מברכים על סיפור יצי"מ ולא ידעתי. ואמר לי כי גם הוא נשאל
 ע"ז מאביו (אדמו"ר מהר"ש) ולא ידע, וא"ל אביו כי גם הוא נשאל ע"ז מאביו
 (אדמו"ר מצ"צ) ולא ידע, וא"ל אביו כי גם הוא נשאל ע"ז מוקנו (אדמו"ר הזקן)
 ולא ידע ודודו (אדמו"ר האמצעי) השיב דעה הרי"ף כי כבר יצא בברכת הקידוש
 שנזכר בו יצי"מ ויש תירוץ הרשב"א להיות כי מספיק זכירה כל נהו. ואדמו"ר
 הקשה ע"ז כי בליל ספת הרי"ף צ"ל הגדה וסיפור. וחירץ כי הוא ע"ד שאין מברכין
 על ברכתו, לברך ברכתו" (שיחוח חת"ם הרצ"ו).

מה להלן א"ת

עמוד 4

מצוה עלינו לספר ביצי"מ - הרבי הוסיף: ודודו (אדמו"ר האמצעי) שהי' באותו מעמד השיב.

שלחן עורר. וזירות מסכת ערו"י. ראה שו"ח ארי"ז ס"ו. ולזה שער סוף רפ.

עמוד 5

שלחן עורר - הרבי הוסיף: וראה שע"ת סו"ס ת"ס.

ברך. סיים אחרונים. נשאל אדמו"ר הזקן מבנו (אדמו"ר האמצעי) מתי יצי"מ
 ענין סיים אחרונים לעת"ל כשיקום מס"נ אח רוח חסומא אעביר מן
 העיר. ויקנחו ענינם אז יהי' בנוגע לאלה שקמו בעניני עולם במשה
 (שיחוח חת"ם ח"ב).

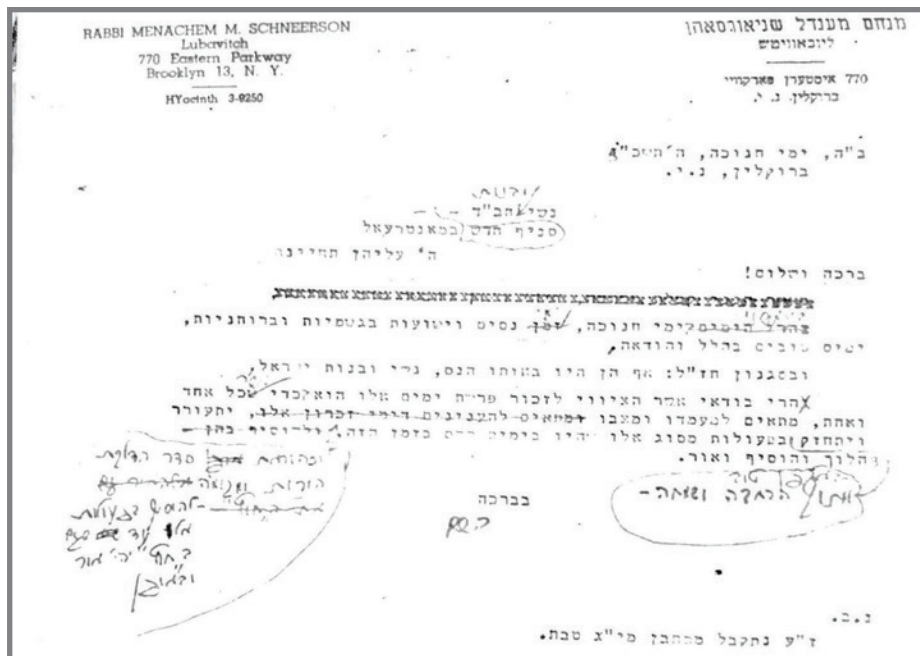
הוא שאלו אחרונים
 הן שאלו אחרונים
 הן שאלו אחרונים

עמוד 6

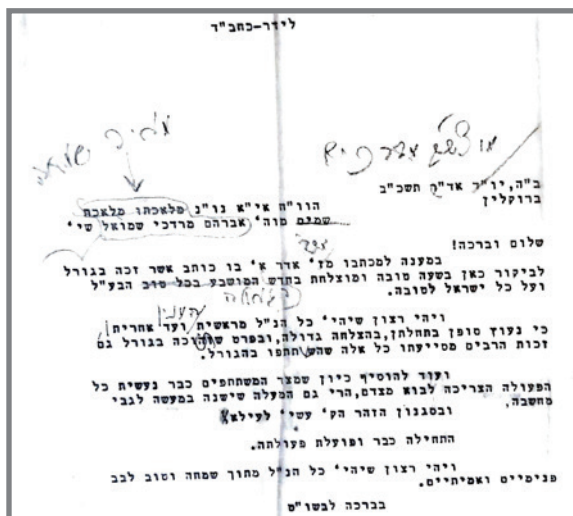
הרבי הוסיף:

הלל פי' רבנו הזקן: הלל - הוא לשון שבח וגם פי' מלשון בהילו נרו (תו"א ל, א). ובכל זמן שתקנו לומר הלל, הוא זמן
 התגלות אמת ה' שמלמעלה למטה, שהוא - להיות מה שלמטה נקרא אין, ולמעלה - נקרא בחי' יש (לקו"ת רד"ה
 ביום השמע"צ - השלישי).

הגהות על מכתבים

הרבי תיקן את השנה: תשכ"ז. הוסיף ובנות בשם הנמען. הקיף 'סניף חדש'. מחק את השורה הראשונה וכן את המילים והרי הימים [מי] וכתב 'בעמדנו בימי'. מחק את המילה 'זמן' וכתב 'ימי'. מחק את הו' מ'והרי'. הוסיף ב' במילה 'בכדי' הוסיף 'אשר'. מחק את המילים 'ומתאים להענינים דימי זכרון אלו'. לאחר המילה 'ויתחזק' הוסיף 'באופן טוב ומתוך הרחבה ושמחה'. לאחר המילה 'הזה' הוסיף וכהוראת אאפ-סדר הדלקת הנרות ומקומה להאיר גם את ה"חוי" - להוסיף בפעולות אלו עד ששגם ב"חוי" יהי אור ובאופן. מחק את המילים 'ולהוסיף בהן'. הוסיף 'ד' - 'דהלוך ומוסיף ואור'. כתב 'בשם' במקום החתימה

הרבי תיקן את התאריך מיו"ד אד"ר ל'מוצש"ק מברכים אד"ש'. בשם הנמען מחק את המילים 'מלאכתו מלאכת שמים' ותיקן את השם ל'מאיר שמחה'. תיקן ז' לכ"ב. לאחר המילה 'בחדש' מחק את המילים 'המושבע הכל טוב' וכתב 'הגאולה'. לאחר המילה 'מראשית' כתב 'הענין'. תיקן את המילה 'אחרית' לאחריתו'. תיקן את המילה 'שהזוכה'. תיקן את המילה 'שהשתתפו'.

BBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ערב שבת נחמו, ה'תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

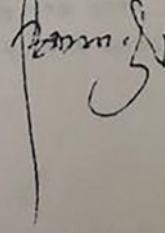
מר חנוך שי' בן ארזה
ירושלים עיה"ק ת"ו

שלום וברכה:

מאשר אני קבלה מכתבו מכ"ה המוז, ות"ח על שימת לבבו
לכתוב לי רוסמיו מעסקני חב"ד שפגש בעה ביקורו בכמה
ערים בצרפת.

ולמהר להדגיש שראויים הם לעידוד, כיון שמקיימים
בעצמם, כלשון הכתוב, "לך לך מארצך ומסולדתך ומבית
אביך", במדינה זרה ולשון זרה ותנאים קשים וכו' בשליחות
מצוה להפיץ היהדות, התורה ומצותי במקומות נידחים
מבחינה מצב היהדות שם.

אביע תקותי חזקה שעושה כל החלוי בו לעודד גם עסקני
חב"ד באה"ק ת"ו, כולל הנמצאים בירושלים עיה"ק, שאע"פ
שהמצב שם לא המור ח"ו כמו במדינה שביקר והדומות לה,
עם כל זה זקוקים לעידוד וחיזוק, ובפרט על פי מאמר
חכמינו ז"ל שרבו שנמצא על בגד תלמיד-חכם הוא ענין
חמור ביותר משא"כ כשנמצא בבגד עם הארץ והנמשל מובן.
וכיון שהכרחי אח חותנו ז"ל (יבדל"ח טובים וארוכים),
בודאי אין צורך להרחיב את הדיבור בכה"ל.

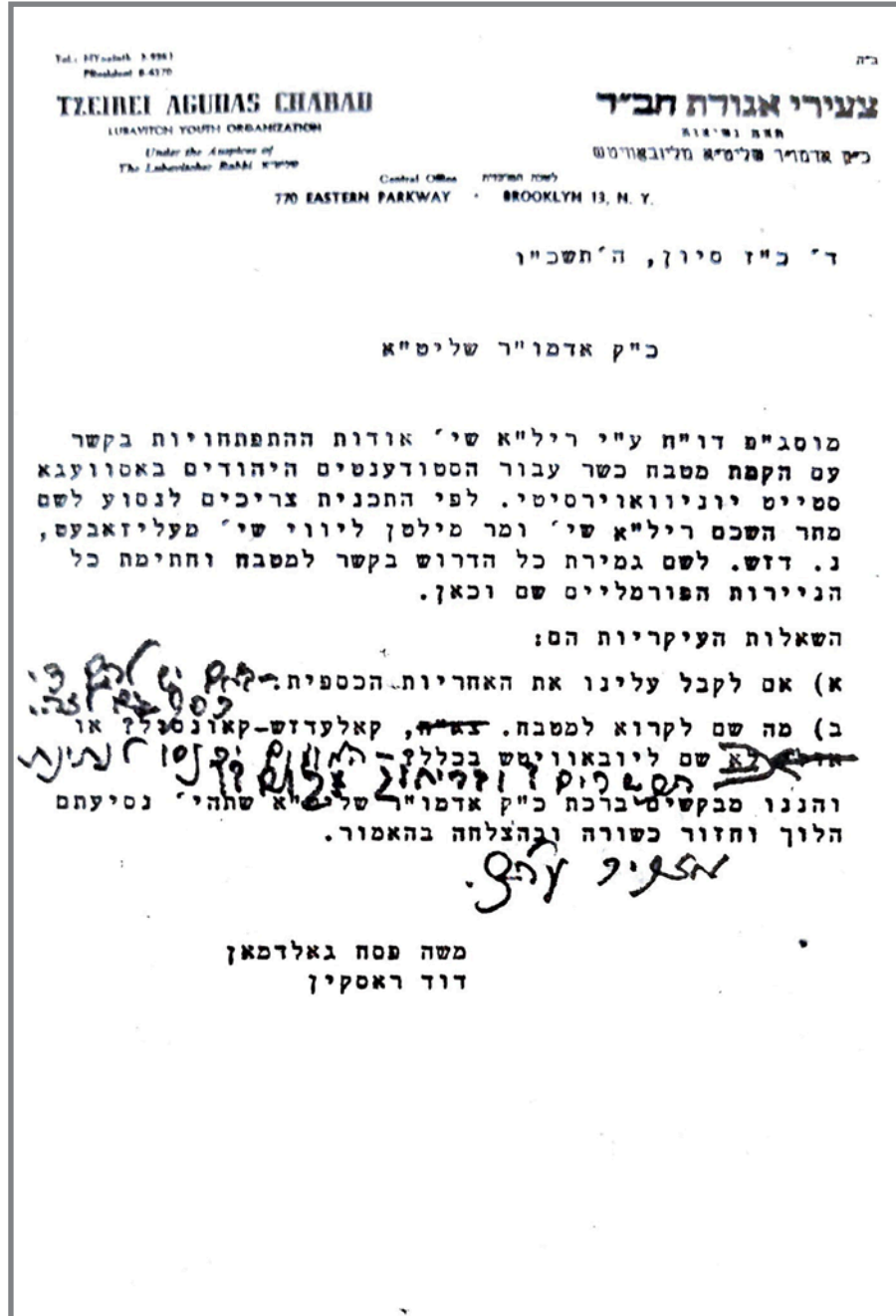
ד"ר יעקב וברכה

נכתב למר חנוך בן ארזה - חותנו של הרב אליהו כי טוב ע"ה. ע"ד ביקורו אצל השלוחים בערי צרפת. במכתב כותב לו הרבי
גם ע"ד חשיבות עידוד עסקני חב"ד שבארה"ק.

המכתב מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הרה"ח ר' דוד וויטמאן שי' - שליח ורב קהילת 'ספרא' בס. פאולו, ברזיל.
הרבי הוסיף בכת"ק:

"שראויים זקוקים הם לעידוד... על תלמיד חכם אה"ק... בבגד עם הארץ חו"ל... בכבוד וברכה."

צא"ח

[ד' כ"ז סיון, ה'תשכ"ו]

על מה ששאלו "אם לקבל עלינו את האחריות הכספית", ענה: - באם יש להם די כסף גם לזה.
על מה ששאלו "מה שם לקרוא למטבח", ענה: - האומנם יכנסו לנתינת הכשרים? ובריחוק מקום?
על מה שכתבו "והננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א..." כתב: אזכיר עה"צ.

כה

צעירי אגודת חב"ד
תחת נשיאות
כ"ס אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

TZEIREI AGUDAS CHABAD
LUBAVITCH YOUTH ORGANIZATION
Under the Auspices of
The Lubavitcher Rabbi R"m
770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y.

ד' כ"ב טבת, ה'תשכ"ז.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הננו להודיע אשר ביקור המשלח בועידת הטשאפלינס בלייקוואוד היתה בהצלחה. השתתפו שם ר"מ שי' פעלער, הח' ב"צ שי' שאפראן והה' ש"פ שי' סלאדאוויטש. הם הגיעו חזרה בשעה 3:00 לפנוה בקר היום.

לפי דעה ר"מ שי' פעלער, הסגנו ע"ש הביקור:

(א) הנקודות של כ"ק אדמו"ר שליט"א במענה לשאלת ר"מ די' פעלער נמסרו במילואן לכל המשתתפים מלה במלה וחורגנו לאנגליה (הר"מ פעלער אכר כנאומו שמצא ככהב דכ"ק אדמו"ר שליט"א הלה להיילום יהודים באה"ק ת"ו ורוצה לספור תוכנו כאן כי מתאים לעינין זה).

(ב) הר"מ די' פעלער התקדר עם המפקד הארצי של הדזשואיט וואר וועכעראנס שלא ידע עד עתה כלום אודות ליובאוויטש וביאר לו אה עבודתנו. הוא התעניין בזו וביקש לשלוח לו ליטעראטור שלנו ואמר שבחוצים להם רבנות אודות יהדות ורעיוניין בזה.

(ג) הטשאפלינס וכל המשתתפים שם יודעים עתה שאנו מוכנים לעזור להם בכל דבר אפשרי(השתתפו שם הנהלח הדזשואיט וועלפעיר נארד, ופוד אנשים ידועים ומפורסמים וכו').

(ד) אנשי המשלח דברו ביהדות עם אנשים שונים שהשתתפו שם והסבירו מעבודה ליובאוויטש בשטחים שונים.

הננו מחכים לקבל דו"ח מפורט מהר"מ שי' פעלער בכשר היום בעז"ה.

משה פסח גאלדמאן
דוד ראסקין

[כ"ב טבת ה'תשכ"ז]

ת"ח על הבשו"ט

בטח ינצלו הקשרים הקשרים החדשים הנ"ל וכו'

כ"ק אדמו"ר שליט"א

אגבש"ק זה ישבות כאן ראביי הוירבערט וויינער מסאוס אראנדזש, נ. דזש. יחד עם בנו בן ה'11, ויהאכסנו אצל רי"ל גראנער. ראביי וויינער מתחיל ימים אלן זמן מסויים של חופש משרתו (סאבעטיקל) ואמר שרוצה להתחיל את זה ע"י ביקור כאן. הוא שלח לכאן סטודענט לפגישה דהשתא שהושפע הרבה, שמו דן כהן, ומשפחתו היא מן המכובדות בסאוס- אראנדזש (או עיר אחרת הסמוכה לה). דן כהן יומד בקאלעדנש ע"י קליוולאנד וקשרנוהו עם משפחה קאצענעלענבויען שם לבקרים שירצה.

אחמול סלפן ראביי וויינער שגשש אחמול בפילאדעלפיע את ד"ר פיליפס, יו"ר וחלקת הרעלידזשיון סטאדיעס בטעססל יוניווארסיטי בפילאדעלפיע וראה שהוא חפץ דרות שונות, ושאלו אם ביקר נעם בליוואוויש ואמר שלא, והזמינו לבקר עמו בש"ק זה והסכים ד"ר פיליפס. גם הוא יתאכסן בבית רי"ל גראנער.

*התאחדות (שפ"א) ה'תשכ"ז
המניין איש*

משה פסח גאלדמאן
דוד ראסקין

[ועש"ק, פ' וארא, כ"ד טבת, ה'תשכ"ז]

קראתי ות"ח להחזיר

בסיום הדו"ח כתב הרבי: התוצאות (בפרטיות)? המבינים אידיש?

TEL: 312-6261
FAX: 312-6270

ZEHEVEI AGUDAS CHABAD
LEHAVIVCH YOUTH ORGANIZATION
Under the auspices of
The Lubavitcher Rebbe M"V

Control Office תלמידי רמ"א
770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

צעירי אגודת חב"ד
בב"א ו'א"א
ביקור אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

ג' כ' אייר, ה'תשכ"ז.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מוטב"ג רשימת המשתתפים כשביעו של פסח תע"ל בתחלובות לשכונת וויליאמסבורג ופלעטבוש וכן המבקרים בבתי כנסיות בשכונת קראון-הייטס, בסך הכל ביקרו 95 בתי כנסיות לערך.

התחלובות לווייליאמסבורג יצאה ב-770 בשעה 6:00 בערב. הייתה שמירה טובה מהמשרתה ע"י השתדלות ר"ש שרגא. השתתפו בתחלובות לערך כ-250 פאנ"ש וחלמיר התמימים שי' ביקרו ב-50 בתי כנסיות. אחרי הנאומים התאספו החולכים בבית ר' שמואל שי' לאזור ושם הי' מוכן קידוש עכורט. לפני צאת התחלובות כדרכם חזרה עשו ריקוד גדול בפנת היינארד סט. ולי עור, ולאחרי ששכבו חשופים לב של קהל גדול מהעוברים ושבים תורם תח' לייבל שי' שאמירא על כתפיים וחזר לפניאם את חוכן המכתב.

התחלובות לפלעטבוש הייתה בקבוצות שונות בהיות בתי הכנסיות בהם ביקרו נמצאות ברמתות התחזקות למדי זו מזו. השתתפו לערך כ-75 פאנ"ש רמלמירי התמימים שי' וביקרו ב-31 בתי כנסיות.

בשכונת קראון-הייטס ביקרו ב-14 בתי כנסיות.

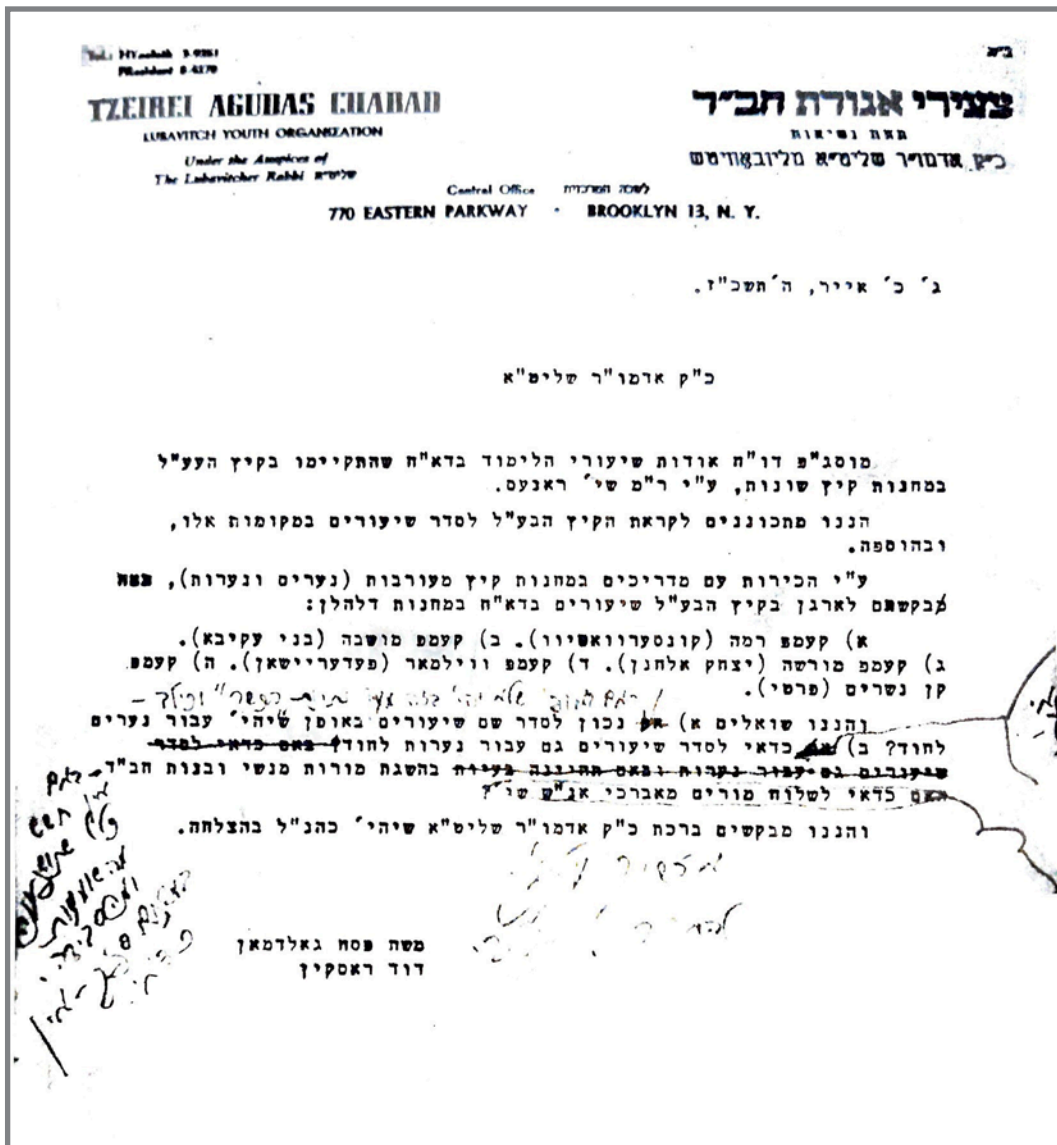
*צ"ל ומה להתאים לה'תשכ"ז
כ"ו טעמנו קצת קצת ומה להתאים
ויבואו אצלנו יום א' ומה להתאים
אז יבואו אלו הי' יעו.*

משה פסח גאלדמאן
דוד ראסקין

[כ' אייר, ה'תשכ"ז]

קראתי ות"ח. להחזיר המצו"ב.

כיון שטענות המפריעים וכו' ידועות מכבר - יש להחזיר להחולכים לביהכנ"ס אלו המענה וכו'.

[כ' אייר, ה'תשכ"ז]

בשאלתם: א) אם נכון לסדר שיעורים באופן שיהי' עבור נערים לחוד?

הרבי מחק את המילה 'אם', וכתב: באם באופן שלא יהי' בזה מעין נתינת "הכשר" וכיו"ב -

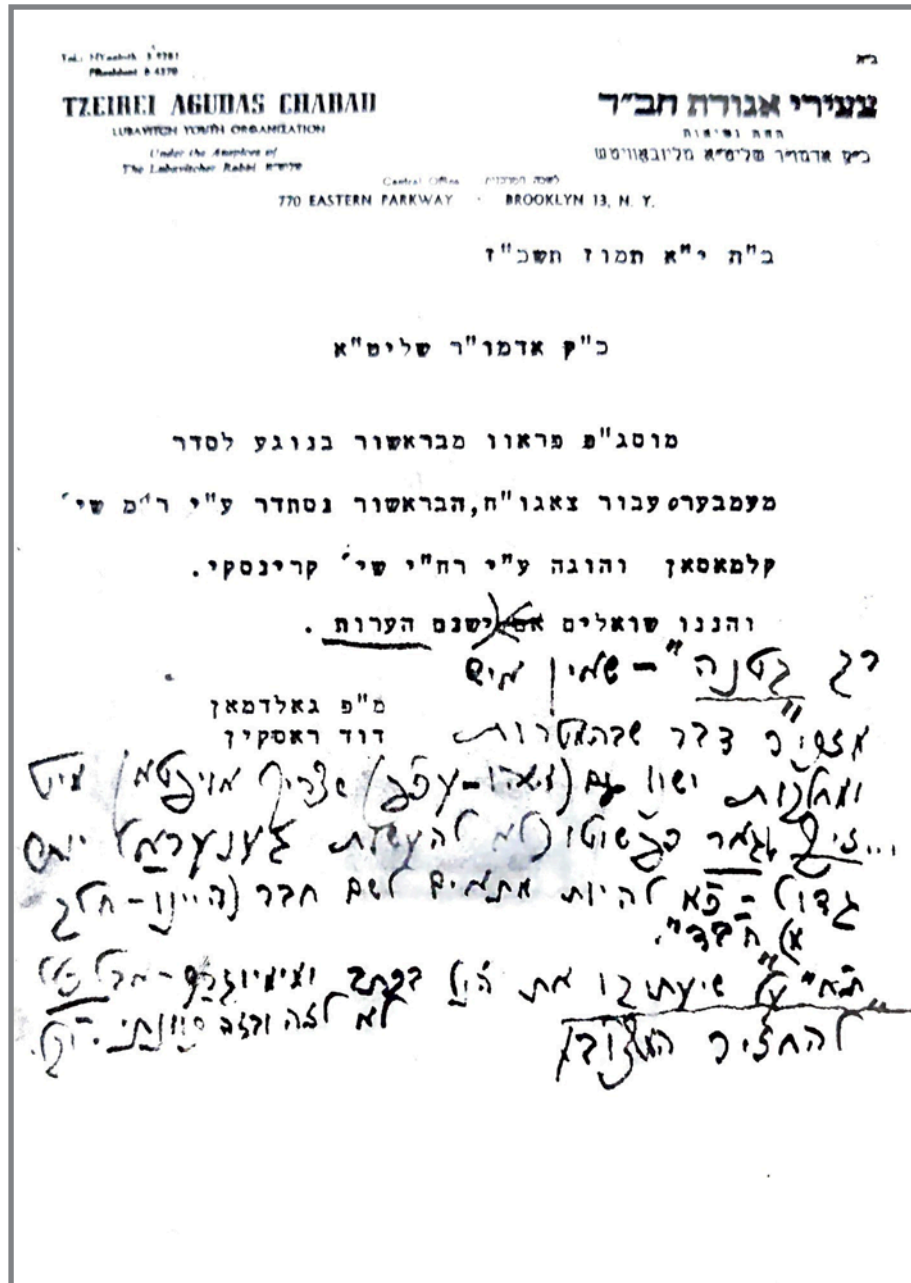
ב) אם כדאי לסדר שיעורים גם עבור נערות לחוד? באם כדאי לסדר שיעורים גם עבור נערות ובאם תהיינה בעיות בהשגת מורות מנשי ובנות חב"ד האם כדאי לשלוח מורים מאברכי אנ"ש שי'?

הרבי מחק את המילה 'אם', וכתב: בתנאי הנ"ל. -

הרבי מחק את המילים 'באם כדאי לסדר שיעורים גם עבור נערות ובאם תהיינה בעיות', וכתב: [בהשגת מורות מנשי ובנות חב"ד] - באם אין חשש כלל שתושפענה מהשומעות ומהסביבה. במקום ספק - אין כדאי.

את המילים 'אם כדאי לשלוח מורים מאברכי אנ"ש שי' הקיף הרבי, לסימן מחיקה.

על כללות הדו"ח כתב הרבי: אזכיר עה"צ. להחזיר כל המצו"ב.

[י"א תמוז תשכ"ז]

על מה שכתבו: "והננו שואלים אם ישנם הערות". הרבי מחק את המילה 'אם' וסימן חץ לכך ש'ישנם הערות' וסימן קו תחת המילה 'הערות', וכתב:

רק "קטנה" - שאין איש מזכיר דבר שבהמטרות ומחלקות ישנו גם (משהו - עכ"פ) שצריך אויפטאן מיט ... זיך. וגאר כפשוטו (לא להעשות גענעראל יותר גדול - כ"א להיות מתאים לשם חבר (היינו - חלק מ) "חב"ד".

"ת"ח" על שיעתיקו את הנ"ל בכתב ומימיוגרף - אבל כלל לא לזה ובוזה כוונתי. וק"ל.

להחזיר המצו"ב

Tel.: HYaelnht 3.9251
PResident 8.4270

TZEIREI AGUDAS CHABAD
LUBAVITCH YOUTH ORGANIZATION
Under the Auspices of
The Lubavitcher Rabbi שליט"א

Central Office לשכה המרכזית
770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

כ"ה

צעירי אגודת חב"ד
תחת נשיאות
כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

ד' כ"ד אייר, ה'תשכ"ח

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הדינער בבארא פארק התקיים אתמול בערב באולם 'מנורה' שם בהצלחה ת"ל מבחינת המשתתפים ותוכן הנאומים. ההכנסה הכספית של האפיל (לבד ההכנסה של הרעגיסטרישאן והדזשורנאל) יתה בין אלף לאלפיים דולר (חשבון מדויק עדיין לא עשינו). השתתפו יותר מ-300 איש ואשה ביניהם כ-40-50 מאנ"ש שי" מברא פארק וקראון-הייטס. ייחודי יוצא דופן שגילו היה 60-70. את המסיבה התחיל פרוץ. נירענבערג בהסבירו כמה מפעולות הקאלעדזש סאונסיל ומסר את רשות הדיבור ליו"ר מר יוסף שטראוס שהזמין את הרב אצאא סטאלמאן יו"ר ועד הרבנים דבארא פארק. הרב סטאלמאן דבר אודות השיגיו של הרב וואלבערג ופעולות צאגו"ח. לפני הרב סטאלמאן דבר כמה רגעים השופט מר קליינפעלד אודות הרב וואלבערג שקשה למצוא איש כמוהו שמתאים להיות אורת הכבוד של הערב.

אחרי הרב סטאלמאן דבר בשם צאגו"ח הרב מאיר גרינבערג ומסר מהרחבות הפעולות של צאגו"ח במשך י"ג השנים מההתיסדות ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. הייתי פרעז. של איגוד הרבנים והנני מכיר בטיב פעולות ועבודה - הדגיש הרב גרינבערג - והנני יכול לומר בוודאות וממקור ראשון שהרחבות פעולות מוסד זה במשך שנות קיומו עולים על כל המקובל והכסוער. עבודה זו המסתעפת למסצו סוגנת ורוב רובה נעשה ע"י כתנדבים שהנהלה בכח המס"ג וההתעוררות הכשפיעים הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א לקהל התידיו ומשוריו והשומעים לחברו. הנאספים הקשיבו לנאומו בייחב רב וניכר הי' שדבריו איררו את רוחם על שופעיו.

אחרי הרב גרינבערג דבר בנו של הרב וואלבערג (הרב ידב"ש) וואלבערג מאקרוק. (ני.) וברא מסעדות ראשוני דנדפס בדזשורנאל בצאצא צאצא וסיום שהרבה ארגונים ביקשו את אביו א"ל לא הסכים לחת את שמו אבל ליובאוויטש הסכים בכבוד והכבוד הכי גדול למר אביו יהי' כשייענו המשתתפים לעזרת ותמיכת המו הקרוב ללב אביו.

מאיר גרינבערג
יו"ר ועד הרבנים
דבארא פארק
בברוקלין
אחרי הרב סטאלמאן
דבר בשם צאגו"ח

[ד' כ"ד אייר ה'תשכ"ח]

ת"ח על הבשו"ט, ויה"ר שמהדיבורים יהי' מע"ט בפו"מ, ובמדה - כציווי חז"ל - שה"עשה" - הרבה בערך ה"אמור" וההבטחה.

Tel: NYacloth 3.9781
PResident 4.4270

TZEIREI AGUDAS CHABAD

LUBAVITCH YOUTH ORGANIZATION

Under the Auspices of
The Lubavitcher Rabbi שליט"א

לישכת המרכזות Central Office

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

כה

צעירי אגודת חב"ד

תחת נשיאות

כ"ק אדמו"ר שליט"א מלובאוויטש

ז' תמוז, ה'תשכ"ח

כ"ק אדמו"ר שליט"א

כתוצאה משהצלחה של ה'פגישה עם חב"ד' עבור הפרופסורים וסטודנטים
בוגרים שעברה בהצלחה בנסיון הראשון, הועלתה ע"י כמה וכמה מאנ"ש שי' ההצעה
לסדר חכנית דומה בסוף הקיץ שהתקיים במשך שבוע שלם במחנה קיץ. המדובר הוא
להתחיל את החכנית ביום ה' או ו' אלול למשך שבוע. רשמית תהי' החכנית מיועדת
לפרופסורים וסטודנטים בוגרים ונשותיהם וכן לסטודנטים בוגרים (נערים).
התקשרנו עם מחנה גן ישראל ומחנה אמונה ומצאנו שמחנה גן ישראל עוזבים כיום
ח' אלול וע"כ נשאר רק מחנה אמונה. דברנו עם ר' יעקב יהודא שי' העכס ואמר
שמבד מחנה אמונה אפשר לסדר את זה.

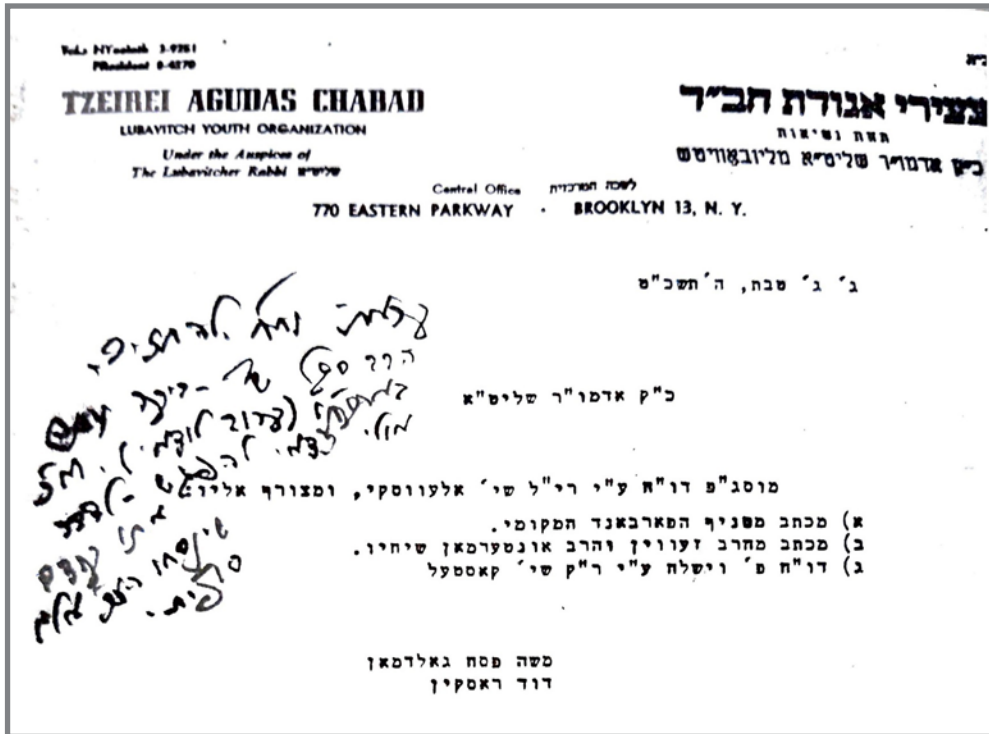
ההצעה לעשות את זה למשך שבוע באה כתוצאה ממה שהי' נראה בפגישות
הקודמות שלאחרי השתתפותם במשך הש"ק ומצש"ק. נראה במוחש שהערוש הוא לסדר
עמהם שיעורי לימוד יסודיים יותר ביהדות וחסידות. כן תעזור שבוע שלם לקרבת
יותר לאלה המתעסקים עמהם.
והננו שואלים אם להתחיל להתעסק בזה?

יו"ר וע' אג' ←
הק"ר אצ"מ
ד"ר אב"ד
משה פסח גאלדמאן
דוד ראסקין

[ז' תמוז ה'תשכ"ח]

על מה שכתבו: נראה במוחש שהדרוש הוא לסדר עמהם [המשתתפים ב'פגישה עם חב"ד'] שיעורי לימוד יסודיים יותר
ביהדות וחסידות. כן תעזור שבוע שלם לקרבת יותר לאלה המתעסקים עמהם. והננו שואלים אם להתחיל להתעסק בזה,
הרבי הקיף את המילים 'שבוע שלם' וכתב:

יותר מדי מכת הכח-אדם שיוכל להעסיקם ז' ימים

[ג' טבת, ה'תשכ"ט]

קראתי ות"ח. להחזיר.

הרב סגל שי' - ביקר עתה באהקת"ו (קרוב לודאי). וא"כ אולי כדאי להפגש - לדבר איתו קודם שינסחו המכ'

Tel.: HYacheth 3-9251
PResident 8-4270

TZEIREI AGUDAS CHABAD

LUBAVITCH YOUTH ORGANIZATION

Under the Auspices of
The Lubavitcher Rabbi שליט"א

Central Office לשכה המרכזית

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה

צעירי אגודת חב"ד

תחת נשיאות

כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

ד' ד' טבת, ה'תשכ"ט

כבוד מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א
הרב

בקשר להשיחה של התועדות י"ט כסלו העבר שתורגמה לאנגלית,
ביקשו אנשים שונים לקבל העתקה מזה.

כדי לעזור בפרסום השיחה הננו מבקשים שחצא לאור בדפוס. אם
מצד איזה סיבה אין בדעת המזכירות להוציא את זה לאור בדפוס בשם המזכירות,
הננו שואלים אם נכון להדפיסה מטעם צאגו"ח.

משה פסח גאלדמאן
דוד ראסקין

(92) - פרספיוס (11) -
א. י. (13)
ג. י. (14)
ד. י. (15)
ה. י. (16)

595
התאריך
13/10
ע"י ה'תשכ"ט

[ד' טבת, ה'תשכ"ט]

הרבי הקיף את המילים 'שתורגמה לאנגלית', וכתב: להראות!

את הקטע 'כדי לעזור...' הרבי הקיף, וכתב: בכ"ז שייך וענין להתייעץ ולדון ביחד עם המזכ'ר

בסיום המכתב כתב: [בכלל - כשמדפיסים (לא - שטענציל) יש גם גרעון. שאינו "דבר חדש" שאך ז"ע נאמר וכו']

ואננו שואלים אם נכון הדבר, ומבקשים ברכה להצלחה.

הרי כבר עניתי (והפרטים אין שייכים לדון ע"ז דוקא אני).
אזכיר עוה"פ עה"צ

הרי כבר עניתי (והפרטים אין שייכים לדון ע"ז דוקא אני).
אזכיר עוה"פ עה"צ

ששה פסח גאלדמאן
דוד ראסקין

[חסר תאריך]

הרי כבר עניתי (והפרטים אין שייכים לדון ע"ז דוקא אני).
אזכיר עוה"פ עה"צ

ביתן מדינתנו, בני ישראל, מרובי און, אברתו יצאנו בליל, השולש קבאנו ונאמרו
עשרי מצאנו, דוד ראסקין, אברתו במרעור. ר' יצחק אהרן פרידמאן קהל ישיבת
בית אסקאנא קבוצתם היחודיים כבאנו ונו בארש סעליהם בקיבוץ שישיתרון פסח
לחלק בוינאט את חגרות המ"א ע"ז שטירה שבה ולתחיל להשאיר עליהם. ר' בני
מישריק קבל ע"ל להקטר דו"ז עם מנהל באנז לאומי כב, ישיבת גאלדמאן וראסקין

ע"ז הקטר קל פלמירוס שלמדו בחומכי תסימים קראנו אסיה במשרד גאלדמאן
ביום ג' אייר בערב והשתחו ר"ז סילדקרויט, בצלאל ראסקר, יהושע ווילענסקי, ש"ב
במדינתנו, דוד ראסקין, אשר סענדעלאוויטש, השקו"ש היתה אם לתחיל עם תלמידים
ששיחקו יחד או מחקרו בים יומר, והחלט להחחיל עם אלו שאינם פתוחים כאן. ר"ש
סענדעלאוויטש קבל ע"ל להשיג את רשימת השמות של התלמידים שלמדו לפני כה שנים
בחומכי תסימים כדי ש"א פתחתיים יוכל לבחור לעצמו מספר תלמידים ולהשיג את
כחובותיהם כדי להקטר עמחם. ר"ז סילדקרויט קבל ע"ל להיגת היו"ר של וק"ז זה.

ביום י"ג אייר הקיימה אסיה שני' ע"ז במשרד גאלדמאן והשתחו חנ"א
ר"א סענדעלאוויטש אהמא הביא רשימת חלקת של תלמידי התסימים שלמדו פסח שנים
שקודם כהן. היתה השאלה איך להשיג את אבותוב של אלו שרובים להקטר עמחם ומה
מה יעשה לפועל האם לעשות כנס כללי או אולי לעשות מסיבה בבתים פרטיים של
כל בית פרטיים ליד אהמא אהמא. בעת האסיה התקטרו ר"ז סילדקרויט ור"א סענדעלאוויטש
עם יואל עשטיין תלמיד לשעבר לברר ע"ז התלמידים שלמדו לעצמו בישיבה ואז הוחלט
להשאיר באסיה הכאה כדי לעזור בזה. כינתיים הוחלט להזמין לאסיה פתח תלמידים
לשעבר כדי לעבור עמחם ועל ידם בעצמם מבצע זה. האסיה שבאה בריכא לתקיימה
במשרד צבונ"ש ביום ג' כ" אייר תש"ל.

בעת התמועדות עוררו ג"כ ע"ז חיזוק המגביה החדשה עבור גאלדמאן. באסיה
לזת דברנו עם הר"ר שלום פרוזוב שיקבל על עצמו, לפתוח באופן זמני, לעזור במחוק
המגביה ומשכים להשובנו.

בעת התמועדות עוררו ג"כ ע"ז השתפחו ועזר אהמא שיהיו בתחלוקה לג בעצמם
לעזור מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א אהמא. החליל במלחמה ע"ז

ששה פסח גאלדמאן
דוד ראסקין

הרי כבר עניתי (והפרטים אין שייכים לדון ע"ז דוקא אני).
אזכיר עוה"פ עה"צ

(1) ת"ח על הדו"ח.

על מה שכתבו 'הננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א, כתב הרבי: ואזכיר עה"צ (שיהי' בהצלחה) בפועל ובפירות טובות וכו'

לאחרי חתימתם של כותבי הדו"ח כתב הרבי: פרטי הביקור - מאז - אצל הרב לוקשטיין שי' ותוצאותיו?

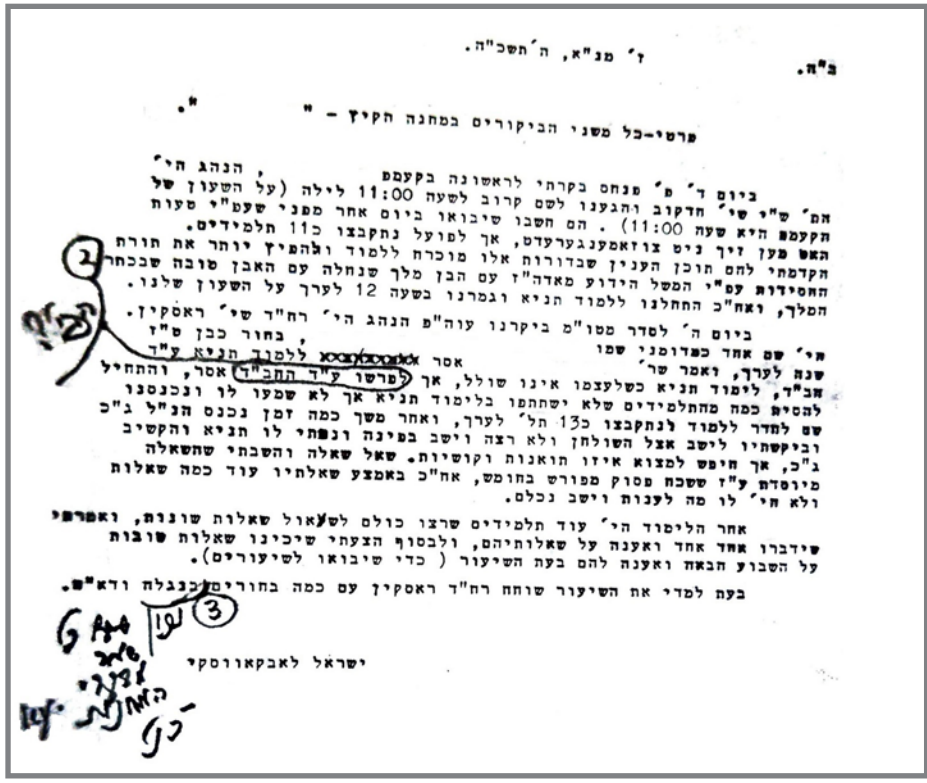
מענות בענינים שונים

ב"ה. בענין החיות של מעשה המצות וקיומן , הואיל כ"ק שליט"א לרשום הדברים דלהלן .
כנראה מפרש בהתחקה : מעשה המצוה-נסילת האחרוב , וקיומן קיום (מציאות) האחרוב ,
אבל ממש"כ " שבאדם המקיים ועושה המצוה -ל"מ כן .
ולא זכיתי להבין כוונת כ"ק שליט"א באיזה אופן אחר לפרש , אם הכוונה לפרש
אשר חיות מעשה המצות וקיומן שניהם מדברים על פעולת קיום הטצוה ואין מדבר כאן כלל
על על חיות וקיום הדבר בו נעשית המצוה , או הכוונה , מעשה המצוה - חיות האחרוב
, וקיומן פעולת קיום המצוה , נענוע הלולב וכדומה .
בהביאור של הרה"ט ר' גרונס ז"ל מפרש : החיות וקיום של האחרוב ומביא כן
מקיבור תניא , וממה שמעיר בקיבור תניא מהתו"א לכאורה משמע כן אם לא שנדחוק לפרש
שאינן ראוי' משם , ובהביאור של הרה"ט ר' אברהם אלי' ז"ל מפרש קיומן קיום מציאות
האחרוב , וחיות של מעשה המצוה-נענועו .

ומלבד שבכלל קשה לומר שאין מדבר כאן כלל על חיות הדבר בו נעשית המצוה,
כי הלא בפרק ל"ז מחחיל בזה , מלבד זה איך נפרש החיבות : וכן הלבוש החיצון וכו'
מתלבש בחיות של מעשה המצוה , ואף שיכולים אולי לפרש זה על כח התנועה שביד המקיים
המצוה ומנענע הלולב ובו מלובש כח המעשה של נפש האלקית המקיים ועושה המצוה , אבל
אין ברור אצלי אם זהו כוונת כ"ק , ובפרט שכ"ק הואיל להשאיר החיבות שכבתי בהתחקה
אשר מזה נראה שכ"ק לא שלל לגמרי הפירוש הנ"ל .
בשיעור מוש"ק העבר שנזכר רק פעם א' חיות של מעשה וכו' אמרתי רק חיות של
מעשה המצות די חיות פון די מעשה המצות וקיומן און דער קיום פון די מצוות , אבל
בשיעור הבא הי' כדאי לבאר הדברים עכ"פ בקצרה .

ישנו קצת ויכוח בין האומרים שהיא פירוש זה
לחיות המצוה, וישנו קצת ויכוח בין האומרים שהיא פירוש זה

מענה על שאלה ששאל הרב יוסף ווינבערג את הרבי בענין החיות של מעשה המצוות וקיומן:
ידבר בכ"ז ויברר - אצל הלומדים תניא ברבים זה עשירות בשנים, שבודאי קבלו בזה בליובאוויטש וכו'

[ד' מנ"א תשכ"ה]

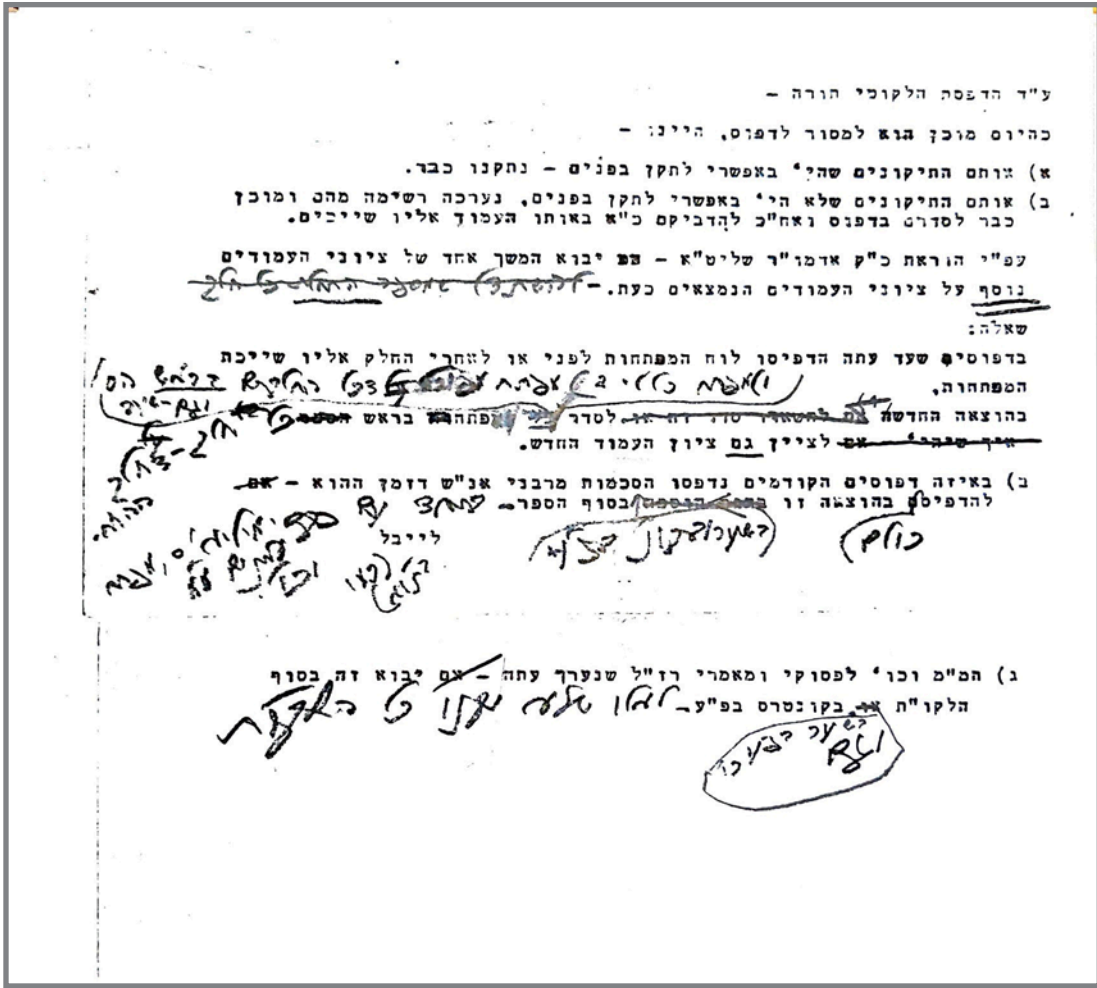
מענה לר' ישראל לאבקאווסקי שנסע למסור שיעור תניא בקעמפ של ישיבה ליטאית.

על מה שכתב שהראש ישיבה אסר ללמוד תניא ולפרשו ע"ד חב"ד, כתב:

(2) הפי'?

על מה שכתב שבעת שמסר את השיעור שוחח רח"ד ראסקין עם בחורים אחרים בנגלה ודא"ח, כתב:

(3) נכון שגם כל שאר מבקרי המחנות יעשו כנ"ל

מענה להרב יהודה ליב גרונר, בקשר להדפסת הלקוטי תורה.

על מה שכתב שציוני העמודים יהיו בהמשך אחד נוסף על ציונים העמודים הנמצאים כעת, הרבי הדגיש פעמיים את המילה 'נוסף'. וכתב: להשתדל שמספר התחלת כל חלק

על שאלתו: בדפוסים הקודמים הדפיסו לוח המפתחות לפני או לאחרי החלק אליו שייך המפתחות (ולא בתחלת או סוף הספר), בהוצאה החדשה אם להשאיר סדר זה, או לסדר את המפתחות בראש הספר. על כך ענה הרבי: בהוצאה החדשה: (לסדר 1) מפתח כללי (2) מפתח מפורט על דכל החלקים בראש הס' וגם - שוב בראש כל חלק - על דחלק ההוא.

על שאלתו: איך שיהי' - אם לציין גם העמוד החדש. הרבי מחק את המילים 'איך שיהי' - אם', והדגיש את המילה 'גם' (דהיינו: להשאיר את הציון לעמוד הישן, וגם להוסיף את העמוד החדש).

(ב) בדפוסים קודמים נדפסו הסכמות מרבני אנ"ש דומן ההוא - אם להדפיסם בהוצאה זו בתור הוספה בסוף הספר. הרבי מחק את המילה 'אם', וענה:

להדפיס כולם בהוצאה זו בשער ובקונ' בפ"ע בסוף הספר - ביחד עם פקסימיליא'ס, מפתח ענינים מ"מ וכו'. (כמו בתו"א)

(ג) המ"מ וכו' לפסוקים ומאמרי רז"ל שנערכו עתה - אם יבואו בסוף הלקו"ת או בקונטרס בפ"ע. הרבי מחק את המילה 'אם', וענה:

יבוא זה בסוף הלקו"ת בשער בפ"ע כו' וגם בקונטרס בפ"ע - לאלו שלא יקנו כל הלקו"ת

כ"ק אדמו"ר של ים"א

בדבר נסיעה לנאות דשא, בהחאם להוראת כ"ק אדמו"ר של ים"א, החרברה זוג' תי' עם אחת מאחיותי' תי' וסכימה להיות אחת ש' במשך ימי הקיץ.

6

בדבר מקום, ישנו קאלאני של באנגעלאס סמוך לגן ישראל, מהלך חצי שעה בערך, חמשה מהם נשכרו כבר לשומרי חומ"צ, מהם מאנ"ש ש"י. מבקשים עבור זה \$175, והנני לשאול אם לשכור זה(הבאנגאלא מכיל חדר א' גדול לפי ערך, בית חבשיל ופארטש).

Handwritten notes:
 יעשה כ"ק אדמו"ר
 זוג' תי' עם אחת מאחיותי'
 513
 250
 250

מענה לא' ששאל את חו"ד כ"ק אד"ש על שכירות מקום לימי הקיץ:
 יעשה כרצון זוג' תי' בזה להצלחה בגו"ר

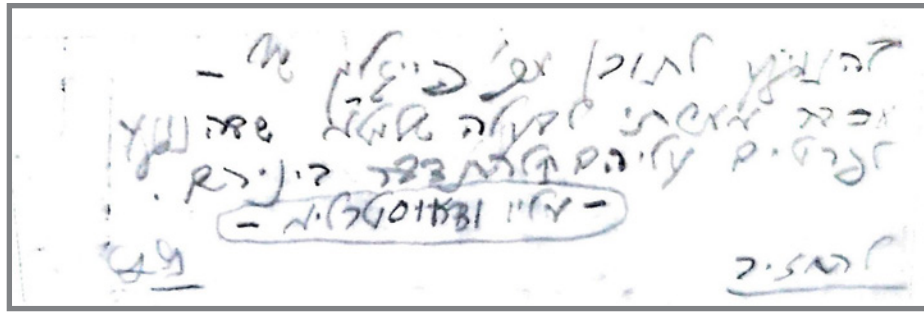
Handwritten notes:
 אדמו"ר של ים"א
 תי' עם אחת מאחיותי'
 זוג' תי' עם אחת מאחיותי'
 זוג' תי' עם אחת מאחיותי'

[כ"ג ניסן תשמ"ח]

מענה לא' שביקש ברכה להצלחה בכל הענינים, ורשם את שמות הוריו ואחיו:
 אזכירם על הציון להנ"ל.

בטח מצדו שומר על הקב"ע בת"ת ומוסיף בקיום המצוות בכלל.

הרבי סימן קו תחת שם משפחתו של הכותב, וכתב בראש המכתב: לטלפן [דהיינו, למסור לו את המענה ע"י הטלפון].

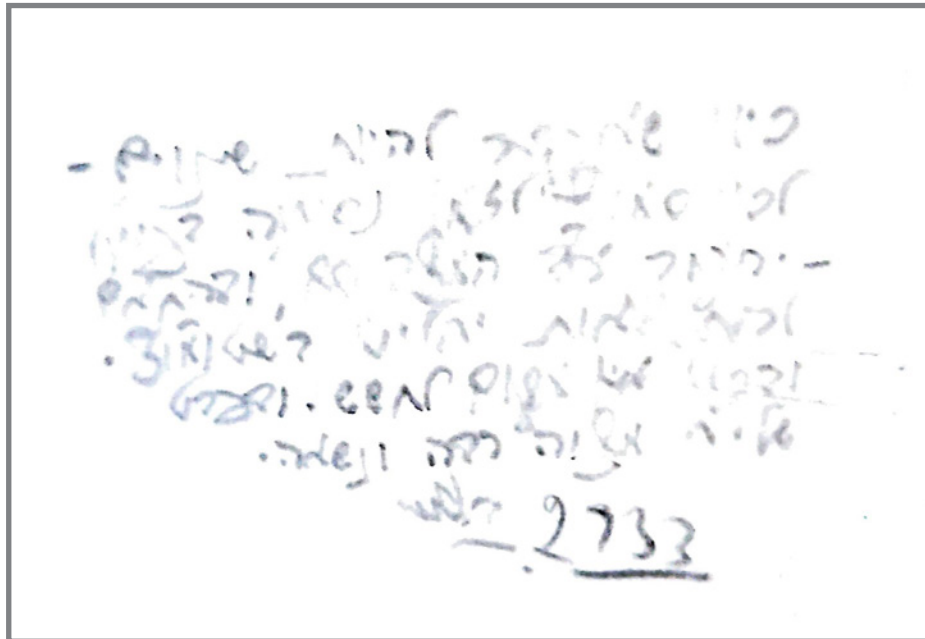

מענה למרת פייגלין:

בהנוגע לתוכן מכ' פייגלין שי' -

מכבר אמרתי לבעלה שליט"א שבהנוגע לפרטים עליהם - עליו ודאוסטרליא - להתדבר ביניהם.

להחזיר

כיון שאפשר להיות שינויים - לכן סמוך לזמן נסיעה בפועל - יחקור ע"ד המצב שם, ובהתאם להתוצאות יחליט בשטומו"צ. ובכלל אין מקום לחשש. ובפרט שליח מצוה רבה ונשאה.

מרת קינג אפריל אס
 הוציא את מיליארד מאי 22 עז דמאג
 (התחמאת) (התחמאת)
 אלפי ספרים

מענה למזכיר על שאלת אשה אם המכתב שלה וההמחאה נתקבל.
 הרבי הקיף את המילה 'נתקבל' והוסיף: **ונכנס בתור**

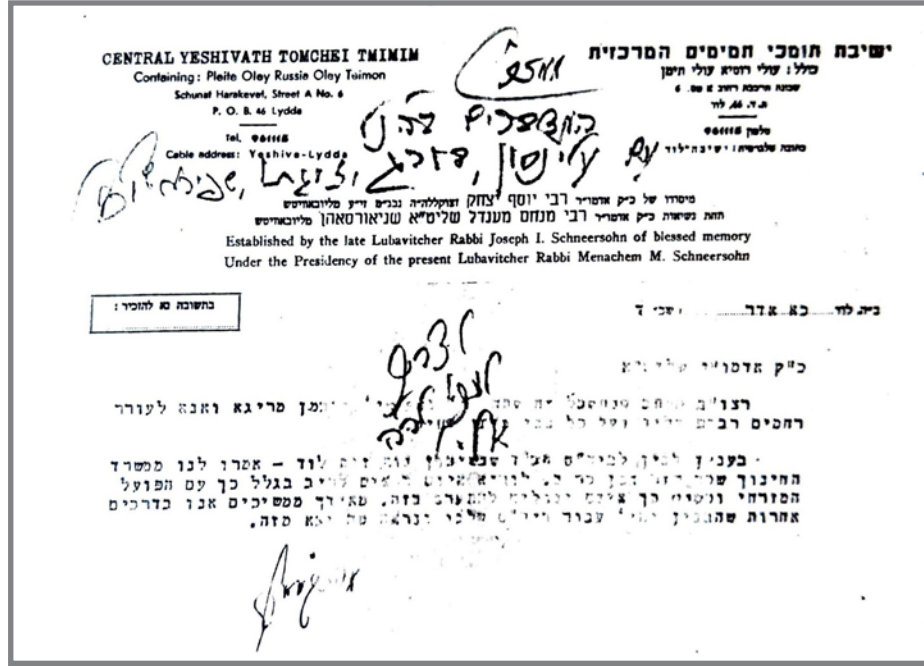
I am refreshed & rested
 I would appreciate greatly if
 you would give a **ברכה** that our
 daughter should grow to be a good
 Jewish daughter **מה עושה**
התורה
התורה

מענה לבקשת ברכה לבת:
 (1) ת"ח על הבש"ט
 (2) ויגדלוה לתחומע"ט מתוך הרחבה

קראתי ות"ח.
 להחזיר כל המצו"ב.
 אזכיר עה"צ.
 מהיר: בע' 2 דהד?? להשמיט ע"ד רוסיא (ב' הענינים).

הוראות למזכירות

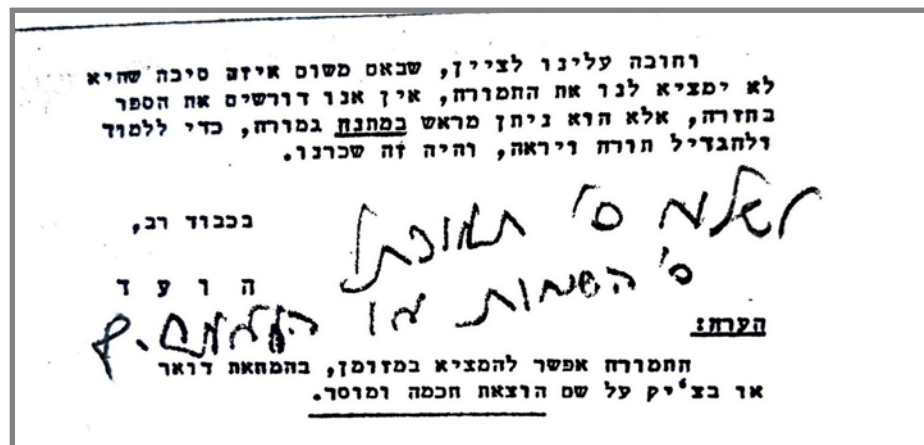
לפנינו מספר ציונים שהרבי רשם על מכתב השואל, הוראות למזכירות כיצד לענות למכתב.

מענה להנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית באה"ק - לוד, בקשר לבנין לביה"ס חב"ד בלוד.

ממזכ"ל

המדברים בהנ"ל עם עלינסון, בורג, זוגתו, שפירא וכו'
לצרף למכ' לר"ה אליו

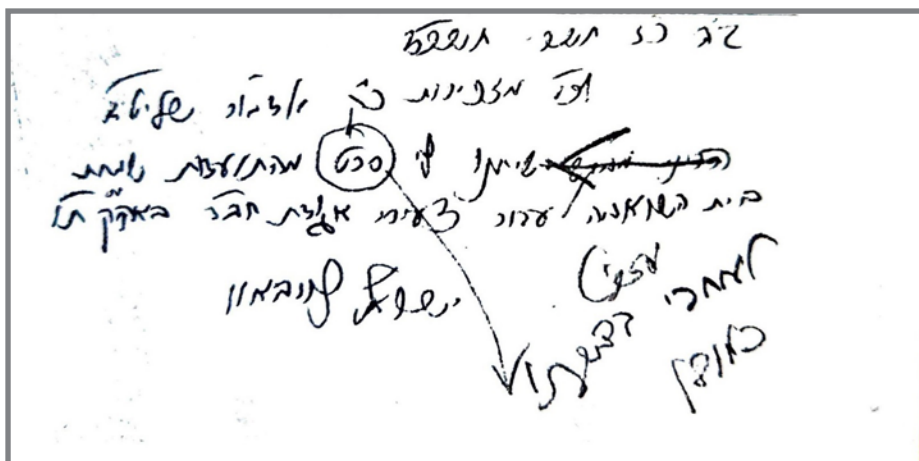
להוצאה לאור ששלחו ספר:

לשלוח ס' תמורתו

ס' השיחות או המאמרים

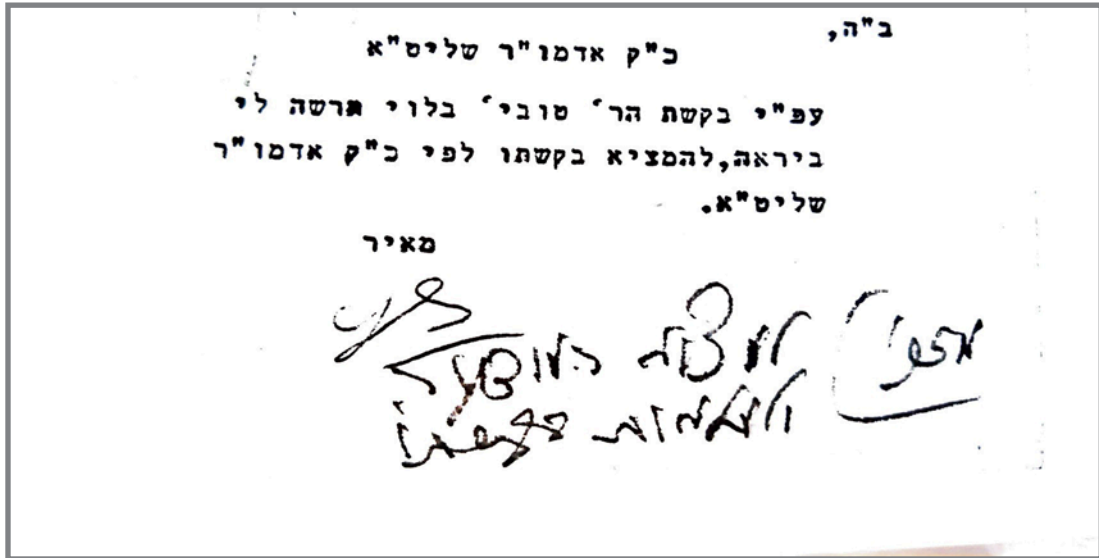
להרב אורי לאנגער, ששלח ספר:
 בנוסחה לשלוח מהנדפס

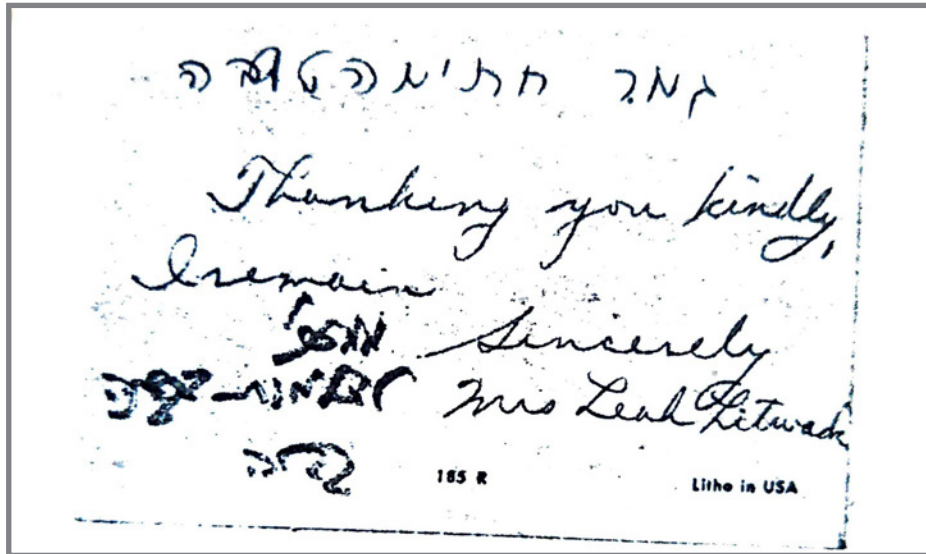
להרב ישראל לייבוב, מנהל צעירי אגודת חב"ד בארץ הקודש, שביקש שישלחו לו סרט הקלטה מהתוועדות שמחת בית
 השואבה תשכ"ד, הרבי סימן חץ 'שיתנו', וכתב:

מזכ"ל

לאחרי בדיקתו [הסרט] כמובן

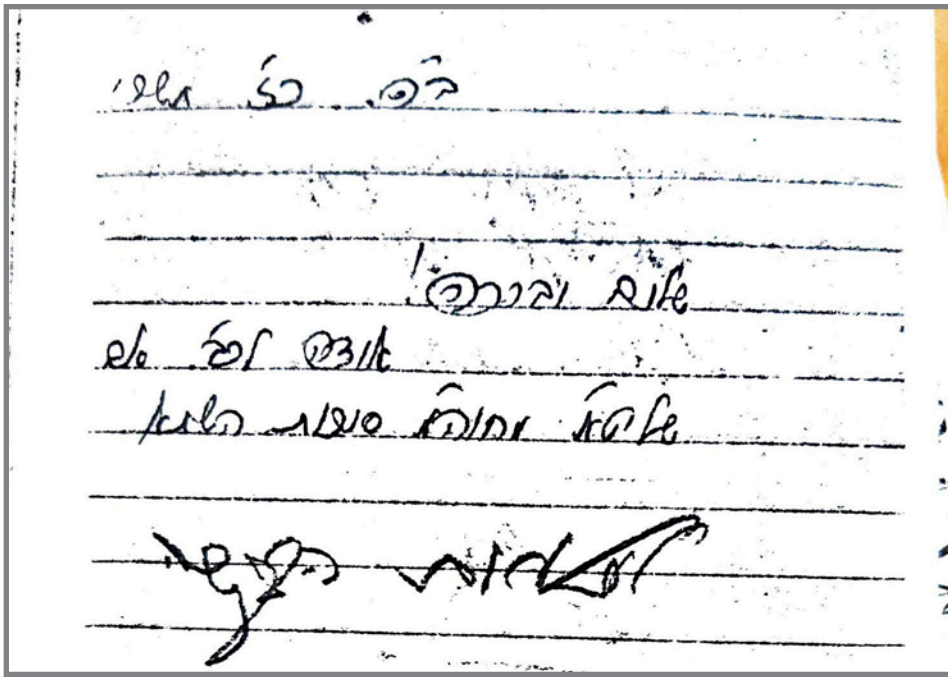

לטובי' בלוי, שביקש שישלחו לו מודעה:
מזכ"ל למצוא המודעה ולמלאות בקשתו

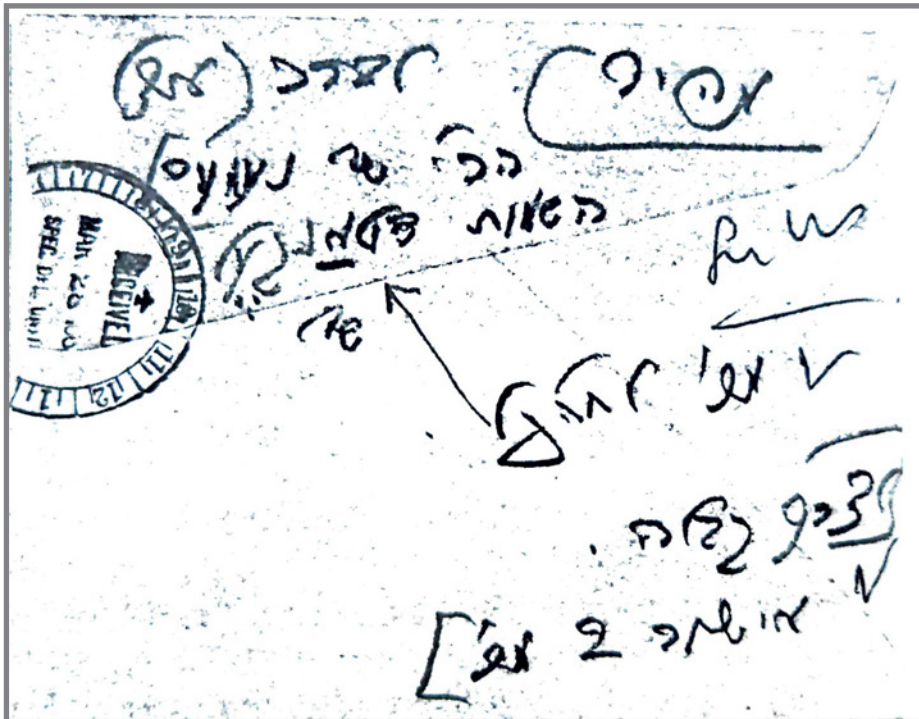

לאשה שביקשה ?????

ממזכ"ל
למלאות בקשתה
קבלה

למלאות הבקשה

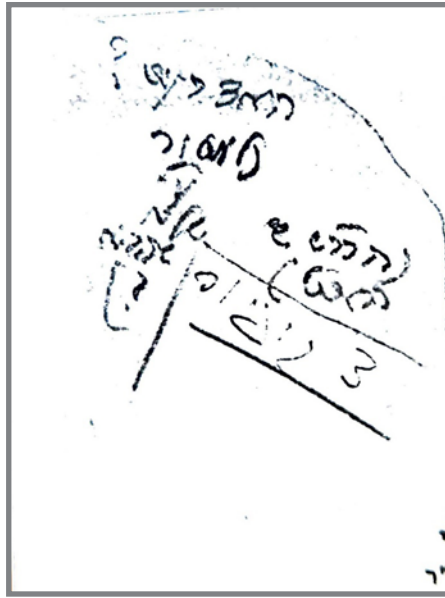
מהיר

לברר (אצל הר"י שי' נעמעס) השמות דטאנקעל שי'

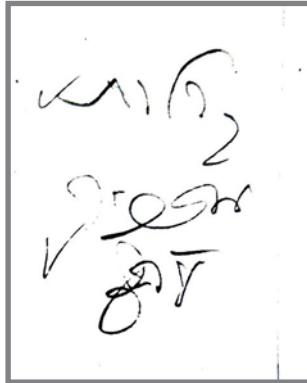
מכ' לחה"פ לח [טאנקעל שי']

[לצרף קבלה.

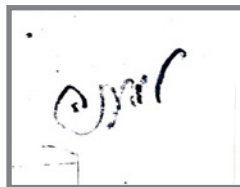
אישור 2 מכ']

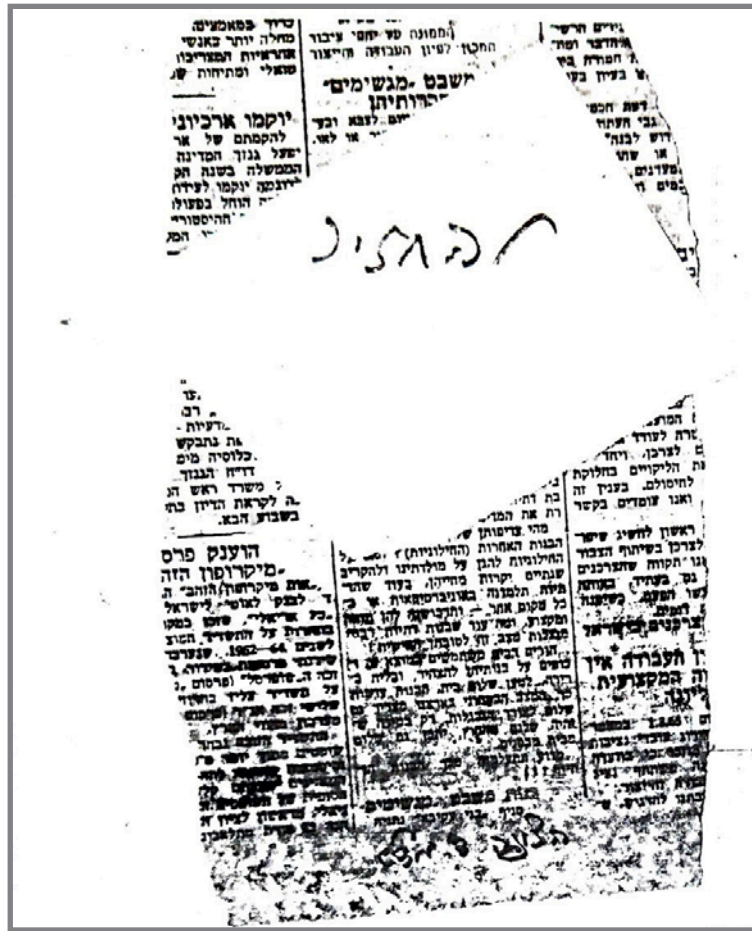
האדרעס?
(למסור ע"י שליח שהביא ?)
(הרר"ש שי' ??)
3 קופירן

קבלות
אזכיר עה"צ

למענה

על גזיר עיתון שמישהו שלה:

להחזיר

יומן חדשי
חשון – שבט
ה'תשכ"ט

נכתב ע"י מזכירו של הרבי
הרב גרונר ע"ה

י"ד תשרי [היומן משאר ימי חודש תשרי כבר יצא לאור].

כשנכנס לחדרו ביקש להביא לו סכין. הכנסתי סכין וכן שעריל. הכין את הכריכות לאגד את הלולב. אח"כ יצא לתפילת מנחה (בשעה 6.35). אחרי נחה נכנס לסוכתו לאגד את הלולב. ערבית בשעה 7.30. בלילה בלכתו הביתה לקח איתו את הלולב והאתרוג בעד הרבנית תחי'.

שלישי, אדר"ח מ"ח

שאלני על מכ"ע אם מצוי שם מה שהוא, אמרתי ששם אינו מצוי אבל בהמארגן זשורנאל דיום ב' כותב גב"י [גרשון בער יאקאבסאהן] ע"ד ביקורו של שמואל תמיד [חבר הכנסת דאז] בשמח"ת ומה שאמר לכ"ק אד"ש בענין השטחים וצחוק עבר על שפתיו באמרו "ער האט דאס אלס אויסגעשריבן". אמרתי הן, ושאל ומה שאמר ש.ת כתב ג"כ. אמרתי שכתב שהוא בדעה א' עם כ"ק אד"ש במאה אחוז. אמר "יע ער האט דאס געשריבן איז דאך גוט וואס ש.ת איז שוין אוועקגעפארן".

אח"כ ספרתי ע"ד שיחתו של גב"י עם א"ה [כנראה, אברהם הרמן] – שגריר ישראל באמריקה בשנה זו] ושאלתו של הנ"ל. כי בטח כוונתו של כ"ק אד"ש בענין התוקף, לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, ואמר כ"ק אד"ש "איך רעכן אזוי", אמרתי א"כ שואל הנ"ל הרי צריכים לקבל הנשק מארצות"ב וזרי יש להם תנאים וכו' איך אפשרי להתייצב במצב שאין להתחשב עם הנכרים וכו'.

ואמר כ"ק אד"ש הלא זה הדבר אשר דברת שארצות"ב לא חשבו שיהי מקום לדון ע"ד החזרת שטחים לולא אשר רבין אמר שכנוגע לזה יש מקום לדון, כי לא עלה על דעתם של ארצות"ב אשר אנשי אה"ק יחשבו אפי' שיש מקום לדון, ומזבן שכעת שאנשי אה"ק "חידשו" סברא זו עליהם להתחשב עם זה וכו'. כנראה שא.א. אינו רוצה לגלות זאת.

אח"כ אמרתי שא.ה אמר לגב"י שבדעתו לבקר אצל כ"ק אד"ש בחזרתו מאה"ק ואמר כ"ק אד"ש "און וואס וועט ארויסקומען דערפון".

שישי, ג' חשון

בא בשעה 1.10 לערך. וביקש לברר אצל [המקוה] יוניון. הלך למקוה בשעה 1.20.

לא נסע לאוהל.

שבת קודש, ד' חשון
לא הי' התוועדות.

ראשון, ה' חשון
בא בשעה 2 לערך.

שני, ו' חשון [בה"ב]

ערבית בשעה 5.45. אח"כ נסע לביתו ולא חזר הלילה.

שלישי, ז' חשון

בא בשעה 12.15 לערך וביקש לברר אצל יוניאן והלך למקוה בשעה 12.30

חמישי, ט' חשון [בה"ב]

ערבית בשעה 5.25. אחרי מעריב הודיע כי אין צריך להכות עליו כי ישאר עוד כמה שעות. נסע לביתו בשעה 8.

לא הי' יחידות.

שבת קודש, י"א חשון

לא הי' התוועדות.

יום רביעי, ט"ו חשון

בא בשעה 8 בבוקר. בשעה 9 לערך הלך למקוה. ובשעה 9.45 נסע לאוהל.

חזר בשעה 5 לערך.

יום חמישי, ט"ז חשון

ליל יחידות.

בין הנכנסים מר ה. רוטנברג מהעירי'. אמר שכ"ק אד"ש דיבר איתו ע"ז שמאיימים את בעלי החנויות וכו'.

שבת קודש, ח"י חשון

לא הי' התוועדות.

ראשון, י"ט חשון

יחידות עד שעה מאוחרת.

הי' סברא שיסע מחד לאוהל.

בין הנכנסים הרז"ג [לכאורה, ר' זלמן גורארי ז"ל] – ב' שעות עם כמה עניינים.

שני, כ' חשוון
לא נסע לאוהל.

ראשון, י' כסלו
בא בשעה 10. אמר הקדישים.

ראשון, כ"ז חשוון
יחידות.

נסע ליוניאן בשע 10.30 ואמר שלאחר שעה וחצי בערך
מתכנן לנסוע לאוהל הק'.

שני, כ"ז חשוון
שאל לפתוח חדרות בעת ההת.

נסע לאוהל. חזר בשעה 4.55 לערך (נסע בלבוש משי).

שני, י"א כסלו

שאל לפתוח חדרות בעת ההז. יא לא לפי דוחו כ"כ
(השיחה ע"ד אה"ק שאינו אתחלתא דגאולה וכיו"ב).

ע"ד מזרחי אם מבין יידיש. אם ישנן שאלות, אמרתי
שאינו רוצה לשאול מפני הכבוד ואמר: באם לא הייתי
מעוניין בשאלות לא הייתי חוזר ודורש זה ומכיון שהגנני
מדבר ודורש שכן ישאלו הרי מוהן שהגנני מעוניין בזה.

שאל אם ישנם שאלות לאלה "וואס זיינען ניט געשלאפן".
שאלתי ע"ד הנזכר שארמו"ד האמצעי נסתלק בעת אמירתו
ד"א"ח וע"ד שהי' אצל הרשב"י והשאלה מהמסופר בהנוגע
לדוד המלך ורבה בר נחמני.

רביעי, כ"ט חשוון

נסע לאוהל – בלבוש משי – בשעה 11 לערך. וחזר בשעה
5.05. מנחה ואח"כ ערבית ונסע לביתו ולא חזר הלילה.

ברש"י הפעם ילוח אישי בענין הנביאות (כפ"ע).

חמישי, י"ד כסלו

לפני קריה"ת ביקש לברר ע"ד יוניאן.

שלישי, ה' כסלו

בא בשעה 11 לערך [כשפתח הדלת לחדרו לא שמעתי כי
עמדתי כאמצע העבודה עם הוואקיום קלינער ועמד כמה
רגעים אחרים עד שראיתי ושחק ואמר 'מ'האלט ערשט אין
אנהויב'. ואמר שבעוד שעה לערך נוכל לסיים.

נסע (בלבוש משי החדש) בשעה 1.00 לערך. חזר בשעה
5 לערך.

אחרי ערבית נכנסו מזקני אנ"ש לברכו לרגל מ' שנה
לחתונתו (שיחה בעת מסירת הפ"ן).

חמישי, ז' כסלו

יחידות עד שעה 6 לערך.

בקשתי את שו"ת צפע"נ ואמרתי שסותר א"ע ואמר
בשחוק "דאס איז נישט קיין נייעס על הרגצ'ובי, עס איז פול
כיי אים אזוי".

שישי, ח' כסלו

בא בשעה 12 לערך

בא בשעה 9.20. בשעה 10 לערך ביקש לברר ע"ד יוניאן.
נסע לאוהל בשעה 12 (בלבוש משי החדש). חזר בשעה
4.15.

שאל וואס האט מען אפגערעדט מיט די רבנים (שהיו
אתמול ביחידות) ספרתי שדברתי עם הרב ש"ס בעניני
אנה"ת.

ע"ד משה יפה.

שבת קודש, ט"ז כסלו

התוועדות קודש עד שעה 4.30. דיבר הרבה בענין ואברכה
מברכיך. הודה להמברכים די"ד כסלו. שיקשרו זה עם ענין
הצדקה ועם תורה. כלילה אחרי הבדלה מסר ע"י ח[דקוב]
לפרסם ג' נקודות. [אינו ברור ביומן].

שבת קודש, ט' כסלו

התוועדות. קידש. הסתיימה בשעה 4.40.

מנחה בשעה 4.55 לערך.

שלישי, י"ט כסלו

בא בשעה 10. אמר כל הקדישים אחר שש"י.

כתפילת ערבית לא אמר קדיש. אח"כ ביקש לברר אם יש
מנין ואמר קדיש.

בשעה 8.30 יצא להתוועדות שנמשכה עד שעה 2.40 לערך.

ניגון אדה"ז – פ"א.

סיום על מס' יומא – ע"פ המוכב באגה"ת פ"א.

הודעה בנוגע להכנות לחו"כ וב"מ – לתת לזכותם ובעדם לצדקה וגם ללמוד לזכותם.

רביעי, כ' כסלו

שאל לפנים חדשות.

יחידות עד שעה 6 לערך.

חמישי, כ"ח כסלו

נסע לאוהל בשעה 1 לערך וחזר בשעה 4.20. מנחה. הדלקת נרות בכיה"כ. ניגנו הגירות הללו. ערבית בשעה 5.20.

שישי, כ"ט כסלו

מנחה בשעה 3.15

בעד הלקו"ש השבועי הגי' שיחה לפ' מקץ ונדפסה.

שבת קודש, ל' כסלו

התוועדות. קידש. שיחה א' ע"ד מנהג אמירת ההפטרות של שבת זו (והוא לא אמר ד' הפסוקים של השמים כסאי ומחר חודש) ואח"כ מצא בלוח כולל חב"ד שנוהגין לאומרים בעלה בפ"ע. רש"י ד"ה פן יקראנו (מב, ד). עד שעה 4.30.

ראשון, א טבת

שאלני ע"ד ההפטרות איך הי' בשנים שלפני זה והאם שמעתי משהו בזה.

וספרתי שלפי הזכרון אומרים את הפסוקים השמים כסאי ומחר חודש. ושאל: א"כ למה לא נדפס זה בספר המנהגים? ואמרתי, שהדפסנו רק מה שהי' כתוב במפורש. ואמר: הלא בטח נמצא זה בשיחה והיו יכולים לכתוב משם? ואמרתי: שאינני זוכר שיחה עד"ז. ושאל: למה לא העירו לו ע"ז בשעת מעשה והרי זה נוגע להלכה בפועל.

הלך לביתו בשעה 9.45 והרבנית שתליט"א ידעה מזה ונשארה פה.

שני, ב' טבת

לא נסע לאוהל.

חמישי, ה' טבת

הודיע ע"י ח[דקוב] שלא תהי' התוועדות בשבת.

בלילה הי' שידור ברדיו ע"ד חסידות [כ"ק אד"ש שאל אם יהי' גם בטלויזי'].

שישי, ו' טבת

בא בשעה 2 לערך.

אחרי קבלת שבת לפני עלינו פנה לר' דוד רסקין ואמר לו שמחר יבאר רש"י "ועזב את אביו" (מד, כב).

שבת קודש, ז' טבת

התוועדות. לא קידש. דיבר הרבה ע"ד הנסיעה ללכנה וההוראות מזה.

הסתיימה בשעה 4.15 לערך.

ראשון, ח' טבת

שאל לפנים חדשות. כמה משתתפים היו בפגישה [עם חב"ד, שהתקיימה בשבוע זו].

עם הרב י"ד שוחט דיבר ע"ד ההתנגדות כעת לחסידות. ע"ד הרגצ'ובי מאז התחיל לפרסם ה... [אינו ברור כיומן].

יחידות עד שעה 5 לערך.

בין הנכנסים יעקב חנוכה ושאלו לפרטים בנוגע לפגישה עם חב"ד' – ע"ד פרסום הנאומים וכו'.

שני, ט' טבת

בא בשעה 1.30 לערך.

הלך לביתו בשעה 12.

בלילה קידש את הלכנה.

שלישי, י' טבת

בא לסליחות בשעה 11.30

מנחה בשעה 2.

בעת אמירת ההפטרות התחיל לשעול בחוזק והי' קשה לו לסיים את אמירת ההפטרות.

ערבית בשעה 5.05. אחרי ערבית נסע לביתו.

[ע"ד ההערות להשיחה דש"פ שמות]

רביעי, י"א טבת

שאל אם הבאים להפגישה נסעו כבר. אם היו שאלות.

על השאלה ע"ד "כשם שאני רוקד" התבטא כ"ק אד"ש "א מאדענע שאלה" [עי' ליקוט מענות קודש-תשכ"ט, מענה רנ"ד].

מסר שיחה שהגני' לפ' שמות. (בעד הלקו"ש שנדפס ככל שבוע).

ראשון, ט"ז טבת

בא שעה 11.15 לערך. נסע ליוניאן.

להאוהל נסע בשעה 1.15 וחזר בשעה 4.55.

מנחה. ה' הפסק קצת וערבית. נסע לביתו וחזר בשעה 7.

יחידות עד שעה 2 לערך.

שני, ט"ז טבת.

בא בשעה 12

שאל ע"ד העניני דפוס.

במשך היום שאל פעמים אחדים עד"ז.

חמישי, יט טבת

ליל יחידות עד שעה 1.30 לערך.

שישי, כ' טבת

בא קרוב לשעה 2.

(במשך השבוע עסק הרבה בשלילת כינוס הרבנים בירושת"ז [עי' אג"ק חכ"ז אגרת ק'תרלב המדבר בענין זה]).

שבת קודש, כ"א טבת

לא ה' התוועדות.

סיפר הר"י העכט: כ"ק אד"ש אמר לו: יש לי צרות פון די פרומאקן, כי הי' דיון בממשלה ע"ד החזרת השטחים ושיטתו שלא להחזיר כלום. ובעת הדיון האט דיין, אשכול, גאלדא מאיר געהאלטן מיט מיר אבער ווארהופטיג אביי [אינו ברור ביומן] אידן האבן געהאלטן מיט די אראבער און איך האב געוואונען מיט איין שטימען.

הי' א' אצלו והג"ל טען ג"כ שיש להחזיר וכו' ואמר שאין זה אידישע מדה אזוי זיך צו פירען. ואמר לו כ"ק אד"ש הלא

נאמר לא תחי' כל נשמה, הרי מהא ראי' אז ווען מ'דארף, פירט מען זיך אזוי.

דיבר איתו ע"ד הרב מרדכי שלום יוסף פרידמן [האדמו"ר מסדיגורא-נשיא אגודת ישראל] מירושת"ז "נישט איך און נישט איד טראגן א שטריימל אבער ער טראגט יע. אח"כ אמר ער האט א שיינע בארד. איד וייסט נאך ניט..."

ראשון, כ"ב טבת

ליל יחידות עד שעה 2.30 לערך

שני, כ"ג טבת

בא בשעה 11 לערך.

ביקש לבקר אצל לברר אצל מר חיים גלאזער [מנהל כפר הנוער - באר יעקב] כל השאלות שנשארו ואמר כ"ק אד"ש שיענה עליהם בכתב.

[עי' אג"ק חכ"ז אגרת ק'תרלח בה הרבי משיב לשאלתם העוסקת בענין עלית הנוער לארה"ק וכן בנוגע לשלום עם מדינות ערב].

לפני ערבית מסר נר להדליק בקשר עם כ"ד טבת.

בשעה 9.45 ביקש להוציא מה מחדרו ומצאתי את השלחן צוגעקליבן ועסק בהגהת שיעור של הרב יוסף ווינבערג באגה"ת.

חמישי, כ"ז טבת

ליל יחידות עד שעה 2.30 לערך.

נכנסו מר כספי ומר ד. ענשטיין מהקונסוליא דכאן.

שישי, כ"ז טבת

שאל בהנעשה עם שני הנ"ל ואמרתי שלא ראיתי אותם לאחר יציאתם ואמר: ווייס מען פון זיי גאר גארנישט נישט.

לפני מנחה נכנס רא"ק ממעלבורן.

שבת קודש, כ"ח טבת

התוועדות. לא קידש. פרש"י ואתה תדבר (ז, ב) עד שעה 4.30.

[דיבורים חריפים על שאין שואלים בהשיחות וכן על שאין שומעים והמשיל למי שנחתך אצבעו וככל פעם צועק אוי. וד"ל]

ראשון, כ"ט טבת

בא בשעה 9.45. בשעה 10.30 הלך ליוניאן. חזר בשעה 11.30 וסגר הדלת. בשעה 12.45 שאל אם יכולים לנסוע וביקש להכניס המזנה בפניה. (נסע בלבוש משי). לפני נסיעתו שאל ע"ד עניני הרפוס.

חזר בשעה 5.15. מנחה ואחרי הפסק התפלל ערבית. נסע לביתו ולא חזר הלילה.

בלילה זה התקיים דינער לטובת תו"ת.

שני א' שבט

שאל ע"ד מה שנעשה בהדינער. אם הי' בנוגע לפועל ממש "ראס איז דאך דער עיקר כוונה פון דינער". הי' בהצלחה ויותר מאשתקד.

שאל אם צריכים טומלען וועגן עניני הרפוס.

שלישי, ב' שבט

שאל ע"ד העניני דפוס.

בלילה מסר נוסח למכ' כללי ליו"ד שבט.

חמישי, ד' שבט

מסר סיום המכתב (ההערות וכו') וביקש למהר בזה כי עוד הלילה דארף מען פאנאנדערשיקן.

בשעה 4 נכנס רש"ע שי' ושהה עד שעה 5.25 וכ"ק אד"ש ביקש אם אפשר לסדר מנין לערבית. ובשעה 6.05 נסע לבית וחזר אח"כ בשעה 7 לערך.

נסע לביתו בשעה 10 לערך.

שישי, ה' שבט

בא בשעה 10.30 ושאל ע"ד העניני דפוס.

שבת קודש, ו' שבט

לא הי' התוועדות.

שלישי, ט' שבט

אחרי מנחה מסר ה' גירות גדולות של שעוה והורה להדליק ד' מהן למטה וא' למעלה.

ערבית בשעה 7.

הלך לביתו בשעה 10. ע"י ת. שאל לזמן תפילת שחרית (9.30).

רביעי, י' שבט

בא בשעה 9.20 (י.ק. לא יכול לנסוע עם האוטו שלו מפני הפראסט שהי').

יצא לשחרית בשעה 9.40.

כשנכנסתי בשעה 11 לערך אמר לי: איך וועל היינט ניט פארן אויפן אהל.

יצא להתוועדות בשעה 8.30 ונמשכה עד שעה 2.

המאמר ד"ה באתי לגני (על סעיף יט) התחיל בשעה 10 עד שעה 10.45.

אחרי ההתוועדות מסר ב' בקבוקי יי"ש לח. ואת כוסו עם היין והמזונות לר' יוניק בעד ההתוועדות דש"ק.

חמישי, י"א שבט

בא בשעה 1.30 לערך.

שאל לפנים חדשות.

יחידות עד שעה 5.30

שבת קודש, י"ג שבט

התוועדות. קידש. נמשך עד שעה 4.30. התחיל בד"ה היושבת בנגים (בתור שיחה). תוכן ארוך (ביאור תורת הה"מ יה"פ וישב הים לאיתנו).

רש"י יד, ז.

במשך ההתוועדות אמר מ'דארף טראכטן וועגן מנחה ודיבר ע"ד פרזות תשב ירושלים וציוה לנגן הניגון. אמר ברכה אחרונה ועמד לרקוד ואח"כ יצא.

אחרי מנחה התחיל ניגון הנ"ל.

לפני ערבית כשנכנס לביהמ"ד הביט על השעון והי' 5.30 והתחיל לנגן פרזות תשב ירושלים רגעים אחדים בהתלהבות.

ראשון, י"ד שבט

בא בשעה 11 ושאל לפנים חדשות.

הלילה ביקש להזמין על יוניאן.

כשנכנסתי בלילה הראה לי כמה חבילות מכתבים שצריכים לכתוב עבורם בנוסח דומה. בא ואמר: אפשר ווייס זיך נעמען צום ענערניש און זען דא פארטיק מאכן מארגענדיקן טאג.

שני, ט"ו שבט
 בא בשעה 10 לקריה"ת.

הלך ליוניאן בשעה 10.30 לערך וחזר בשעה 11.30

נסע להאוהל (בלבוש משי) בשעה 1 לערך וחזר בשעה 5.45. לפני נסיעתו ביקש את ח. לברר אצלי אם התחילו כבר בכתיבת המכ' ולומר השערה בעוד כמה ימים יהיו מוכנים עד חזירתו מהאוהל.

[כשבא ליוניאן חיכיתי שם כי לא הי' מי שהוא שם ושאל ע"ז ואח"כ אמר מ'האט געדארפט צוגרייטן אז ווען איך וועל צוריק קומען זאל זיין פון די שבעת הפירות.

כשחזר הכנסתי הנ"ל ושאלני בכמה עלה ואמרתי 31 סענט ונתן לי דולר אחד ואמר שהשאר אתן לצדקה וכן עשיתי].

שלישי, ט"ז שבט
 בא קרוב לשעה 1. שאל להעניני דפוס.

בלילה נסע לביתו בשעה 10 לערך.

רביעי, י"ז שבט
 שאל ע"ד העניני דפוס.

נסע לביתו בשעה 10.30 לערך.

חמישי, י"ח שבט
 הלילה בשעה 8.35 לערך נכנס דוד פייגלין וב"כ כו' וביתו. יצאו אחרי רגעים אחדים והוא נשאר עד שעה 10.30.

כשנכנסתי אח"כ שאלני כ"ק אד"ש אם ביקרו בבית רבקה ודיבר הרבה לשאול אצלם שישתתפו בכינוס נשי חב"ד בדיטראיט (אבל לא בשם כ"ק אד"ש).

שאל איפה יהיו בשבת. אמרתי שיש להם קרובים. דברנו איתם ע"ד היותם פה ואמר קיין פארברענגען וועט דאך דער שבת ניט זיך איז סתם וואלגערין זיך האט נישט קיין ארט.

שבת קודש, כ' שבט
 לא היתה התוועדות.

ראשון, כ"א שבט
 ירד שלג גדול. בא בשעה 1.30 לערך. לא יצא למנחה. יחידות עד שעה 12.30 (הרבה אנשים לא באו לרגל השלג).

שני, כב שבט
 בא בבוקר לקריה"ת בשעה 10.

לא הלך לביתו בזמן הרגיל והתפלל ערבית בשעה 6 ואח"כ נסע לביתו ולא חזר הלילה.

רביעי, כ"ד שבט
 בא בשעה 1.30 לערך.

מסר המכ' לגמ"ח של ר' יוחנן שי'.

[שאלתי מהנתבאר אשתקד בהחילוק דגמ"ח וצדקה והואיל להשיב דער חילוק שטייט דאך ניט אין ש"ס. בלילה הראיתי לו ההשיחה דאשתקד ושאל נו וואס ולקח זה ונשאר אצלו].

בלילה מסר לח. אשר מחר יתחילו בהדפסת (אויפזעצן) של המ"מ לשו"ע אדה"ז של נ. מאנגעל.

חמישי, כ"ה שבט

שאל להנעשה בהעניני דפוס. בענין המ"מ וכן אוה"ת על ויקרא שיהי' נגמר להגה"פ "דארט זיינען דאך מאמרים אויף פסח:

לא יצא למנחה.

כשנכנסתי לפני מעריב אמר לי שבהמכ' לקרני גמ"ח באה"ק ומאנטריאל יש להוסיף המ"מ שציינתי. שאלתי אם הכוונה לאוה"ת מפשטים ואמר יע.

שאל ע"ד שניידער.

יחידות עד שעה 3 לערך.

שישי, כו שבט

נתן מכ' לשארי הקרני גמ"ח עם איזה תיקונים והוספות ואמר שיש למסור ההוספות גם לר' יוחנן.

לפני קבלת שבת כשנכנס לביהמ"ד מסר לר' זלמן דוכמאן פתקא ובו המ"מ להרשי"ס. [עי' ליקוט מענות קודש תשכ"ט – מענה רס"ו].

שבת קודש, כ"ז שבט
 התוועדות עד שעה 4.30.

ב' שיחות מיוסד על מאמרי הצ"צ על הפסוק "כי תשא" (איך שייך מספר, מטבע של אש וכו')

שני, כ"ט שבט

בא – בעצמו - בשעה 10.30 לערך.

עשו מנין קריה"ת. ובשעה 11.1 בא ליוניאן. יחזר בשעה 12.15

בשעה 1.30 נסע להאדהל בלבוש משי וחזר בשעה 6.15 מנחה וערבית בשעה 7. נסע לביתו בשעה 7.40. (ה' עסוק בענין מושב עבור עולים חדשים באה"ק. מר אפרים וואלף טלפן והורה לה. לטלפן לרכא"ג לברר מה לעשות בזה).

לא חזר בלילה.

ואמר מאמר כעין שיחה מיזוסד על ד"ה אם כסף תרכ"ט על רש"י כסף תלוה אם כופר יושת עליו. ואם אכנים ואם תקריב מנחת ביכורים ואם תהי' היוכל.

במוצש"ק מסר ב' פתקאות. א': להשמיט כנדבר בדבר גירסא ברש"י ש"פ יתרו. ב': בענין ר"י עשה ולא תעשה.

ראשון, כ"ח שבט
שאל לפנים חדשות

שאל ע"ד שמיר.

ע"ד המכ' לגמ"ח: קיינער פרעגט נישט וכו' (להמובא שם).

יחידות עד שעה 3 לערך.

הוספה:

מענות שקיבל סב הכלה ר' שמואל שפריצער שי'

שכשהוא חוזר לבית בלילה הוא יושב ומתקתק לו מכתבים (אלה היו מכתבים של הרבי מאיסוף שהיה בידיהם של ר' ישראל שמוטקין ור' נתק'ע וואלף שהיו אז תלמידים בישיבה. ור' שמואל היה מתקתק מכתבים אלה שיוכל לשמור אצלו מענות הרבי) במקום לנצל את הזמן ללמוד. הרבי לא הגיב אז על ענין זה.

בהזדמנות הבאה, כאשר נכנס ר' שמואל ליחידות אצל הרבי לכבוד יום הולדתו, אמר לו הרבי: איך האב געהערט אז דו טייפסט איבער בריוון פון די רבי'ים. ממילא זאלסטו וויסן אז א בחור א תמים טייפט ניט ווי מ'טייפט אין א אפיס. א בחור א תמים לערנט פריער די ברייו פאר'ן טייפן. לערנט די בריוו בשעת'ן טייפן און לערנט דער בריוו נאכ'ן טייפן. וחזר ואמר: א בחור א תמים טייפט ניט ווי מ'טייפט און א אפיס. [בחור, תמים אינו מתקתק כמו א' שמתקתק במשרד. בחור, תמים לומד את המכתב לפני התקתוק. לומד את המכתב בשעת התקתוק ולומד את המכתב לאחר התקתוק. בחור, תמים אינו מתקתק כמו א' שמתקתק במשרד]. כמוכן, ר' שמואל קבע אז לימוד בחברותא בכתבי קודש שהי' מתקתק, כהודאת הרבי.

לאחרי הפעולה הראשונה שעשה - סב הכלה - הרה"ח ר' שמואל שפריצער שי' בשנת תש"ל הי' מענה מהרבי:

"אשרי חלקו וגדול זכותו וזכות הרבים מסייעתו".

מענה זה, כמוכן, הוסיף המון חיות בהעבודה שלו בענין.

* * *

כשהי' הרה"ח ר' שמואל שפריצער שי' - סב הכלה צעיר לימים, נכנסו הוריו ליחידות אצל הרבי. במשך היחידות התלוננה האמא באזני הרבי שהילדים רוצים להשתתף בהתוועדויות של הרבי עד הסוף והולכים לישון מאוחר, וכשמגיע בבוקר אינם מצליחים להתעורר וללמוד כדבעי. שאל אותה הרבי: בן כמה המבוגר? וענתה האמא: בן עשר. אמר לה הרבי: "זאל ער זיך וואלגערן..." (שיסתובב בין החסידים...)

* * *

כשהיה הרה"ח ר' שמואל שפריצער שי' - סב הכלה תלמיד בישיבת תו"ת בבעדפארד, סיפרה אימו ע"ה לרבי

מהפיכת
החינוך בצרפת

בכתבה הבאה מספר - אביו של החתן - הרה"ח ר' יוסף יצחק פעוונזנער שי' - מנהל מוסדות 'סיני' את סיפורה של הקמת והרמת דגל החינוך היהודי בצרפת וכן מענות קודש והוראות מהרבי בענייני חינוך ששמע מאביו הרה"ג הרב הלל פעוונזנער ע"ה. גערך ע"י ר' אברהם רייניץ.

שמו של המוסד החדש נקבע - 'סיני'. הבחירה בשם זה נועדה להזכיר ליהודים שנעקרו מבתיהם, את הניצחון הגדול של עם ישראל בכיבוש חצי האי סיני מיד המצרים ולעורר בהם גאווה יהודית שתביאם בסופו של דבר ללמוד תורה במוסד היהודי, שאגב העניק לתלמידים גם - להבדיל - לימודי חול על טהרת הקודש.

בשנת תשכ"ה נודע לסב החתן, הגה"ח הרב הלל פבזנר ז"ל, שליח הרבי ורבה של חסידי חב"ד בצרפת, כי ישנו מוסד יהודי לילדים העומד לסגור את שעריו; המוסד, "תלמוד תורה דפריז", הוקם על ידי אירגון וולונטרי יהודי לאחר השואה ונוסד עבור ילדים ממשפחות ניצולי שואה שבמהלך המלחמה לא למדו כמובן ועברו על בשרם את מוראותיה הקשות. המוסד עזר לשקם את הילדים שהפכו כמרוצת השנים לנערים ולבחורים.

חלקם הגדול של התלמידים למדו במוסד ללא תשלום, בעוד הרה"פ ז"ל עצמו מכתת רגלים בין נדיכי עם כדי לממן את תשלום המשכורות ותפעול בית הספר. מאמצי הרב פבזנר נשאו פרי, וכעבור שנים המוסד התפתח וגלש מאותו בית דירות בעל חמשה חדרים, לבנין קהילתי ברובע הח"י של פריז. התפתחותו המבורכת של המוסד הצריכה מעבר למקום חדש ומרווח יותר.

לימוד בנים ובנות בנפרד

כאמור, בשנים הראשונות למדו בבית הספר רק כמה עשרות תלמידים שסב החתן הרה"פ ז"ל הצליח לשכנע ולרשום לבית ספר. כעת נרשמו גם תלמידות, ומכיוון שהלימודים התקיימו בהפרדה בין בנים לבנות, נוצר מצב שהיו כיתות עם מספר מועט של בנים, וכיתות מקבילות עם מספר מועט של בנות, כאשר לכל כיתה יש מורה נפרד כמובן. המצב הזה גרר הוצאות כספיות גדולות, שהיו נחסכות אם היו מחברים את הכיתות של הבנים והבנות, לפחות בגילאים הנמוכים.

כששמע הרה"פ ז"ל שהמוסד עומד להיסגר, הציעו לו לקחת את המקום תחת חסותו ולהקים בית ספר יהודי בבירת צרפת. כאשר שאל את הרבי בנושא, הרבי השיב בחיוב בעודו מוסיף כי בקרוב תהיה הגידה גדולה של יהודים לצרפת ותלמידים רבים ממדינות מצוקה יגיעו אליה, ולכן, על מוסד זה לקלוט אותם וללמדם תורה ולקרנם ליהדות.

זה היה בשלהי שנת תשכ"ה.

מכיוון שעל פי דין מותר ללמד בנים ובנות ביחד עד גיל 9, ובהתחשב עם הקושי לקיים כיתות ניפרדות עם מספר מועט של תלמידים, החליט סב החתן להעלות את השאלה לפני הרבי.

ואכן, פחות משנתיים לאחר שהמוסד נפתח מחדש על ידי שליחו של הרבי, פרצה בארץ ישראל מלחמת ששת הימים. הניצחון המוחץ של עם ישראל מול הצבאות האדירים של מדינות ערב, הביאו להתעוררות יהודית רבה בקרב יהודי מרוקו, תוניס אלג'יר ועוד. רבים מהם נטשו את מדינת הולדתם העוינת ומצאו מקלט בצרפת.

תשובה הרבי הייתה: מכיוון שכמוסדות החרדים לומדים בנפרד - לא כדאי שחב"ד תפרוץ גדר להכניס קולות בזה.

באותו מוסד בו לימדו בהתחלה ילדים חרדים צרפתית ותרבות צרפת - המצב התהפך, וכעת מלמדים תורה ויהדות לילדים דוברי צרפתית שרוכס רחוקים עדיין מחיי תורה ומצוות.

אפשר לדלג קטעים, אך בלי שהתלמידים ירגישו

באחת משנות הלימודים, כאשר סב החתן חזר מחצרות קרשנו, הוא סיפר שכאשר נכנס ליחידות קיבלו הרבי בסבר פנים יפות ובחום מיוחד. במהלך היחידות נסב הדיבור על הקושי ללמד לילדים הצעירים את מעשה לוט ובנותיו וכדומה, והוא שאל את הרבי האם אפשר לדלג על קטעים אלו.

פתיחת המוסד לוותה בקשיים רבים, שכן רובם המכריע של ההורים היהודים בפריז לא רצו כלל לשמוע על לימודים תורניים לילדיהם; על לימודים אלו היתה סטיגמה של 'בטלנות' ופרימיטיביות. כל הורה ביקש שכנו ילמד בכית ספר מודרני שיכין אותו למקצוע מכובד ומכניס בעתיד; אולם הרה"פ ז"ל לא אמר נואש, וכשהיו שמונה תלמידים בלבד, המוסד נפתח ב'פלעצעל' - אותו רובע מפורסם בפריז, בו התגורר הרבי והתפלל בעת שהותו בפריז.

הרבי השיב שאפשר לדלג על זה (צו "איבער היפן"), אך הדגיש שהמורה יעשה זה באופן שהתלמיד לא ירגיש

שדיגלו על משהו, שאז אדרבה זה יגרה יצרו לגלות מה ולמה דיגלו חלק זה.

[הרבי לא הבחיר כיצד ידלגו בלי שהתלמוד ירגיש, אבל בפשטות אפשר לומר, שכאשר מסיימים את השבוע בפסוקים שלפני הקטע הזה, ובתחילת השבוע מתחילים בפסוקים שאחרי הקטע הזה – פחות מורגש שדילגו].

ההשקעה בחינוך לא הולכת לאיבוד

באחת היחידויות התאונן הרד"פ ז"ל שמשקיעים הרכה מאוד בתלמידים, ולא רואים את פירות ההשקעה הרבה. על כך ענה לו הרבי כמה תשובות: א. למרות שלא רואים פירות בפועל על אתר – הרי בטח שזה יפעל פעולתו; הגם שלא יודעים מתי – במשך שנות חייו זה ייצא אל הפועל. ב. הרי כתוב בתנאי (פרק כ"ו) שיחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד.

כאשר אבי החתן סיפר על המענות הללו של הרבי בהתוועדות עם מחנכי המוסד – כמה מהמחנכים העידו מגסיונם והיכרותם האישית, שתלמידים שלא הגיעו מכתים שומרי תורה ומצוות, ממשיכים במשך עשרות שנים לשמור שבת, כשרות, ותפילות בכל יום – למרות שהם עובדים כרופאים ועורכי דין, ובחיצוניות לא נראה שהם שומרי תורה ומצוות. והכל בזכות ההשקעה שהשקיעו בהם בשנות הלימודים ב'סיני'.

השפעת בית ספר 'סיני' על מוסדות אחרים

ביחידות אחרת נסב הדיבור על זמן הרב המוקדש ללימודי קודש (דהיינו שרוב שעות הבוקר היו מוקדשות ללימודי קודש). בתוך הדברים אמר הרבי לסב החתן, שלמרות שבית הספר שלהם שנוסד לאחרונה הוא עדיין בית ספר קטן וצעיר לימים – העובדה שהם מקדישים שעות רבות ללימודי קודש, כבר השפיעה לטובה על בית הספר הקהילתי המפורסם "לוסיען דה הירש", והם הוסיפו שעות ללימודי הקודש – כתוצאה ישירה מקיום בית ספר סיני ושעות הלימודי קודש בתוכו.

דרך אגב, היה מדהים לראות כיצד הרבי שיושב בנוי-יורק מצודתו פרוסה על העולם כולו, והוא יודע מהנעשה במוסד לא-חב"די בפריז – מה שסב החתן שהתגורר בפריז ועסק בתחום החינוך – לא ידע... רק כאשר חזר לפריז ודיבר עם מכירים הקשורים לבית הספר ב'לוסיען', הם אישרו את הדברים והתפלאו מאוד מתיכן נודע על כך לרבי...

מזה ומזה אל תנח ידך

ההשקעה בבית הספר הלכה וגדלה. סב החתן כדרכו השקיע בזה את מלוא מרצו, כאשר במקביל הוא ממשיך כר"מ בישיבת תומכי תמימים. לא היה קל ללהטט בין שני התפקידים, ולעיתים קרובות היה עליו ליצאת מיד בסיום השיעור עם אופנוע חשמלי לכיוון תחנת הרכבת בכרינוא, כדי להשיג את הרכבת לפריז שיעוד רגע תעזוב את התחנה... את השיעורים היה מכין ברכבת...

עם הזמן הוא התקשה לעמוד בעומס, ובכמה הזדמנויות הזכיר את הנושא ביחידות אצל כ"ק ארמו"ר מה"מ. פעם העלה הצעה שימשיך בעבודתו בישיבה, ואילו את ניהול בית הספר ימסור למישהו אחר.

הרבי לא קיבל טענותיו, ואמר לו שאדרבה – הוא צריך להוסיף גם בזה וגם בזה!

הדרך היחידה להגדיל הכנסות...

סב החתן היה גאה לספר שכאשר דיבר עם הרבי ביחידות, על הקושי לגייס כספים, כאשר הגרעון הולך ומצטבר משנה לשנה – הרבי נתן לו "ש'ק פתוח", כשאמר לו בזה הלשון:

"די איינציקע וועג ווי צו מאכן נייע הכנסות – איז דורך מאכן נייע הוצאות!" [הדרך היחידה להכנסות חדשות – היא על ידי שתעשו הוצאות חדשות].

ואכן זה התקיים במציאות בגלוי, שבהמשך לזה, עבר בית הספר בפעם הראשונה לכנין (לפי ערך) מרווח משלו (רי פאשזאל) וגם הכפיל פי כמה מספר התלמידים, והגרעון לא גדל – לא באחוזים ואפילו לא בסכום, ואדרבה.

סב החתן היה אומר שאיננו יודע באם זה הוראה לרבים, אבל בכל אופן היה לו ביטחון ברזל בדברים אלו פשוטו כמשמעו, ואפילו היה מבטיח לתורמים שהשותפות בפיתוח מוסדות סיני, תהווה צינור השפעה בפרנסתם האישית, ותמיד זה הצליח.

חיוב אנ"ש לתרום לפעילות במדינתם

לפנינו מכתב הרד"פ ז"ל אל הרב חרקוב משנת תשל"ז, רב התוכן, המתאר את מצב החינוך ופעילותו בשנים ההן, ומענה הרבי בכת"ק על המכתב – כהוראה אל הרב חרקוב – ממנו ניתן ללמוד כיצד התקבלה פעילותו של סב החתן לברכה בעיני הרבי, ועל החוכה של אנ"ש בכל אתר ואתר לתמוך בפעילות המוסדות שבסביבתם.

כדי להבין את מה ש'בין השורות' במסמך שלפנינו, צריך להקדים תחלה:

בשנים תש"ו-תש"ז, לאחר היציאה הגדולה והניסית של מאות משפחות אנ"ש מרוסיה, הגיעו רבים מהם לצרפת. רובם ראו במקום 'תחנת מעבר' כהנחה שבצרפת אין עתיד לחינוך יהודי ובפרט לחינוך חסידותי. למרות שבאופן כללי הרבי הרי"צ עודד את החסידים להמשיך לארץ ישראל או לארה"ב – יוצאים מהכלל היו החסידים בעלי ההשפעה, שאותם ביקש הרבי הרי"צ להשאיר בצרפת, ולפעול להדמת קרן התורה בפריז וסביבותיה. בשנים הבאות, לאחר שהרבי מה"מ עלה על כס הנשיאות, הקו הכללי של הרבי היה, שהחסידים שנתרו בצרפת – לא יעברו לארץ הקודש או לניו-יורק וכדומה, אלא ישארו באזור לסייע בפיתוח ענייני היהדות והחסידות. ביניהם, זכה סב החתן ומשפחתו, שהיו בין היחידים שהזיזו ענינים בצרפת, בנוסף להישיבה תומכי תמימים שבברינוא והבית רבקה שביער (שליד פאריז), ותרמו רבות לבנינו המחודש של חיי היהדות בצרפת אחרי החורבן הנורא והרמת קרן החינוך הכשר, הרבנות והכשרות, מקוואות וכו'. כלומר, שקלעו למטרת רצון קדשו של הרבי שממש הפציר בהם בתחילת שנות נשיאותו שלא לעזוב את צרפת, ואמר שדווקא בצרפת יש עתיד ליהדות ואדרבה זו גם טובה כגשמיית וכו', כפי שכל אחד רואה היום (בשיחת דבר מלכות וישב תשנ"ב מאריך הרבי מה"מ שצרפת אותיות פרצת וגימטריא 770...). בין המשפחות הבודדות ששמעו לבקשת הרבי ונשארו במקום, הייתה משפחת החתן (וראה גם בסוף התשורה).

מהמכתב שלפנינו מתגלה כי כבר בשנים הראשונות לפעילותו של הרה"פ בפריז, הקציב לו הרבי תמיכה חודשית בסך 400 דולר (בזמנו זה היה סכום מכובד). אולם עם השנים הלכה הפעילות וגדלה, והתמיכה נבלעה בתוך התקציב הגדול שנדרש להפעלת המוסדות.

ה'חור' בתקציב גדל יותר לאחר שהרה"פ ז"ל ותיכרל לחיים טובים וארוכים אשתו הרבנית תחי' זכו לפתוח – לראשונה בצרפת – קייטנה על טהרת הקודש (כעת קודאים לזה מחנה קייץ או קעמפ). בתחילה פתחו קייטנה לבנים בלבד, בחודש אוגוסט, ובהמשך הרחיבו לשני חודשי הקיץ – יולי ואוגוסט. אחר-כך פתחו גם קייטנה לבנות באותה מתכונת, כמובן באיזור ובנין אחר. היו שנים בהן ארגנו גם קעמפ חורף. כל קייטנה נמשכה קרוב לארבעה שבועות והתקיימה באחד האזורים הפסטורליים או הרי האלפים של צרפת וסביבותיה (שוויצרי, אטלי ובלגיה).

קייטנות אלו קצרו הצלחה מסחררת בקירוב עשיריות ילדים שלא ידעו אפילו צורת אלף כפשוטו, ובחודשיים אלה למדו קריאה ואלף בית של היהדות מתוך אהבה ושמחה, ורבים מהם נרשמו אחר-כך לבית ספר יהודי, וכמובן לסיני. עבור משפחות ברוכות ילדים ומעוטי יכולת זה היה הצלה של ממש, שהילדים יוכלו לנסוע לחופש, לנשום אוויר צח בשילוב חינוך יהודי, משחקים ופעילות חברתית מושקעת שלא היו יכולים אפילו לחלום על זה. כמובן, שגולת הכותרת, הייתה הכרת הטוב לרבי על יסוד הקעמפ לטובתם הגשמי והרוחני, והקעמפים הללו חיזקו מאוד את הקשר של הילדים עם הרבי, על ידי כתיבת מכתבים עם בקשות ברכה והחלטות טובות וכו'. עד היום פוגשים אנשים שחקוק בליבם וזכרונם כל החוויות של הקעמפים הללו.

אבי החתן, הרי"צ שי' פעוונער, וידידו הטוב הרב יוסף דוד ווייטמן שליט"א (כעת שליח הרבי בס. פאולו ברזיל) היו הרוח החיה של הקעמפים הללו והתפתחותם החל משנת תשל"ה, בה בעת כשהרבנית פעוונער תחי' משקיעה כל הכוחות להבטיח את פן הגשמי של מחנות אלו שתהיינה על צד היותר טוב.

בין קבוצת המדריכים שי' נמנו חשוכי העדה כיום, ביניהם הרב אברהם ברוך פעוונער שליט"א כיום מרא דאתרא דק"ק אנ"ש פאריז; הרב יוסף יצחק הלוי לעווין שי', שבמשך שנים רבות כיהן כמנהל חינוכי בתיכון לבנים היכל מנחם סיני וכיום בבית ספר שניאור; ר' אליהו איידלמן שי', שו"ב מומחה בפאריז; אחיו הרב מנחם מענדל שי', כיום ר"מ בישיבת תומכי תמימים ברינוא; הרב שרגא פייטל הלוי לעווין שי', מחנך דגול באהלי תורה בקראון הייטס במשך שנים רבות, וכיום מומחה וסופר סת"ם, ועוד.

אבי החתן, שלא היה אחראי על כיסוי ההוצאות, חשב 'בראש גדול' וניחל את הקעמפים באופן של 'זאתהלכה ברחבה', בלי לדעת שבכך הוא מכניס את אביו לחובות גדולים מנשוא... כאשר גילה לאחרונה את המכתב שלהלן, הופתע מאוד, אבל מצד שני שמח שדווקא מתוך הדחק הגדול – זכה אביו למענה הרבי עם הגילויים המיוחדים:

מכתב הרה"פ ז"ל אל הרב חרקוב
כ"ה תשרי תשל"ז

כבוד הרה"ח איש חי רב פעלים וכו' וכו'

מנהל המרכז לעניני חינוך מוהר"ר חמ"א שליט"א חרקוב

הנני בזה למלא את אשר כבודו אמר לי בטלפון לפנות בכתב ולבאר המצב בהמוסד אשר הנני מתעסק בו בעזה"י –

יצריך להקדים ולבאר כללות מצב החינוך היהודי בבתי ספר בפריז. יש בפריז ובפרברים הסמוכים ארבעה בתי ספר גדולים. כמה מאות תלמידים בכל אחד. והם קיימים זה עשרות שנים, והם מתנהלים על ידי המגבית המאוחדת, והוצאות לימודי חול ניתנות על-ידי הממשלה, שיש לה חוזה עמם, המגביל ומצמצם אפשרות לימודי קודש וכו'.

זה איזה שנים שנתייסדו בתי ספר חדשים בסביבות פריז בעיירות שיש בהם יישוב מאלפי משפחות מבני-ישראל מיוצאי צפון אפריקה, ואחרים מהם הצליחו ב"ה במדה מרובה, ולציין שהם מתנהלים על ידי חרדים ולא ציונים, כל בתי הספר החדשים מאורגנים על ידי אוצר התורה. ונתבססו לכח חשוב אשר גם המגבית המאוחדת מתחילה להתחשב עמם. עכשיו מתחילים גם ה"נוברדקים" להתעסק בזה, וכבר בנו על גבול פריז גן ילדים גדול ומודרני, וזה החלים לעשות. בקיצור, אין שום בית ספר שיתקיים ככח והשתדלות עצמו. (אפילו ה"חרד" שבעיירת ארלי, נתמך על ידי צא"ח).

והנה בית ספר סיני הוא המוסד יום-יומי הליובאוויטשי היחיד בפריז. וכמוכן מתקיימות בו כל עניני והראות אדמו"ר שליט"א במבצעים, ועניני חינוך, להתלמידים ולהורים.

המצב הכספי קשה מאוד, כי רק אני לבדי עוסק בזה, ובקושי שמישהו עוזר לי קצת, ואני מוגבל מאוד ביכולתי. כי הנני צריך לעשות הכל מחוץ לזמן עבודתי בישיבה.

והנה התמיכה של ת' שקלים שהוקצבה משולחן גבוה לפני כמה שנים, הייתה אז רביע סכום המשכורת, ועכשיו היא רק שמיניתה (ולגבי סך כל ההוצאות היא כ-5 אחוזים) כי בשנה זה בפרט הנה חוץ מהעיקר שהוספנו כתה חדשה ובשביל זה שכרנו עוד אולם, באותו בניין והוספנו מורים (שלא יצאו התלמידים המסיימים לבתי ספר אחרים) וגם נתוספו הרבה תלמידים משכונה רחוקה שמוכרח להסיעם באוטובוס מיוחד. נתרבו ההוצאות בשני אלפים דולרים לחודש (ההוספה בהכנסה על ידי התלמידים הנוספים היא רק כ-400 דולרים).

והנה אם לא אוכל להחזיק ולהיטיב ולהרחיב את בית הספר בפעולותיו, הנה במשך השנים הקרובות לא ישאר מוסד ליובאוויטשי שיתפוס איזה מקום בהחינוך בפריז.

ועל כן, אף על פי שהנני יודע שכדרך כלל אין המל"ח

תומך במוסדות מחוץ למדינה [...] במצב של המוסד דגן הנני מבקש לתמוך ולסעדו במדה גדולה ורחבה.

ועל דבר שבאתי עליו בבקשה מתחילה, ענין הקייטנה:

הנה בשנה זו עשיתי עוד חודש קייטנה, ועל ידי זה גדל עוד יותר הגרעון. ואחרי מה ששמו ההורים ותמיכת הממשלה ומה שקבצתי נדבות במיוחד עבור זה (אף שסוף כל סוף זה גורם מיעוט בהנדבות כשביל הוצאות בית הספר, כי הם אותם הנודבים) חסר לי כשלושת אלפים שקלים (לא דחינו שום ילד מחמת אי-יכולת ההורים לשלם).

ועל כן באתי בבקשה עזרה ותמיכה. והנני להוסיף שבמשך כעשר שנים שהנני מארגן קייטנות, תמיד קבלתי על ידי הלשכה האירופית תמיכה בערך 15-20 אחוזים, ואשתקד שקיבלתי רק אלף שקלים, נשארתי בחובות גדולים, וגורם מיעוט יכולת עבודת בית הספר כנ"ל.

והשם יזכנו להצליח בחינוך הכשר והטוב על פי הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

הלל פעוונער.

מענה הרבי אל הרב חזקוני:

באם המל"ח יתמוך בהנ"ל – אין כל טעם כלל לדחות בקשות כל שאר המוסדות החב"דיים שבכל קצוי תבל.

[ואדרבה – אין ידוע כאן כלל ע"ד פעולות איזו שתהינה דאנ"ש שי' בכל צרפת – מלבדו ואחרים ממש מהצעירים ודהשד"רים שזוהי פרנסתם והרה"ת קלמנסון שי' (וכמוכן הנהלת תו"ת ובית רבקה) ואין לקחת כספי ציבור לשלם מה שעל אנ"ש דשם לתת – אלא שפטרדו א"ע מזה ע"פ פקודת המלך זקן וכסיל. וד"ל].

בתור יוצא מן הכלל: להוסיף על התמיכה 50%

חד פעמי להוצאות הקייטנא ת"ק שקל.

בשולי המענה:

א. המענה פורסם באופן חלקי באגרות קודש דשנת תשל"ז, אגרת יא'תתקסא, וכאן מתפרסם באופן מלא.

ב. הרבי מתאונן על מיעוט הפעילות בצרפת בשנים החן, ובין הבודדים שזכו לכוון לרצון הרבי ולפעול בצרפת – מונה הרבי את פעילות הרה"פ, פעילות הרב קלמנסון, וכמוכן הנהלות תו"ת ובית רבקה, וכן את השד"רים שזוהי פרנסתם.

ג. בנוסף, מזכיר הרבי את "אחרים ממש מהצעירים",

פאריז). בהמשך לזה, בשנת תשנ"ה, פתחנו גם "כולל בוקר" עם הרב לוי הכהן כהן שליט"א. כמו כן הרה"פ ז"ל בעצמו למד סמיכה עם קבוצת אברכים מצויינים.

עם פתיחת קרית החינוך היכל מנחם בשלהי תשנ"ו ברובע 20ה של פאריז, ומינויו של הרב לוי הכהן כהן שליט"א לרב בית הכנסת ובית חב"ד "היכל מנחם", העברנו לשם את הכולל שלו, וברוך השם קיים עד עצם היום הזה בשם "כולל היכל מנחם".

בתקופת הקשיים והטילטולים שעברנו במוסדות סיני בתחילת שנות הסמכ"ם, נאלצנו לסגור את הכולל של הרב טייכטל (למרות שהוא מצידו המשיך במסירה ונתינה במשך שנים ארוכות למסור בכל ליל ששי שיעור בהלכה ואגדה שמשך אליו עשיריות משתתפים כ"י, ותודתנו נתונה לו על כך).

למסקנא, עד עצם היום הזה, לדאבנו הרב, לא הצלחנו להקים כולל הראוי לשמו עם שטורעם, במתכונת שהרה"פ ז"ל הציע לרבי וקיבל ממנו מנה גדושה של ברכות עידוד וחיזוק (ולמעשה – למעט כולל הרב יעקב זרביב שליט"א בעיר יער שליד פאריז – לא קיים כיום כולל ראוי לשמו במוסדות חב"ד), ואנו מתפללים שנזכה בקרוב ממש ליישם כל הוראות הרבי שעדיין לא מומשו.

"להמשיך כל ההמשכות עבור כל צרפת"

במשך שנים רבות זכה הרה"פ לקבל מידי קדשו של הרבי בערב חג הסוכות את הד' מינים, והרבי ברכו בנוסח קבוע: "להמשיך כל ההמשכות עבור צרפת".

בערב חג הסוכות תשנ"ב הגיע הרה"פ באיחור לניו יורק, בשעות המאוחרות אחר חצות היום, ומכיוון ששמע שהרבי כבר סיים את חלוקת הד' מינים – הלך הרה"פ ישר לאכסניה שלו. לפתע קיבל טלפון מהרב גרונער ז"ל שהרבי קורא לו. הרה"פ ז"ל נכנס לפני ולפנים, הרבי קיבלו בפנים מאירות ואמר לו "מסתמא כל עכבה לטובה".

הקשר של משפחת פעווננער עם הנשיא שיראק ידועה בשער בת רכים הידירות וההערכה העמוקה של מר שז"ק שיראק להרה"פ ז"ל ועימו לאבי החתן – החל מתקופת כהונתו כראש עיריית פריז במשך 18 שנה ובהמשך לזה ככהונתו כנשיא מדינת צרפת משנת תשנ"ה עד שנת תשס"ו.

חשוב להדגיש שלאורך הקשר ביניהם הקפיד הרה"פ

וכנראה הכוונה גם ועיקר לפעילותו של הרב שמואל אזימאוו ז"ל שהיה אז בתחילת דרכו.

ד. כאבו של הרבי על העדר הפעולה של כללות אנ"ש (לכר מהנזכרים לעיל), ודעתו שלכל הפחות עליהם לממן את פעילות המוסדות שבמדינתם – מתאים לשיטתו של הרבי בכמה מדינות, שהאחריות לתחזוק המוסדות מוטל על אנ"ש שעל אתר. כלומר שהמוסדות יהיו תלויים כאנשי המקום, והצלחתם צריכה להוביל לתמיכה רחבה בעין יפה, כפי שאכן מתקיים כיום ברוב המוסדות המצליחים במשימתם.

הערת אבי החתן: כשגיליתי צעטיל הנ"ל, נזכרתי שבאחת השנים (תשל"ח/ט?) במשך חדשי הקיץ כשהייתי מנהל בקעמפס, התקשר אליי הרה"ח ר' בנימין אליהו גורודצקי ז"ל הבא כח של הרבי ומנהל הלשכה האירופאית בפאריז, שרוצה לבקר בקעמפ לפנוד אותי למסור שליחות של הרבי. כאשר אמרתי לו שלכאורה זה לא מתאים עבורו לנסוע עד לקעמפ שהיה על גבול בלגיה, והצעתי שאניע לפאריז לפוגשו – הוא התעקש להגיע לביקור. כשהגיע וראה אותי עם ה'מדים' של הקעמפ, התנצלתי לפניו שהנני בלבושי קעמפ, ואמר לי שאדרבה מעונין לראות איך זה נראה בקעמפ. כעת, עם קריאת הצעטיל, הנני כמעט בטוח שזה היה בשליחות של הרבי לבקר ולהיווכח מהפעילות בקעמפ (בנוסף להשליחות). במבט לאחור זה מרגש אותי עד עמקי נפשי ומקווה שזכותי לגרום נחת רוח וכו'.

עידוד מיוחד לייסוד כולל חב"די בפריז

בשנות הממ"ם הרה"פ ז"ל כתב לרבי הצעה לייסוד בפאריז כולל אברכים. תשובתו של הרבי הייתה בכרכת עידוד וחיזוק יוצאת מהכלל (הלשון איננו בדיוק ממש, אבל זה התוכן): הצעה נכונה, אמת ויציב ונכון וקיים וישר וכו' ככל ה-15 לשונות. אזכיר עה"צ.

הרה"פ ז"ל היה בהתרגשות גדולה מהמענה, אך מסיבות שונות שאינן ידועות כעת, העניין התעכב כעת ההיא.

תוכניתו השלימה של הרה"פ להקים כולל אברכים ראוי לשמו, בו לומדים קבוצת אברכים במשך יום שלם, בבחינת תורתם אומנותם – טרם יצאה אל הפועל למדכה הצער. אבל חלקים מתוכנית זו התקיימו עם השנים:

אחרי פתיחת קרית החינוך סיני בשלהי תנש"א, פתחנו "כולל אחר הצהריים" עם הרב יוסף יצחק מאיר טייכטל שליט"א (כעת רב קהלת שניאור בעיר אובעאווליע שליד

לשמור על גאון יעקב, וכאשר מד שיראק התבטא נגד ארץ ישראל – לא חסך ממו הרה"פ שבטו ואמר לו דברים קשים כגידים.

כך גם כאשר אנשי הפרוטוקול בארמון האליזה ביקשו והעידו שיסיר את כובעו בפגישותיו עם הנשיא – הוא לא ויתר על הופעה בלבוש רבני מלא, ונשאר עם כובעו באומרו שכך הולך רב. כמובן שלא הושיט יד לנשים, וכאשר אשתו של שיראק התקרבה לעברו עם יד מושטת לשלום – שיראק עצמו מנע ממנה לגשת אל הרה"פ, והסביר לה שרב איננו לוחץ יד לאשה.

הנהגה זו, לא זו בלבד שלא גרעה מהקשר ביניהם, היא אף העצימה אותו. העמידה של הרה"פ על עקרונותיו התקבלה אצל שיראק בהערכה עצומה, יוצאת מהכלל. עד כדי כך, שכאשר מנהיגים יהודים אחרים הביעו בפני שיראק את פליאתם על הידידות והתמיכה המיוחדת שהוא מעניק להרה"פ ולמוסדות סיני, השיב להם שיראק שהוא פשוט לא יכול לסרב לבקשות הרה"פ ז"ל. והמפורסם אין צריך ראייה.

להלן נתעכב על כמה אפיזודות הקשורות עם הרבי וקידוש השם מיוחד:

א. כמלאות יוכל שנים לפעילותו של הרה"פ ז"ל בצרפת, ערך שיראק לכבודו ערב הוקרה מיוחד בארמון האליזה, במרכזו העניק לו תעודת הצטיינות ואות כבוד ממלכתי Legion d'honneur, במעמד שלוחים רבנים ושגרירים. שיראק נשא דברים על ההערכה שהעם הצרפתי רוחש לרה"פ על תרומתו הנכבדה לחינוך בני הנוער בצרפת וכן העזרה הסוציאלית למשפחות מהגרים ממדינות צפון אפריקה.

ב. לרגל י"א ניסן תשנ"ו, הראשון לאחר עלותו על כס נשיאות צרפת, שלח מכתב ברכה לרבי לרגל יום ההולדת דרך הרה"פ ז"ל.

ג. כשהרה"פ ז"ל קיבל הדולרים ביום הבהיר י"א ניסן תשנ"ג (ראה להלן), מצא לנכון להעניק לשיראק כתשורה שטר של \$20 שחיבב מאד. כשסיים תפקידו, הרי על פי חוק חייב להשאיר בארמון את כל המתנות שקיבל, אך מאחר שחשש לכבודו של השטר הקדוש בעיניו – הוא ביקש למחוק את זה מרשימת המתנות, ומסר את השטר לעוזרת יהודיה שכנתיים התקרבה מאד ליהדות ולחב"ד.

ד. קיבל מהרה"פ ז"ל הספר "הדרך לחיים של משמעות"

של הרב סימון ג'ייקובסון, ואחר כך סיפר שקרא אותו בשלימותו במשך הקיץ.

ה. בכל שנה הזמין את הרה"פ ז"ל וכן את אבי החתן שי' לחגיגות ה-14 ביולי, החג הלאומי בצרפת (גאולת הבסטיליה), שהתקיימו ברוב פאר והדר – בבוקר בשדרת שאנז אליזיי, ואחר הצהריים בחצר הארמון (למעשה רק אבי החתן שי' השתתף על פי בקשת אביו ז"ל). פעם חלו החגיגות בשבת קודש, ושיראק התקשר טלפונית לאבי החתן שיתנצל לפני אביו שהשנה לא יזמין אותו בידעו שיהיה קשה לו להלך ברגל עד מקום החגיגה, והתעניין באם יסכים לשהות ביום השבת במלון ליד האליזה וכו'.

באותה שיחת טלפון ביקש מאבי החתן שי' להעביר שאלה לאביו הרגול. תוכן השאלה: ידוע לו שלחייל יהודי, אפילו דתי, מותר ואפילו מצווה ללחום אפילו בשבת. השאלה היא לגבי התהלכה בשדרת שאנז אליזיי, האם גם כאן, כשיש פקודה, על החייל היהודי השומר שבת לציית כאילו מדובר במלחמה, או שאסור עבודו מכיוון שזה רק תהלוכת כבוד?

המענה של הרה"פ, שהועבר לשיראק בטלפון על ידי אבי החתן, היה: שהננו מאושרים לחיות במדינה שהנשיא כל כך מכבד את מסורת היהודים ודואג לנקיפת מצפון של חייל יהודי דתי, ושלכן איננו דואג כי אין שאלה לכתחילה... הנשיא הגיב: אביך פיקח מאד... (להעיר, שלא היה ברור כאם זו היתה שאלה בנוגע לפועל שבא לשולחנו או סתם 'מהיכי תמציי' ואולי זו שאלה שאלה וקוץ בה, ולכן הרה"פ ז"ל ענה איך שענה).

ו. בהמשך להוצאה לאור של המסכת הראשונה של "ש"ס שטיינזליך" (הרב עדין אבן ישראל) בצרפתית – שיראק, שהיה אז עדיין ראש העיר, ערך טקס חשוב והדגיש שצרפת מעוניינת לתקן המעוול בשריפת הש"ס באותו מקום היכן שכיום ממוקמת עיריית בפאריז, בבט' בתמוז שנת ה'ד'.

בטקס נכחו כמה רבנים ידועי שם, ולאחר שהרימו כוסית 'לחיים' בכשרות טובה כמוכן – שאל שיראק את הרבנים, מה מיוחד ביין הכשר, ולמה באם זה נעשה על ידי גויים – זה לא כשר?! הרבנים נבוכו ואמרו לו שישאל את הרה"פ שהיה נוכח במקום. הרה"פ הסביר לו שמכיוון שעיקר השימוש ביין הוא לקדש את יום השבת – לכן מוכרח שכל תהליך הייצור ייעשה אך ורק על ידי יהודים שומרי שבת. מכיוון שכך, זה מוציא מהכלל את כל מי שלא שומר שבת, כולל יהודים שעדיין אינם שומרי שבת וכמוכן הלא-יהודים. החסבר מצא חן בעיניו.

ז. בחורף תשס"ד, אירח שיארק בארמון האליזה את מר משה קצב, נשיא מדינת ארץ ישראל, לסעודה חגיגית, והזמין את אבי החתן שי' וגם אמו תחי' הרבנית. כדי שאורחיו החסידים יוכלו לאכול, הורה להזמין את כל הסעודה מקייטרינג כשר למהדרין (ולכן בתפריט היה רק כמה סוגי דגים). לאחר שהסבירו שלא יוכלו לאכול מכלי הסעודה של הארמון, נתן שיארק הוראה לקנות כלים חדשים עבור כל ה-300 אורחים. כמה מאות צלחות פרצילנה, כוסות וסכו"ם. אפילו טבלו את כל הכלים במקוה, במבצע צבאי לכל דבר.

הסדר הוא שהמארח, כלומר הנשיא שיארק, עומד ליד הכניסה יחד עם האורח, והמארח מציג לפניו כל אורח ואורח, ומתאר את תפקידו וכו'. כשאבי החתן נכנס – הפליא שיארק לפני קצב את היקף המוסדות והפעילות וכו'.

אבי החתן אמר שמכיוון שהוא שליח של הרבי מליובאוויטש, בכוחו וברצונו לברך את שניהם שיפעלו כמיטב יכולתם למען עם ישראל בארץ ישראל ובכל העולם. בתוך כך, הניח שני ידיו על ראשם ובידכם בברכת כוהנים עם התרגום לצרפתית. שיארק היה רציני ומרוכז כל הזמן.

מענות מהרבי

שאבי החתן, הרב יוסף יצחק פעוונער שי', זכה לקבל בעצמו

בשנת תש"מ התחתן אבי החתן, הרב יוסף יצחק פכזנר, עם ב"ג ממשפחת שאנאוויטש, ולאחר שנת לימודים בכולל, שאל את הרבי להיכן לצאת לשליחות. ההמשך הטבעי לעבודת קודש של אביו בפריז, לא היה מובן מאליו, והכול הגיע להכרעתו של הרבי. התשובה שהתקבלה מהרבי הייתה נחרצת: שהרב יוסף יצחק פכזנר וזוגתו יסעו לשליחות לפאריז לעזור להוריו במפעלי החינוך בצרפת וימשיך לפתח את המוסדות.

מנהלי המוסד חשו כי הם יוצאים מאפילה לאורה, אולם עד מהרה גם המבנה הזה הפך לצר מידות; תלמידים רבים התדפקו על דלתות המוסד ששמו יצא לתהילה בכל רחבי פריז. הרה"פ ז"ל ביחד עם בנו הרב יוסף יצחק התחילו לחשוב על בניית בניין חדש למוסד המתפתח.

כאן החל להתגלגל סיפור מופלא, שבמהלכו הוריד הרבי את ההגבלה של החמישים אחוז, ואורבא – עודד להרחיב ולכנות עוד ועוד. בסופו של דבר, בזכות המופתים והניסים הגלויים מהרבי הצליחו לשלם את כל הוצאות הבניה. ומעשה שהיה כך היה:

הוראות הרבי בנוגע להקמת מוסדות ובניית בנינים

באותה תקופה החלו מוסדות 'סיני' להתרחב, והמקום ברובע הפלעצל היה קטן מלהכיל את התלמידים. אבי החתן החל להתעניין בקניית בנין מרווח הכיל כמה אלפי מ"מ המתאים לבית ספר הממוקם ברובע ה-19 של פאריז, מאחר שבאותה תקופה התגוררו במקום עשרות משפחות מסורתיות ודתיות. הרה"ח ר' בנימין אליהו גורודצדקי, יו"ד לשכת ליובאוויטש האירופאית, תמך גם הוא בפרוקייט.

באופן כללי, מאות בשנים לא נבנה בצרפת מבנה חדש עבור מוסד יהודי. כל המוסדות הקיימים, הנם מוסדות בנויים שהוסבו לצורכי המוסד שהשתכן בתוכם. הרעיון לכנות מוסד חדש מהמסד ועד טפחות שמיועד מתחילתו למוסד חינוכי יהודי, היה חדשני ונועז.

אבי החתן העלה על הכתב את כל הנתונים, ושאל את הרבי האם לרכוש את הבניין. מענה הרבי היה: באם אין מראה-מקום לחמישים אחוז, לא כדאי להתעניין. אזכיר עה"צ.

באותה תקופה שרר קשר טוב בין הרב פכזנר לבין ראש עיריית פריז באותן השנים מר ז'אק שיארק, לימים נשיאה של הרפובליקה הצרפתית. בהוראת ראש העיר, הציעה עיריית פריז כי המוסד יבנה על שטח ברובע ה-18 בפריז, כאשר התכנון המקורי היה שהעירייה עצמה תבנה את הבניין; שתי הקומות הראשונות יועדו לבית ספר 'סיני' בעוד שאר הבניין יהיה משרדים וכיו"ב. "לפי התוכנית, השטח שיוקצה לנו יהיה אמור להיות כפול מגודל המוסד באותם הימים – בערך כאלפיים מ"ר. בהנהלה חיכו בקוצר רוח לתחילת העבודות", מספר הרב יוסף יצחק פכזנר.

מכיוון שאכן לא היה להם מושג מהיכן ישיגו המישים אחוז ממחיר הבניין, ירדו בינתיים מהרעיון. רק בשנת תשמ"ו הצליחו להשיג תקציב לרכישת בניין, ועברו ללמוד במבנה עצמאי ומרווח מעל אלף מ"ר.

ברגע האחרון החליטה העירייה שלא לבנות את בניין המשרדים המקורי, והודיעה להנהלת המוסדות כי היא מעמידה את כל השטח הפנוי לרשות ההנהלה, בתנאי שהבניה כולה תהיה על חשבון המוסדות.

באותו הזמן קופת המוסדות הייתה ריקה לחלוטין ורק בקושי הצליחו לעמוד בתשלומים השוטפים של שנת הלימודים. המחשבה להכנס כעת לתהליך כה יקר ומורכב של בניית בניין חדש, הייתה כבדה מידי. החשש הגדול היה כי הפניית המשאבים לבניה, תפגע אנושות בתפקוד השוטף של בית הספר, ובפרט לאור המענה הקודם של הרבי, שלא להכנס לפרוייקט בנייה באם אין השערה מהיכן יגייסו לפחות חצי מהסכום – הוחלט איפוא לפנות לרבי ולשאול האם לקחת את האחריות ולהכנס לתהליך הבניה.

מענת הרבי היה (התוכן): לקבל ההצעה. בטח יעזור הקב"ה להצלחת הבניה. אזכיר עה"צ.

כאשר קיבל הרה"פ ז"ל את התשובה, הזדרז לשלוח לרבי את תוכנית הבניה. כזכור, בתוכנית המקורית, המוסד החינוכי היה אמור להיות עם שני אנפים כשלכל אנף שני קומות בלבד, ובאמצע חצר מקורה.

הרבי רחה זאת מכל וכל, ודרש לבנות את המקסימום שאפשר מטעם החוק – יש לנצל בצורה מלאה את כל האישורים ולמצות את השטח כמה שרק אפשר, ובטח הקב"ה יעזור שיקבלו גם התקציב הנצרך...

הפתעה פתאומית שהעניק הרבי לשלוחים

המענה שהתקבל בקיץ שנת תשמ"ח, הימם את חברי ההנהלה שמדי חודש 'שברו את הראש' כיצד לממן את התפעול השוטף. החישובים המורכבים של לקיחת משכנתא והלוואות העלו כי בדרך הטבע לא שייך להרים את המבנה.

באותו קיץ שהה הרב יוסף יצחק פכזר ב'קאנטרי' יחד עם משפחת חמיו. באחד הימים קיבל טלפון רחוק מהמזכיר הרב גרונר שאמר כי יש לו מסר מהרבי להעביר לו כאשר יגיע ל-770. כאשר הגיע לחצרות קדשנו, התברר שהרבי פתר בבת אחת את כל המצוקה הכלכלית של הבניה...

באותו הזמן יצא הרבי בקריאה ששנת תשמ"ט תהיה 'שנת הבנין'. הרבי עורר את החסידים לבנות ולקנות בתים כשהוא מביטח להשתתף במאה דולר בכל מבנה – מוסד או בית פרטי – שיבנה או יקנה באותה השנה. וכאן הרבי הטיל 'פצצה' חיובית שהפתיעה את כל מי שנחשף אליה: ככל

הקשור לבנין מוסדות 'סיני' בפריז, הורה הרבי שכל אדם שישתתף ויתרום לבנין, ייחשב לו הדבר כאילו בנה מוסד בעצמו, והוא יזכה להשתתפותו האישית של הרבי במאה דולר!...

הרבי הורה להנהלת המוסדות להתכנס ולהחליט מהו הסכום המינימלי הנדרש לתורם כדי להחשב כשותף, ובכך לזכות במענק היחודי, בעודו מורה להם להתחשב ולבקש סכום שרבים יוכלו לעמוד בו.

הנהלת המוסדות הנרגשת מהמחווה האישית של הרבי, התאספה חיש מהר בפריז והחליטה כי תרומה מעל שווי של 4,000 יורו לערך (של ימינו) תכנס לרשימה של השותפים בבניה. הרבי מצידו הגביל את זמן התרומה עד לראש השנה.

הסיפור התפרסם ועשה כנפיים בקרב כל הקהילות היהודיות בפריז. בזיכרון נוסטלגי מתוק נזכר הרב יוסף יצחק פכזר בתור הארוך שהשתרך ליד בית אביו ע"ה בערב ראש השנה; שורה ארוכה של יהודים שחפצו לזכות בזכות הגדירה של בניית מוסד של הרבי ולזכות לקבל את ההשתתפות הקדושה.

במהלך הבניה הכין האדריכל דגם מיניאטורי של המבנה, וביחד עם אבי החתן הרב יוסף יצחק וחבורת ידידים ותורמים עברו בדולרים בשלהי אלול תשמ"ט, וביחד הגישו לרבי את הדגם של הקומפלקס הענק. על פניו הקדושות של הרבי ניכרה שביעות רצון מיוחדת, והוא שאל את האדריכל כצרפתיית האם הדגם מיועד עבורו? האדריכל שלא היה חב'דניק, אבל מהיר תפיסה, נענה מיד בחיוב, והרבי הרעיף ברכות יוצאת מהכלל לסיים בנין זה ואף רמז על בנינים נוספים...

הרבי הרעיף גם ברכות על אבי החתן להצלחה בבנין ואמר ש"מהם יראו וכן יעשו!"

היה מורגש כי הרבי ראה בפרוייקט חינוכי זה מודל ל'שנת הבנין'. כך למשל בעשרת ימי תשובה תש"ג התקיימה היחידות המיוחדת של 'קרן הפיתוח מחנה ישראל' לגבירים התומכים במוסדות של הרבי. הרבי ביקש להציב את הדגם במהלך ההתכנסות, ואחר כך הוא הוכנס לספריית הרבי.

הבנין נבנה כמיצוי היכולת שלו, על פני 8,500 מ"ר! מדובר בשתי קומות תת-קרקעיות, קומת כניסה ועוד חמש קומות מעל – סך הכל שמונה קומות המהוות את מקסימום אישור הבניה במקום. למרבה הפלא וההפתעה, הבניין הושלם כלי משכנתא ובלי חובות... הרבי שהטיל על הנהלת המוסדות

את הבניה, דאג להם גם למימון תקציבי מלא עד הפרטה האחרונה...

"הבנין וכל מה שבתוכו – שייך לרבי!"

כזכור, בניית מוסד יהודי חדש בצרפת, היתה דבר לא שגרתי כלל. לאור ברכת הרבי בחלוקת הדולרים "מהם יראו וכן יעשו" – ערכה הנהלת המוסדות "יום ביקור" למשפחות, לאחר שקומת הכניסה והקומה הראשונה היו כבר בנויות אך לא מושלמות.

בקומת התת-קרקע נערך הפנינג לילדים עם מתקנים ותוכניות מיוחדות, ובקומת הכניסה נערכו סדנאות ושיעורים מיוחדים למבוגרים. הידיעה כי בניית בית הספר מתממשת בפועל והמבנה אכן צומח מהקרקע קומה אחר קומה, עוררה התרגשות רבה בקהילה היהודית בפריז, והרישום הואץ בצורה בלתי רגילה, עד שנוצר צורך לדחות את הבאים להרשם לאחר שכל הכיתות התמלאו. גם פה התקיימה כמילואה הוראת הרבי לבנות במקסימום גודל.

בחודש אלול תנש"א נפתחה שנת הלימודים בבנין החדש והמרווח בצורה חגיגית, ונקרא שמו "קרית החינוך סיני". לצד התלמידים והוריהם הנרגשים שבאו לטקס הפתיחה, הגיעו גם יהודים רבים שלא הצליחו לרשום את ילדיהם. הרה"פ שלא היה מודע לדחיה, לא הבין מדוע לאחר הטקס, חלק מהתלמידים התפזרו לכיתות וההורים שבו לביתם – והנה ישנם הורים שנשארו בכניסה עם ילדיהם מבלי לעשות דבר. הוא פנה אליהם ושאל לפשר העניין, ואז הם סיפרו לו כי הם משתוקקים להכנס בשערי המוסד כתלמידים מן המניין, אך נדחו.

כאשר הרה"פ שמע זאת, ביקש ממנהל מחלקת היסודי להתלוות אליו לסיור במבנה. ביחד הם פתחו דלת דלת ובחנו את הכיתות המלאות. בשלב מסוים הגיעו ל'חדר המוזיקה' – חדר ריק שנועד בהמשך ללימודי שירה ונגינה. הרה"פ ז"ל הורה לשנות את היעוד המקורי של החדר, ולהפוך אותו לכיתה רגילה. כך היה גם ב'חדר האטלס' באולם הספורט וכו'. ובאותו היום ממש – יום הכניסה למבנה – נפתחו עוד חמש כיתות נוספות שלא תוכננו וללא סיבסוד ממשלתי. שום ילד יהודי שרצה ללמוד במוסד החסידי, לא נותר בחוץ...

באותו חודש טס אבי החתן, הרב יוסף יצחק לרבי ובשמחה רבה בישר לו בחלוקת הדולרים על פתיחת שנת הלימודים המוצלחת. הרבי נתן לו דולר כרגיל, דולר נוסף עבור המבנה

ודולר שלישי על החובות. "באותם רגעים חשבתני לעצמי כפליאה, 'מי כמו הרבי יודע שאין שום חובות על הבנין'... כדיעבד – עשרות שנים לאחר מכן – התברר כי הרבי ידע בדיוק על מה ועל איזה חובות הוא מדבר ומברך..."

לקראת שבת קודש פרשת ויקהל תשנ"ב, הגיעו הרבנים פכזנר לרבי בראשות משלחת של למעלה ממאה תורמים וכאלה העוסקים בתכנון ובבניית הקומפלקס לצד חברי ההנהלה. ביום ראשון כ"ו באדר ראשון, עברו כולם בדולרים כרבע שעה לפני סיום החלוקה. הייתה זו הקבוצה האחרונה שעברה לפני הרבי בטרם נפסקה חלוקת הדולרים. עוד בטרם יציאתם מפריז תכננו להגיש לרבי דגם של מפתח גדול ומפואר שיסמל את המפתח של הבניין, אולם הרה"פ דחה את הרעיון ואמר שצריכים להביא לרבי את המפתח האמיתי של הבניין, שכן הוא בעל-הבית האמיתי, ומתי שירצה יוכל להגיע ולפתוח אותו.

על גבי דגם מיוחד הונח מפתח הכניסה למבנה והוגש לרבי. אבי החתן, הרב יוסף יצחק פכזנר, לא יכול לשכוח את הרגע הזה: "אבא ע"ה אמר לרבי מה"מ בקול נרגש: 'הבנין וכל מה שבתוכו שייך לרבי!'"

"הרבי קיבל את המפתח בחיוך רחב. ממש זכינו לראות שמחה גלויה ונחת רוח נסוכה על פניו הקדושים, והרבי הרעיף ברכות עד בלי די. כששמע שהמוסד כבר מלא וגרוש בתלמידים, הורה 'להתחיל מיד בבניית בנין חדש'..."

"האמת? היינו בהלם – נזכר הרב יוסף יצחק פכזנר. זה עתה סיימנו לבנות בניין ענק ומפואר בו השקענו את חינו ממש, כבריאות, בנפש ובכספים, והנה הרבי מלך המשיח שליט"א מורה לנו להתחיל את כל התהליך מהתחלה. צריך לזכור שמלבד המבנה החדש, נותר עדיין המבנה הישן וכן הקראוונים שלידי, אולם הרבי לא התייחס לזה וחזר על בקשתו – הוראתו לבנות מיד בניין חדש.

"למחרת, בעת יציאת הרבי לנסיעה לאוהל, עמדנו שם והמתנו כל חברי הקבוצה ליציאתו. התמונה המפורסמת מאותו יום בה הרבי מרים את ידו לשלום, הייתה לקבוצה הצרפתית שעמדה ליד הרכב. יש בזה סמליות מרגשת ומצמרדת עד היום להוראה האחרונה של הרבי במעמד חלוקת הדולרים, והפרידה מאיתנו בעיני בשר יום למחרת.

"גם עכשיו אני מרגיש את ההלם העמוק שהרגשתי באותו יום בערב; העולם ממש חשך בעדנו והסתובבנו מכולכלים ונבוכים בכל הימים שלאחר מכן.

”כעבור מספר ימים חזרנו לצרפת, והוראתו הברורה של הרבי היוותה מעין משענת יציבה עבורנו באותם ימים קשים.

”כעבור זמן קצר נקבעה פגישה עם ראש הרובע ה-18 (בפריז, לכל רובע יש ראש עיר מקומי) שהתפעל בביקורו בבנין רחב הידיים. במהלך הפגישה העלינו את רצוננו לבנות עוד בניין, ולהפתעתנו נענה בחיוב כאמרו שכעת יש אימון מלא בהנהגת 'סיני' להוציא לפועל עוד פרויקט. הוא גם שמע מאתנו כי יום לפני תחילת המצב הבריאותי של הרבי, הורה לנו הרבי להתחיל מיד בבניין חדש. תגובתו בילבלה אותנו לגמרי כשהגיב ואמר 'הרבי שלכם נביא'. התברר כי במקום בו עומד המבנה הישן, מבקשת העירייה לעשות שינויים תחבורתיים נרחבים, והוא מיועד לפינוי והריסה. הדבר היה אז בנדר תוכנית סודית. התקבלה החלטה שכל הדיירים המתגוררים ברחוב הזה, כולל המוסד שלנו, יעברו לגור באיזורים אחרים ויפוצו בהתאם על ידי העירייה.

”מובן שהתחלנו לחפש מיד מקום מתאים, והפעם ברובע ה-20. הדבר לא היה כל כך פשוט. קנינו שטח בכסף מלא, ועל השטח עמד מבנה שהיה מיועד להריסה. קיבלנו כל האישורים כדי להרוס את המבנה ולבנות במקומו חדש, אבל בשל דיירים שסירבו להתפנות מן המקום, התכננות כולן נדחו שוב ושוב. איש בעירייה לא יכול היה לסייע לנו במצב הזה.

”בי"א בניסן תשנ"ג הגיע אבא ז"ל לרבי ולבקשתו נכנס המזכיר הרב יהודה קרינסקי אל הקודש פנימה, והכניס את בקשתו "להצליח למלאות רצון קדשו, לבנות עוד בית ספר". הרבי נתן על כך את ברכתו הקדושה, ואף נתן בידו הקדושה שלוש חבילות של שטרות לכרכה והצלחה—100 שטרות של 5 דולר, 100 שטרות של 10 דולר ו-100 שטרות של 20 דולר. ההשתתפות המיוחדת הזו והבלתי רגילה הזאת, נתנה דחיפה עצומה לתהליך התכנון והבניה, והתומכים בסכום מסויים קיבלו את השטר על גבי תעודה מיוחדת עם ברכת הרבי.

”למרות שחשכנו שמיצינו כבר את כל כוחותינו הנפשיים והקשרים עם דרגי השלטון בבניה של קומפלקס 'סיני', הרבי שליט"א גילה בנו כוחות חדשים, וימים מספר לאחר ג' תמוז תשנ"ד הונחה אבן הפינה לבנין 'היכל מנחם' שבנייתו הושלמה לקראת שנת הלימודים תשנ"ז. הבניין השני אף הוא גדול ממדים שתוכנן מראש לשמש כבית ספר עם חצר תואמת וציוד. הבניין התמלא במהירות בתלמידים חדשים רבים.

”על פי התקדים של סיום המבנה הראשון, נסענו כל המעורבים בבניה לרבי, וערכנו שם סעודת הודיה במסגרת מלווה מלכה על שזכינו לברך על המוגמר. כמוכן שהבאנו דגם של הבניין החדש שהתווסף לדגם הראשון בספרייה”.

מהפך לדעה

”על פי הוראת הרבי שעם מילוי בניין אחד, יש צורך "בויען גלייך" (לבנות תיכף) בנין חדש, החלטנו שהגיע הזמן לבנות בניין שלישי.

”ואכן, עם הזמן נוצר צורך דחוף לבנות עוד בניין, ובעידוד עיריית פריז הוחלט הפעם לפתוח מוסד חדש ברובע ה-17 בהתחשב בכך שמשפחות יהודיות רבות התחילו (מטעמי ביטחון ונוחות) להגר לאיזור זה. מדובר ברובע יוקרתי, אולם קיבלנו הבטחה מראש העיר דאז (ממלא מקומו של שיראק וידיד שלנו) שנוכל לרכוש שם קרקע בתנאים נוחים שיאפשרו לנו להתחיל את בניית הקומפלקס השלישי של הרבי בבירת צרפת. שמו של קרית החינוך השלישי נקרא "כי טוב"—על שום היותו בנין שלישי ברובע הטו"ב 17...

”לאחר עבודה מאומצת ורציפה, זכינו לסיים את הבניין לקראת שנת הלימודים תשס"א. כמו קודמיו, גם הוא אוכלס במהירות כפעוטון, גני ילדים, בית ספר יסודי ותיכוני, בית ספר מקצועי, בית כנסת, כולל אברכים, מכון סמיכה, מקוה טהרה ועוד. בכך הגיעה הרווחה לתלמידים המתגוררים ברובע הזה והסמוכים לו, שלא היו צריכים עוד להיטלטל בדרכים ובפקקים של הבוקר עד למוסדות החינוך שברובע 18, בקצה השני של העיר.

”למרבה הצער, באמצע שלכי הבניה התחלף השלטון בעיר, ונציג מפלגת השמאל עלה לכס ראשות העיר. ההחלטה הראשונה שקיבל הייתה, כי אמנם הוא מחויב לכבד את ההתחייבויות שכבר נתקבלו בהצבעה רשמית במליאת העירייה, אך אין לו כל חובה לקיים הבטחות בלתי כתובות.

”כך נותרנו תלויים בין שמים לארץ, היות וההבטחה למכירת הקרקע באותם תנאים נוחים הייתה בעל פה. ראש העיר החדש הערים עוד כמה קשיים על המשך הבניה; אולם אנחנו קיבלנו החלטה נחושה להתעלם מכל המגיעות והעיוכים ולהכנס להליך מואץ של בניית הבניין הרביעי בלי להתחשב כמה שיוחלט במהלך הדרך. העבודה התקדמה בלי הפסקה ופקחי העירייה הודיעו לרשויות כי אנחנו רציניים בנושא ואין כבר דרך חזרה.

"אפיזודה מעניינת התרחשה בימי חול המועד פסח, כאשר בהוראת אבי ז'ל הפועלים לא עבדו בימים אלו, והשמועה במסדרונות העירייה הייתה ש'לחברים של שיראק' נגמר כנראה הכסף לבניה. בפועל, אכזבתם היתה גדולה כאשר לאחר החג המשכנו בכניה במרץ רב.

"בסופו של דבר העירייה הציבה בפנינו תנאים נוקשים ודרקוניים בעניי התשלום על הקרקע, שהכניסו אותנו לראשונה למצוקה כספית חריפה. פקידי העירייה שקיבלו את 'רוח המפקד' החדשה מלמעלה, חיפשו כל מיני סעיפים ותקנונים מתחת לאדמה בשביל להטיל עלינו קנסות ותשלומי מיסים חדשים", מספר הרב פכזר.

המצב הקשה העמיק עד שלא נותרה ברירה, וכשנת תשס"ה הוכרוזו המוסדות כפושטי רגל. בעקבות זאת התחיל בית המשפט בתהליך של עיקול המוסדות. מדובר היה בכל המוסדות והבניינים שעמדו תחת הנהלה אחת. הכל היה ר"ל בסכנת קריסה וסגירה, והבניינים הועמדו למכירה בבית המשפט.

להצלת המוסדות והבניינים נרתמו למשימה הברזנים למשפחת רוטשילד וראשי הפונד סוציאל (60%) וכמה מידידי בית הספר, ובראשם ר' גבריאל ברדה שי' (40%), שקנו את הבניינים כולל את זכות ניהול המוסדות.

אולם בעל המאה הוא בעל הרעה, ולאט לאט התחילו הרב פכזר וחברי ההנהלה לקבל נסיונות של התערבות בתחומים החינוכיים כמו גם בצביון החרדי של המוסדות.

השיא הגיע באותו ערב עגום, כאשר הרב יוסף יצחק פכזר סירב בתוקף לאפשר לימודים מעורבים וצימצום לימודי הקודש במוסדות הלימוד, כפי דרישת הבעלים החדשים. מבלי הנד עפעף, הוא וחברי ההנהלה מייסדי המוסדות, לצד כמה מחנכים, פוטר בו במקום, והנהלה חדשה נכנסה לתפעל את המוסדות.

"העולם חשך בעדי באותו הזמן!", אומר אבי החתן, הרב יוסף יצחק פכזר, "אי אפשר לתאר במילים את ההרגשה כאשר אתה מבין שכל מפעל החיים של אבא ז'ל וההשקעה יוצאות הדופן מצד הרבי-מפעל שהיה משוש חיינו-עבר פתאום לידיים זרות, ואחריתו מי ישורנו, כפרט כשמדובר בברון רוטשילד שאיננו מצטיין בלשון המעטה באהדה לחב"ד, וידוע כאיש עסקים חובב גדל"ן. מבחינתנו, החינוך היה מעל הכול, וכעת כל עמלינו היה בסכנת קיום ממשית. לא יכולתי לישון במשך לילות ארוכים.

"באותם ימים המצב נראה נואש. מי מילל ומי פילל שכל זה אינו אלא ניסיון זמני ואחידת עיניים. השתדלנו להאמין שהכול יסתדר לטובה, ויקויים בנו הפסוק "מאין-יבוא עזרי!" שהעזרה תגיע מדרגה של 'אין'".

התהליך גרם לאווירה עגומה ומתוחה, ותלמידים רבים עזבו את המוסדות. היו כאלה שהתדרדרו מבחינה רוחנית. ניהול כושל של ההנהלה החדשה גרם לכך, שאותם בעלי מאה ובעלי דעה חזרו בערב יו"ד שבט תשס"ט לרב פכזר וביקשו ממנו לשוב וליטול לידיו את המושכות. כך, בהליך מהיר הועברו המוסדות חזרה לידי המנהלים כמקודם, ללא תנאים וללא התערבות בצביון ובתוכן.

תוך זמן לא רב המצב החינוכי השתפר לבלי הכר; רוחה של ההנהלה החדשה-ישנה החזיר בחזרה חלק מתלמידים שנשטשו בימי הרעה, לצד תלמידים חדשים רבים שהצטרפו.

אף על פי כן, המצב לא חזר לקדמותו, שכן הבניינים עצמם שהרבי טרח בהם כה רבות, היו שייכים לבעלים חדשים, בעוד המוסדות משלמים להם דמי שכירות קבועים. לא ייפלא אפוא שהמצב הכספי נותר מעיק והניהול הכושל הקודם הותיר חובות של כמה מיליוני יורו.

באופן בלתי מוסבר לחלוטין-מלבד העובדה שהיה זה כוחו של הרבי-המצב הכללי הלך והשתפר. מגרעון שנתי מצטבר וטופח עברו המוסדות לתקציב מאוזן ואפילו עם יתרה, כך שבמרוצת השנים הצליחה ההנהלה החב"דית לפרוע כמעט כל החובות. בסופו של תהליך הוענקה להנהלת המוסדות תעודה מבית המשפט, כי בזכות תהליך הבראה מוצלח הם מבטלים את ההשגחה ואפטרופסות שהחלה מאז אותה פשיטת רגל.

"ראוי לציין", מספר הרב פכזר, "כי בראש וועד ההנהלה עומד מאז ועד היום ר' יוסף אדי שי', יהודי יקר ומקושר לרבי הפועל לילות כימים לטובת המוסדות. ואכן, ב"ה הוא מצליח בזה רבות, ותהא משכורתו שלימה ושיצליח בזה לאורך ימים ושנים טובות".

שליח עוזר לשליח

אחרי שמנהלי סיני הוכיחו את עצמם בצורה מעוררת כבוד, פנה אליהם מר עריק רוטשילד, נשיא הקרן שעל שם משפחת רוטשילד, והודיע כי הוא מוכן למכור בחזרה את הבעלות על הבניינים כמחיר סביר; כלומר, רק הסכומים שהם השקיעו. כך כל המוסדות יוחזרו לבעליהם האמיתיים-הרבי.

העובדה שהבניינים נמצאים בידיים זרות, בערה בעורקיו של הרב יוסף יצחק פבזנר בצורה שלא נתנה לו מנוח במשך השנים. למרות שחבריו להנהלה הסבירו כי אין יתרון כלכלי לרכישה, ואם היא תתממש, היא עלולה לגרום למפולת פיננסית כבדה שתשים לאל את כל המאמצים והכספים שהושקעו עד כה, אולם הרעיון שאפשר להחזיר את כל מכני המוסדות לרשותו של הרבי, הצית אש להבה בנשמתו.

לאחר תקופה של תכנונים כלכליים, הצליח הרב פבזנר לשכנע את חבריו כי העסק אפשרי והוחלט ללכת על המהלך. בשלב זה התברר כי הבנקים לא מוכנים להעניק הלוואה באמצעות משכנתא מכמה סיבות, ובראשם הרקורד הלא-מחמיא של המוסדות באותה פשיטת רגל ועיקול הנכסים.

דווקא אז, כאשר החלום התרחק ממימושו, הגיעה הישועה באופן שמימי הודות לשליח במדינה רחוקה שהבין את חשיבות הבעיה. שליח זה עשה היכרות קרובה עם יהודי חם ומאמין, שבהשגחה פרטית עובד בשותפות עם מר עריק רוטשילד. הלה אירגן בפריז פגישה ביניהם, ובעקבותיה היחסים התחממו. בשלב זה הסכים מר רוטשילד למכור הכל ולקבל את התשלום על הבניינים בתשלומים נוחים פרוסים לכמה שנים ללא ריבית.

"במקרה זה ראיתי את כוחו של שליח שמסייע לשליח אחר", אומר הרב פבזנר. זה כוחה של אחדות בין השלוחים המסייעים זה לזה, גם כאשר נמצאים בקצוות שונים של העולם.

בעיצומו של המשא ומתן לפדיון הבניינים, הגיע הרב פבזנר ל-770, ובמהלך התוועדות שלו במקום, הבטיח לרבי, כי עם פדיון הבניינים, הוא יארגן בלי נדר קבוצה של יהודים שיבואו מצרפת להודיע לרבי את הבשורה טובה ולערוך סעודת הודיה רבתי בבית חיינו ב-770!

ואכן, לאחר כמה חודשים אינטנסיביים של הכנות קדחתניות בהכנת המסמכים, נחתם סופית החוזה של קניית ופדיון הבניינים וחזרתם לידי בעליהם האמיתיים-הרבי מלך המשיח.

בטקס החתימה על פדיון הבניינים, נשא הברון רוטשילד דברים נלככים בשבח המוסדות, כאמרו כי שמח לעזור לקיומם, ואף הבטיח להמשיך לתמוך בפרויקטים חדשים!

השמועה על פדיון הבניינים עשתה לה כנפיים, וכבר באותו ערב יום הבחיר כ"ח סיון תשע"ט, התקיימה

התוועדות ספונטנית מלאת רגש ושמחה בבית הרב פבזנר במעמד רבנים ומנהיגי הקהילה, ידידים ותורמים לרוב. "באוויר שדרה הרגשה של גאולה ונסים שמימיים ממש כמו ביום הבחיר ה' טבת, חג דידן נצח", מספר הרב פבזנר ועיניו נוצצות. "השמחה היתה נסוכה על פני כולם ממש".

הרב פבזנר מודה לכל אלו שעמדו לימינו בתקופה הקשה ("לכתך אחריי במדבר") ובפרט לרב פרנקפורטר והדיין הגאון הרב ירמיהו כהן; ידיד המוסדות מר יהיא אמויאל מנהל רשת 'אוצר התורה', הרב מנחם מרגולין מנהל מרכז רבני אירופה, הנדיב העסקן הידוע ר' יוסף ז"ל סדון, והרב שמואל ז"ל אזימוב, שליח הרבי בצרפת ומנהל 'בית ליובאוויטש' בפריז. גם בנו הרב מנחם מענדל השתתף באותה התוועדות כ"ח סיון והעלה על נס את כוחם של השלוחים לעמוד בנחישות בכל מצב.

כמו כן מביע הרב פבזנר את תודתו העמוקה לאמו הרבנית ולרעייתו רבקה וכל בני משפחתו שעמדו לימינו בכל המצבים, ובפרט בנו הרב אברהם ברוך שעובד לידו ועוזר בכל התחומים.

באים לומר 'תודה רבי'!

באלול תשע"ט מימש הרב פבזנר את הבטחתו לרבי, ולקראת 'שבת סליחות' הוא הגיע לרבי בראש קבוצה שמנתה את חברי ההנהלה ותומכים של מוסדות 'סיני ליובאוויטש' בפריז. מבחינתו, אותו יום היה 'דידן נצח', יום הצלת המוסדות ופדיון הבניינים.

במהלך ביקור ההודאה המרגש, נכנסו חברי המשלחת לספריית הרבי-שם נמצא דגם שלוש קריות החינוך, אשר הראשון שבהם הושאר שם לבקשתו המפורשת של הרבי, לצד מפתח המוסדות שניתן לו. זו הייתה הזדמנות מרגשת וחגיגת של הרב פבזנר למסור לרבי את המפתח של הבניין הרביעי הנקרא על שם אביו הדגול- 'מרכז בית הלל'.

סיפור בניית מרכז זה, הרביעי, ופתיחתו בשנת תשע"ד, נוצר בשל התרחבות הקהילה, וכך נוצר צורך להקים מוסדות חדשים ליד המוסד 'כי טוב'. גם דגם הבניין הרביעי 'מרכז בית הלל' הובא לרבי והוכנס לספרייתו.

זכה הרב יוסף יצחק פבזנר וזכו אנ"ש בפריז, והקהילה היהודית כולה- בכך שכל הבניינים חזרו לרשות הרבי, ואין כל סכנה להתערבות בתכנים החינוכיים. רשת מוסדות החינוך 'סיני' מאכלסים קרוב לשלושת אלפים תלמידים מכל הגילאים, השכבות והחוגים!...

"לפי דברי הרבי אלינו 'מהם יראו וכן יעשו', למדנו שאסור לשליח לוותר או להתייאש בשום מצב שהוא, גם כשחרב חדה מונחת על הצוואר, שכן כל שליח יכול לסמוך על הרועה הגדול המשלח הרבי מלך המשיח שליט"א שלא יעזוב אותו, וסוף כל סוף יהיה דידן נצח!"

הוראות מהרבי בענייני חינוך

באמצע שנות הממ"ם נוצר צורך לפתוח בפאריז חדר על טהרת הקודש, בנוסף לחדר שהיה קיים מכבר ואשר נוהל על ידי הרב שמואל ז"ל אזימאוו במסגרת בית ליובאוויטש. המוסד החדש נפתח לקראת שנת הלימודים תשמ"ז במסגרת מוסדות סיני ליובאוויטש, ונקרא "חדר סיני יידיש".

ההחלטה לקיים את הלימודים באידיש נבעה משתי סיבות: א. רוב התלמידים שהיו גרעין היסוד של המוסד החדש, הגיעו ממשפחות דוברי אידיש, וגם שאר ההורים שרשמו את ילדיהם הסכימו או אף רצו שהלימודים יתקיימו באידיש (בתחילה היה מעורב גם בשפת המדינה, כדי להקל על הילדים שלא הגיעו מבתים דוברי אידיש, ובהמשך הדרך עבר המוסד כולו לאידיש). ב. כדי להדגיש את הייחודיות בחדר החדש, שלא ייראה ככפילות של החדר הקיים. ג. ועיקר, כי מטרת החדר היתה שכבוא העת התלמידים שי' יתקבלו בישיבת תומכי תמימים ברינא, איפה שהלימודים אז היו בידיש.

הרעיון המרכזי היה לייסד חדר איכותי, המתאים ככל הפרטים לרצון הרבי – כולל רצונו הק' שהילדים ילמדו על טהרת הקודש. השקענו הרבה בבחירת המורים ותכנית הלימודים, שהכל יהיה על הצד הטוב ביותר. הרוח החיה בכל זה היתה סבתו של החתן דנן, הרבנית עשקא פעוונזנער תחי', שתמיד עמדה לימין בעלה הרגול הרה"ח הרה"ג הרב הלל ז"ל פעוונזנער, רבה של קהילת חב"ד ומייסד מוסדות סיני, אבל ענין החדר הזה היה בציפור נפשה ממש.

אבי החתן, הרב יוסף יצחק פעוונזנער, שכיהן כמנכ"ל המוסדות והשקיע רבות כמחלקה הזאת, המעטה בכמות אך רבה באיכות – זכה באותן שנים לקבל מהרבי כמה מענות מפורטים בענייני חינוך. מתוכם הואיל להדפיס כאן בפרסום ראשון את המענות שתוכנם שייך לרבים.

לימוד צרפתי בחדר על טהרת הקודש

כאמור, הילדים בחדר הגיעו מבתים מגוונים, ולמרות שהבריה התיכון של החדר היה, שכל הלימודים יהיו על טהרת הקודש – היו הורים שהתקשו לעכל את המחשבה

שילדיהם לא ילמדו קריאה וכתובה בצרפתית. וכך, אחרי תקופה פנו כמה הורים אל אבי החתן בפניה והצעה לסדר שיעורים לקריאה וכתובה בצרפתית.

לאחר שאבי החתן הסביר להם שכל החדר נוסד על בסיס של לימודי קודש בלבד, ולא שייך חלק משעות הלימודים לעניינים של חולין – הם הציעו שהלימודים יתקיימו לאחר שעות הלימודים, זאת אומרת אחרי השעה 5:00 בערב. וגם – שהתשלום למורה לא יעבוד דרך המוסד, אלא ישולם באופן פרטי על ידי ההורים. הם הדגישו שהלימודים יוקדשו אך ורק לקריאה וכתובה בצרפתית, ולא ללימודי חול אחרים. אחדים מהם, בלאו הכי לימדו באופן פרטי לכנם קריאה וכתובה בצרפתית.

[אנב: היו הורים מאנ"ש שטענו שאין לדון בהצעה זו כלל, שהרי זה כפוסח על שני הסעיפים, ור"ל]

אבי החתן החליט להעביר את השאלה להכרעתו של הרבי, ולאחר ששיגר מכתב מפורט עם כל פרטי ההצעה והרקע לדברים – נענה בזה הלשון:

לא לפני גיל שמונה או תשעה. אזכיר עה"צ.

כמובן שההצעה ירדה מהפרק.

מוזיקה וספורט פעם בשבוע – מתאים

בניגוד ללימוד השפה הצרפתית, שאותה שלל הרבי (עד גיל מסויים) – הרי במערכת השעות של תוכנית הלימודים שנכתבה עם ייסוד החדר, הוקדש שיעור אחד בשבוע לניגונים חסידיים ולימוד מוזיקה בכלי מוזיקה, וכן שיעור שבועי אחד לספורט. אבי החתן הסתפק בנוגע לשני שיעורים אלו, ושאל לרבי את התוכנית המלאה עם שאלה: "האם זה מתאים לרוח המוסד לאנ"ש שכולו קודש וכו'?"

כמענה, הרבי עיגל את המילה "מתאים" והוסיף בכי"ק: ויהא בהצלחה. אזכיר עה"צ.

מענות קודש בעניינים שונים

חלוקת דמי הפיצויים מהתאונה

ביום כ"ח טבת תשי"ט אירעה ר"ל תאונה מחרידה בכניסה לבית רבקה שבעיירה יער שלייד פאריז, בה נהרגה ל"ע הבת הבכורה למשפחת הרה"פ ז"ל (סב החתן שי') הילדה שיינא פראדא ז"ל, והיא בגיל שבע וחצי. בכפוף להחלטת בית המשפט, קיבלו ההורים פיצויים בסכום מסוים, והם כתבו לרבי על החלטתם להקדיש את כל הסכום למטרות שהרבי יחליט.

בר' שבט תש"כ השיב להם הרבי:

במענה למכתבו מיום כ"ה טבת בו כתב אודות רצונם הטוב להקדיש סך מסוים וכו', ושואל הצעות בזה,

מהנכון היה אשר החצי – לערך – מהסכום יוקצב להשתתפות בהדפסת ספר על-ידי המרכז לענייני חינוך, (הצעה פרטית בזה בטח יקבל מהם). והחצי השני לתת לבתי הספר בית רבקה: חלק לבתי הספר בית רבקה בפאריז, באה"ק ת"ו, וכאן.

בספר הנדפס יהי כתוב שזהו לעילוי נשמת כו', אבל הנתמימה לבתי הספר הנ"ל צריכה להיות בעילום שם.

ויזכו הוא וזוג' תי' לגדל את כל ילידיהם שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך בריאות הנכונה, שמחה וטוב לבב.

בברכה לבשורות טובות.

ואכן, יומיים אחר-כך, בר' שבט, שלח הרב חרקוב מכתב מטעם המרכז לענייני חינוך, ובו מציע לבחור אחד משלושה ספרים שעמדו להדפיס בעת ההיא. מסיבה מסויימת התעכב משלוח המכתב של הרב חרקוב, ובטו אדר הוא שיגר מכתב נוסף עם הצעות נוספות לשלושה ספרים אחרים. לפועל בחרו ההורים להנציח את בתם בהדפסת הספר "אוער פיפעל" באנגלית.

מדוע דעת הרבי הייתה נגד ההעתקה מצרפת

בשנים תש"ו-תש"ז, לאחר היציאה הגדולה והניסית של מאות משפחות אנ"ש מרוסיה, הגיעו רבים מהם לצרפת. רובם ראו במקום 'תחנת מעבר' לקראת הנסיעה לארץ הקודש, ארצות הברית, קנדה או אנגליה – בהנחה קדומה שכצרפת אין עתיד לחינוך יהודי ובפרט לחינוך חסידותי. לאחר כל המאבקים שהיו להם מול הקומוניסטים, והנידודים במלחמת העולם השנייה – הם ביקשו להגיע אל המנוחה והנחלה, לקהילה יהודית חסידית מסודרת.

למרות שבאופן כללי הרבי הרי"צ עודד את החסידים להמשיך לארץ ישראל או לארה"ב – יוצאים מהכלל היו החסידים בעלי ההשפעה, שאותם ביקש הרבי הרי"צ להשאיר בצרפת, ולפעול להרמת קרן התורה בפריז וסביבותיה. ובלשון הרבי הרי"צ במכתבו לאחד החסידים (אגרת ג"ב, אגרות קודש שלו כרך ט עמוד רכה): "יש להעיר כי שאלת הכלל צריכה לתפוס מקום חשוב יותר משאלת הפרט, וכשים לב לעבודתו בקודש במהנהו אשר

בטח עוסק הוא שם גם בהרכבת תורה וגם בחיזוק היהדות, יש לעיין במאד אם כדאי שיעזוב את עדתו למרות מצבו הגשמי, ובודאי אשר חובה מוטלת על כל מי שאפשר בידו לעזור בעזה"ל לאחינו בני ישראל באירופה בגשם וברוח, וגם מוסדותי עומדים תמיד הכון לזה במדה האפשרית".

בשנים הבאות, לאחר שהרבי מה"מ עלה על כס הנשיאות, הקו הכללי של הרבי היה, שהחסידים שנתדרו בצרפת – לא יעברו לארץ הקודש או לניו-יורק וכדומה, אלא ישארו באזור לסייע בפיתוח ענייני היהדות והחסידות. כך לדוגמא כתב הרבי מה"מ לאחד מאנ"ש בשנת תשי"ב (אג"ק חלק ה' עמוד לה): "הנה בכלל אינני מבין מהי הבהלה שנתהווה עתה בין אנ"ש שיחיו בצרפת, להעתיק משם, ולילך לחפש חדשות במדינות אחרות, ובפרט שהן יודעים כבר ממצב המדינות שאין ההסתדרות בשם בנקל, וכבר גליתי דעתי מאז, שצריכים היו להתעניין בהעתקה למדינת מאראקא שהיא בסמיכות לצרפת, ויש שם כר נרחב לכמה מסוגי אנ"ש ובפרט לאותם המסוגלים לעבודה בשדה החינוך, נוסף על העבודה שישנה עדיין בצרפת בכלל ובפרט בפאריז בשדה החינוך והחזקת היהדות".

ובאגרת לרה"ח ר' נחום לבקובסקי בי"א ניסן תשי"ג כבר כותב הרבי "ולפלא שהוא בגדר שאלה אצלו, כי הרי ידוע מכבר דעתי בכלל שאיני מבין ואיני גורס הבהלה בהעתקה וברובא דרובא גם ההעתקה עצמה, ובפרט בנוגע לאיש אשר זכה שההשגחה העליונה בחרה בו לקרב את לבן של בני ישראל לאביהם שבשמים ע"י המאור שכתורה זוהי תורת החסידות דרכי והנהגותי וגם הזמין לו את זה שתהי' פרנסתו בגשמיות ביחד עם פרנסתו ברוחניות, שבמילא ברוד הרבר לדעתי שזהו הצנור שלו ושל כל ב"ב שיחיו שע"ז יקבלו כל המצטרך להם בגשמיות וברוחניות, ובלבד שיעמוד חזק על משמרתו למלאות תפקידו כרבעי עד כמה שתלוי בו, אבל גם זה מספיק כי לפום גמלא שיחנא"

ופחות מחודשיים אחר-כך מרחיב הרבי את היריעה, וכותב שגם מי שאינו עוסק בעבודת הקודש – אל לו לעזוב את צרפת. וכך כותב הרבי בכ"ט אייר תשי"ג:

במענה על מכתבו, בו שואל חוות דעתי בענין העתקה מצרפת. ושאלת חכם חצי תשובה, וכמו שמזכיר במכתבו, שידוע לו חו"ד בענין העתקה. אלא שיש עוד להוסיף בזה, שחו"ד זו שאין כדאי להעתיק (מלבד במקרים בודדים), הנה לא רק בנוגע לאלו העוסקים בעבודת הקודש, אם כתו"ת או במקצוע אחר, אלא גם לסתם אנ"ש, ולא רק מפני הרוחניות, אלא גם מפני הגשמיות, וכאשר בטח ידוע להם

מהקישויים וההרפתקאות שיש לאנ"ש שי' כאן ובקנדה, בעניני הסתדרות ומקור לפרנסה, אשר בטחוני שהם כותבים לכם המצב כמו שהוא, אף שעי"ז יתברר שספק אם טוב עשו בהעתקה לכאן וד"ל.

אכן, הרבי צפה עתיד גדול לקהילה היהודית בצרפת, כפי שרואים הפירות היום והולך ומוסיף ואור בעזרת השם. אחת המשפחות שנשארו וזכו לכנות מחדש ולהעמיד הדת על תילה, זו משפחת הרה"פ ז"ל (סב החתן), ולאחר פטירתו בד' תשרי תשס"ט, ממשיכים דרכו ושליחותו, אשת חבר כחבר הרבנית עשקא תחי' ובנו (אבי החתן שי') בהנהלת ופיתוח המוסדות ועסקנות הכלל, ובנו הגדול הרב אברהם ברוך שי' משמש לממלא מקומו ברכנות.

הגנו מביאים בזה בפירסום ראשון שני מכתבים מהרבי מה"מ לאחר שהרה"פ העלה גם הוא את האפשרות לנסוע מצרפת – במכתב הראשון, מאדר"ח מרחשון תשי"ג, הרבי לא שלל את רעיון ההעתקה, ורק מביע תמיהתו כיצד זה אפשרי כאשר אשתו של הרה"פ צריכה ללדת בקרוב...:

נ"ב: זה עתה קיבלתי מכתבו המהיר מא' חשון, בו שואל חו"ד בענין העתקה לארצוה"ב, אבל לא פירוש הדבר – הרי מפני מצב זוגתו תחי' והלידה שתהי' בשעטומ"צ, איך אפשר לחשוב ע"ד נסיעה?

ובהמשך כותב הרבי שאם כל העניינים הטכניים יאפשרו, אפשר לחשוב על ההעתקה, וממליץ לבדוק עם ידידיו מזקני אנ"ש, שאולי עדיף לעבור לארץ ישראל במקום לקראון הייטס:

ומה שכותב שנסיעתו תוכל להיות רק קרוב לזמן הפסח, הרי אם דעת הרופא מסכמת לזה (לנסיעה בזמן קרוב כזה להלידה בשעטומ"צ), וגם הדזוינט יודע ע"ז ולא יבטלו הוויזות מקודם לזה, הרי בניחותא, אולי אפשר כדאי להשתדל ע"ד העתקה. ואז עליו להתייעץ עם זקני אנ"ש מהידידים שלו במחננו, שאפשר כדאי יותר – לאה"ק ת"ו, ולא לכאן.

לקראת סיום המכתב מוסיף הרבי ומבהיר באופן כללי את הסיבה לדעתו נגד להגירת החסידים מצרפת, ומדגיש שאין הדברים אמורים כלפי הרה"פ, ולכן יש מקום לנסיעתו.

...וזאת למודעי, אשר כנראה שכמה מאנ"ש טועים הם ומפרשים דעתי נגד העתקה מצרפת שכוונתי היא לתועלת קיום המוסדות ולשמירתם ולוותר על התועלת הפרטית של האישים, ואין זה מתאים כלל וכלל, כי דעתי, ולדאבוני

ראיתי זה במוחש עד עתה, שבההעתקה הרי כמעט רובם ככולם האט מען אנגעווארן ברוחניות ולעו"ז האט מען ניט פארדינט בגשמיות ואינני רואה עדיין לע"ע סיבות שישתנה זה בעתיד הקרוב, ובמילא תמיהני על אלו הרוצים בהעתקה דוקא, ובקשר לכל הנ"ל הנה מה שמדגיש כל אחד במכתבו שבהעתקתו לא יהי' היזק להמוסדות שלנו, הנה אינו שייך להענין, כיון שהחשש הוא במניעת היזק מההעתקה להנוסע והמעתיק גופא.

בסוף המכתב מוסיף הרבי בכתב יד קדשו: המאמר נפתלי אילה בטח יעתק וישלח. ות"ח מראש.

כפי הנראה, עם הזמן שחלף וקבלת הידיעות ממצבם הרוחני והגשמי של אנ"ש שעזבו את צרפת – הרבי שלל את הרעיון מכל וכל, וכך כאשר הרה"פ שאל את הרבי שוב לאחר חג הפסח תשי"ג, נענה בשלילה מוחלטת:

בעתו קבלתי מכתבו, בו שואל חוות דעתי בענין וויזה להעתקה, ומסיים שלכאורה לא יוכל להשיגה עד סוף הקיץ.

ולפלא, שבודאי יודע חוות דעתי בענינים כאלה, ונמצא הוא במקום שיש לו פרנסה ברוחניות, ולפי ערך, גם בגשמיות, והוויזה גם לדעתו יש להשיגה רק בסוף הקיץ, אם כן הרי למה לעמוד בפזור הנפש ובבלבול מחשבות, כיון שעוד חזון למועד. ויתחזק יותר בענינים במקומו עתה, והשי"ת יזכהו שיהי' בהצלחה בענינים בכלל ובנוגע לשידוך טוב והגון בשביל אותו תחי' בפרט.

אקווה שלעת קבלת מכתבי זה נמצאים כולם – הוא וב"ב שיחיו – בכריאות הנכונה ות"ח אם יודיע ע"ז בפירוש.

מכתב הרבי מה"מ להכתרת הרה"פ

בשנת תשכ"ב, כאשר סב החתן הרה"פ ז"ל הוכתר לרב בית הכנסת בו התפלל הרבי, שיגר לו הרבי מכתב ברכה, ובקטע החמישי מזכיר הרבי את זכרונותיו מתקופת מגוריו בפריז, שאז התפלל באותו בית כנסת; ולפני החתימה מבקש הרבי למסור פ"ש המתפללים החברים והנכבאים בראשם של בית הכנסת וסביבותי' – שליט"א.

אלו שהשתתפו במעמד ההכתרה של הרה"פ ז"ל באותו ביהכ"ג, מציירים מעמד רב רושם בהשתתפות המון יהודים ורבים מחשובי הרבנים דאז.

כ"ה, מוצאי שבת קדש פרשת ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ה'תשכ"ב

ברוקלין, ג. י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה הלל שי',
שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו הודעה אשר נתקבל לכהן בקדש, רבנות על טהרת הקדש בבית הכנסת, מקדש מעט, טו"ב רחוב ראדזיע במחנמ הט' פאריז.

ויהי רצון אשר תהי' ההתמנות בשעה טובה ומוצלחת, וכידוע בדיוק לשון הצלחה שהוא עוד למעלה מהמשוער, היינו שיתרבה בכל עניני בית הכנסת, הן עניני תפלה הן בשיעורי תורה הנלמדים ברכים, וביחיד, וכידוע דרשת רז"ל על הכתוב, אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב, שערים המצוינים בהלכה (ברכות ח, א).

ובפרט ע"פ הזכור לי משנים אשר הייתי דר בפאריז

ומתפלל לעתים קבועים בביהכ"נ האמור, אשר מסוגל מקדש מעט זה לגדל בו גם תפלה וגם תורה, להיות מתאים לשמו, מקדש מעט, בית המלך מלכו של עולם (מגילה כז, א. עיי"ש).

ויהי רצון שיהי' כל האמור מיוסד וחדוד אהבת ה' ויראת ה' שהן שרש וקיום כל הנ"ל כמרומוז ברמב"ם הלכות יסודי התורה ריש פרק [ב] ומבואר יותר בספר תניא קדישא ריש פרק ד'.

והדי נמצאים אנו בשבועות, בהם קורין בתורה, אופן קיום הציורי, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך כאו"א מישראל (יעויין בזה ד"ה היושבת כנגים ה'תש"ח).

בברכת הצלחה בכל האמור ובפ"ש המתפללים החברים והגבאים בראשם של בית הכנסת וסביבותי' – שליט"א.

והי דבר שמת עליו דקדוקה אמתה. לענן הקייסרני. הנפ הנפ א ציטת
 עוד חודש קייסרני. ויזג גרד צוד ויתר האיסרון. ואחרי זה שלאו ההורים
 ומאמת המעלה וגב מקצת נצטוו דמאז עז. (אף סוף כל סוף זה גרוב
 מדעס דהנפולו דמנז הוצאו שיה הטפס, כי הם אום הן נוצרים) חסב א
 בפלשת ארבי טקום. (אם בחינו שוג נאב אחת אי יכולה ההווה לעמ) ויצ
 דאפי דקדוק צורה אמתה. והנצי להטוף שמוסף כעס טלים שולל
 אמאן קינולו תמיד נלפת עו האסבה האמורפיו- תמיד דערך לו-כס
 אמויה, ואמנע שנותן כל אף טלים. נעמית דחולוה אדנאים. וקום
 מיעוט יכולת ארורה ויהס כל.

הפסכ והטור ערפ מוכאר בן אפדור
 דאם העלה יתאר דהל-אין פ
 טעם פל אבות אבות פ אמר
 האוסרות המפדים אלה עליו ית
 [אבדור-אין יזוע באן פל ער פועות
 אילו מתחילה דמנעו כל צד
 -אבדור ואמרו אלא פל עירום אבדור
 אבדור דמנעו אלה ויהיה אמון אי (אבדור)
 והנצי עמך פסד צדד (אבדור) אה אה
 ארס ארס ארס-אלי ארס ארס ארס
 ער אבדור הארץ לכן וכפי ארץ.]

וכא ינפני אפצית בחינוך
 טליסא
 הו פאודור
 דאוד יוצא אן (אף) אהס
 ער יתאירי פס
 א הו ארס ארס ארס
 ארס ארס ארס
 ארס ארס ארס

אחת

פעוונז נער-פאריז

CABLE ADDRESS: HAMELECH, NEW YORK

Tels. HYacinth 3-9250-1
PResident 8-4600

כ"ה

מרכז לעניני חנוך

MERKOS L'INYON VE CHOVUCH

CENTRAL ORGANIZATION FOR JEWISH EDUCATION

תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש רבי מנחם מענדל שניאורסאהן שליט"א
מיסודו של כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע שניאורסאהן מליובאוויטש

Central Office
770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

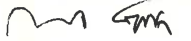
י"ז בחמוז - יהפך מיגון לשמוזה - חש"כ
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו"מ ה' הלל שי

שלום וברכה!

באשר מתכווננים לגמור בימים אלה את הדפסת ה"אאור פיפאל", הננו
לצרף בזה את נוסח ההקדשה כפי שנמסרו לדפוס - באם לא יכניס כח"ר
שינויים בזה. ונא להודיענו היכף אם הנוסח מרויך הוא.

בתודה למפרע ובברכה כט"ס

הרב ח.מ.א. חדקוב
מנהל

DEPARTMENTS:

- PUBLICATIONS
- SCHOOL FOR GIRLS
- YOUTH CLUBS—
- MESIBOS SHABBOS

- OVERSEAS
- FARMERS
- SERVICEMEN'S
- CONSULTATION AND INFORMATION

- RELIGIOUS RELEASE INSTRUCTION
- EMPLOYMENT BUREAU
- STATISTICS AND RESEARCH
- DISPLACED PERSONS

מענה המל"ח ע"ד תרומת הרב הלל ז"ל ותבלחט"א זוגתו מרת עשקא שתחיל פעוונזנער

מהפיכת החינוך בצרפת

ב"ה צום החבוץ יתן לטון ולשמחה יתן וצפון זמן

זמן הבהיר יא יתן תעלה. לפנת אפול ואפול צמ קשת הרה
פניונוק ס' אהציה אהאול כצון קדשו, חזונו אול חיה ס' די.
וקיחול על זיה זכבת כן, וקל לתן ביצו הקדשה אלם תחילת
ס' שחול; אלא ס' חס בזמנים, אלא ס' צמח בזמנים, אלא ס'
צמח בזמנים, אלא ס' אהציה

ב"ה יא וקל לטבח העל יתן א את דמיה אלה,
כדוב החה וכו' משנה הן יא קפולין
אלם נזכרו

קחיל גר התעלה. ותופח כדוב, גרל חסיה איה פריטים; שזה הו
כוא הרהיר יא יתן. שפעול דסכה אהציה אהאול כצון קדש אפולין י
ולא ששחוב החא אפולין. יהחילין מונו היטס. ויהי כח ימיוג אהו
הפולן היחוב שחך הרהי ציווג אפולין.
י יא. אהפ הילול אהחול אה חספזי אוסה אהקן. דקדש תעס צמ
אלם ותפול א היחוס חן.
סוף ס' סוף. תעיה אלם יאול אהבפס קל אהטפול ס' פריטין. ויהי
הרהי אהילי. כשהעול דמיה הם, אהח חלקיה ה' מניה. ונה א ותמזי חיחובול.
והח אהתעול ס' עכה זכרה. ומכין שפפוס ק בפימ יהי יאול אהשול הרה
כוא א, ואטור, אהעבה. תהי, שיהי א יאול אהציה דקדש נא יא. הלה

ב' מכתבים מהרה"פ לרב קרינסקי. והתעודה המדוברת במכתב השני.

פעוונער - פאריז

מרכז לעניני חנוך

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ו' שבט תש"כ
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והרה"ח ח"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ וכו' מוה' הלל שי'

שלום וברכה

בזה הננו להודיע לכת"ר שבאם יחליט להקדיש סכום מסוים להשתתפות בהדפסת ספר חינוכי ע"י המרכז לעניני חנוך הננו להציע לפניו אחת משלשת הספרים דלקמן אשר הם כמעט מוכנים כבר מצד המערכת להוציא לאור בעזרהש"ח.

(א) ספר כולל בחוכו ביאורים של ענינים שונים עפ"י המונות שבשעתו הודפסו בגליזנות מיוחדים של ה"שמועסן" באיריש, מכיל בחוכו הרבה ידיעות מיוסדות עפ"י מדרשים ואגרות חז"ל.

(ב) כרך ג' של "אוצר פייפעל" באנגליה (והוא ספר דברי ימי ישראל אשר שני כרכים הראשונים הופיעו מכבר, והצורך בהמשך הספרים גדול מאד).

(ג) הוראות למדריכי מסיבות שבת "מסיבות שבת גיד", כולל בחוכו תומר זה עבור כ"ה שבתות לערך.

באם כת"ר יסכים לאחת מג' הצעות דלעיל, יואיל נא להודיענו, וביחד עם זה גם את נוסח ההקדשה.

בברכת כט"ס

הרב ח.מ.א. חקוב
מנהל

Tel. (212) 493-9250

Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן הכ"מ
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN, N. Y. 11213

ב"ה, כ"א תמוז, תשנ"ד

לכבוד הרה"ג והרה"ח עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר' הלל שי' פערזונער

שלום וברכה!

במענה לבקשת כת"ר,

הנני לאשר שעפ"י בקשת כת"ר לפני חגה"פ תשנ"ג, שאלתי את כ"ק אדמו"ר הכ"מ אם
לבנות בנין חדש להבית ספר שלו אשר בפאריז. וקבלתי ע"ז הסכמתו וברכתו הק'.

גם קבלתי או מידו הק' שלשה חבילות של שטרי דולרים: חבילה אחת של מאה שטרות של
חמש דולר, חבילה אחת של מאה שטרות של עשרה דולר וחבילה אחת של מאה שטרות של עשרים
דולר -- להשתמש בהן לברכת והצלחת הענין.

בברכת הצלחה וכט"ס,
יהודא קרינסקי

פעוונז נרפאריז

נגר כז לעניני חנוך

770 איסטערן פארקווי

ברוקלין, נ.י.

ב"ה, מו' ארבע תש"כ
ברוקלין

הרה"ג הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ כו' מו"ה הלל שי'

שלום וברכה!

בזה הננו להודיע לכה"ר שבאם יהליט להקדיש סכום מסוים
להשתתפות בהדפסת ספר הינוכי ע"י המרכז לעניני חנוך, הננו
להציע לפניו אחת משלש הספרים דלקמן:

- (א) הוצאות חדשה מספרי ספרנו.
- (ב) ספרים כרוכים מה"שיחות לנוער" (השמועסין בלה"ק).
- (ג) הוצאה חדשה של ספר השנה.

הספרים הנ"ל הם בסוג כזה שיוכלו להנות מהם בבתי הספר
"בית רבקה" שבכל מקום.

באם כה"ר יסכים לאתח מג' הצעות הנ"ל, יואיל נא להודיענו,
וביחד עם זה גם את נוסח ההקדשה.

בברכת כמ"ס
הרב ח.מ.א. חקוב
מנהל

נ.ב.

מפני סיבה נחעכב משלוח המכתב, ואת כה"ר הסליחה.
ובנתיים באנו בהצעות נוספות הנרשמות לעיל.

הקשר של משפחת פעוונזנער עם נשיא צרפת לשעבר מר שיראק

Paris, le 2 avril 2004.

En ce jour de fête, qui est un jour de mémoire pour chacun d'entre vous, je voudrais adresser un salut amical et chaleureux à l'ensemble de la grande famille Loubavitch rassemblée aujourd'hui à travers toute la France et dans le monde entier.

Il y a tout juste 102 ans, naissait dans ce qui était alors la Russie impériale, un homme qui allait profondément marquer votre histoire, votre spiritualité, votre manière de voir et d'agir dans le monde : celui que vous avez toujours appelé simplement et affectueusement « le Rabbi ».

Les liens qui unissent le Rabbi à la France sont d'une force singulière, comme l'illustre de manière éclatante un épisode resté célèbre, celui d'un cantique traditionnel, entonné sur l'air de la Marseillaise, devant une assistance médusée, lors des fêtes de l'automne 1973, en pleine guerre du Kippour. Ce souvenir n'a rien d'anecdotique. Il témoigne de l'attachement sincère et profond du Rabbi et de sa famille spirituelle à la France.

C'est en effet la France et Paris que le Rabbi choisit lorsqu'il doit quitter l'Allemagne, en 1933. C'est à la Sorbonne qu'il s'inscrit lorsqu'il souhaite poursuivre ses brillantes études commencées à Berlin. C'est en France que sa notoriété, son charisme, son enseignement se développent, suscitant l'attention et l'admiration de son entourage. Dans les heures sombres que connaît notre pays, les qualités dont il fait preuve - une audace et un courage peu communs, nourris d'une foi fidèle et exigeante - deviennent légendaires. Il s'attache à soulager les peines et les souffrances. Il aide ceux qui peuvent partir. Il sauve nombre de vies.

Après son installation à New York, il revient une seconde fois à Paris en 1947, pour y retrouver sa mère, veuve, qui a pu quitter l'Union soviétique. Ce sera un séjour décisif par tout ce que le Rabbi essaiera dans la France d'alors, posant les fondations de ce que va être l'œuvre sociale Loubavitch avec, au cœur, sa forte vocation éducative, lui assignant mission de transmettre dans cette France des Droits de l'Homme, cette France accueillante à tous et respectueuse de tous, cette France qu'il aime, une spiritualité, des valeurs, une tolérance.

C'est à cette mission que se consacre aujourd'hui, depuis déjà de longues années, le Grand Rabbin Pevzner. A travers lui, en ce grand jour pour chacun d'entre vous, je tiens à vous souhaiter un très joyeux anniversaire.

Jacques CHIRAC

Rav Hillel Perzner
Rabbin de la Communauté
Loubivitch - France

הרב הלל פעוונער
 רב של קהלת ליובאוויטש
 צרפת

נשיא צרפת מר שזאק שיראק מברך חסידי חב"ד לרגל יום י"א ניסן
יום הולדת ה-102 של הרבי
(תרגום חפשי)

ביום חג זה, שהוא גם יום זכרון לכל אחד מכם, ברצוני להביע ברכותיי ברגשי ידידות חמות להמשפחה הגדולה של ליובאוויטש, שמתאחדת ביום הזה בכל צרפת ובעולם כולו.

לפני 102 שנה נולד ברוסי' האימפריאליסטית איש שהטביע חותמו בהיסטורי' וברוח שלכם, כמו בהמבט ואופן הפעולה שלכם בעולם, איש שקוראים לו בפשטות ובחיבה **הרבי**.

הקשר של הרבי לצרפת מיוחדת במינה, כפי שמתבטא באופן יוצא דופן האיפוזדה המפורסמת, איך שהלחין לפני קהל מופתע לגמרי תפלה מפורסמת על מנגינת המרסייז. זה קרה בסתיו 1973 בעיצומה של מלחמת יום הכיפורים. לא מדובר באנקטודה, אלא מעיד על קשר כן ופנימי של הרבי וחסידי - לצרפת.

הרבי בחר בצרפת ובפאריז כשעזב גרמני' ב-1933, והמשיך השתלמותו המזהירה בסורבון. הודות לאישיותו המקרינה ותורתו בעת שהותו הצרפת, יצא לו מוניטין בחוג רחב של ידידים ומכרים.

בשעות השחורות (של מלחמת העולם השני') הי' לו אומץ יוצא מהכלל, מיוסדת על אמונה איתנה. הוא בא לעזרה לאלו שמתייסרים, עזר לפליטים והציל לחיים כמה נפשות.

אחרי שמתיישב בניו-יארק, הוא חוזר עוד הפעם לפאריז ב-1947 לקבל פני אמו (שנתאלמנה), אחרי שהצליחה להימלט מברית המועצות.

לרגל ביקור זה השריש יסודות חזקים בצרפת דאז, וסלל הדרך לפעילויות המסועפות של חסידי חב"ד (בצרפת) לעתיד, הן בתחום הסוציאלי, ובמרכזה - בתחום החינוך, והפקיד שליחות ומסר לטובת חיים מבוססים על ערכים רוחניים וסבלנות, מסר לעם הצרפתי ולצרפת כולה, מדינה הדולגת בזכות וחופש בני אדם, והמקבלת ומכבדת כל אחד באשר הוא, ואחרון אחרון - מדינה שאוהב.

לתפקיד נעלה זה מקדיש הרב הראשי פעוונער את חייו זה כבר הרבה שנים. ודרכו הנני מביע ביום גדול זה לכל אחד מכם **יום הולדת שמח**.

CITÉ DE L'EDUCATION SINAI - 2 à 8, rue Tristan Tzara - 75018 PARIS
 Tél. Bureau : 01 40 38 19 00 - Tél. Domicile : 01 40 38 21 96 et 01 40 38 06 82
 Ligne directe : 01 40 38 10 11 - Fax : 01 40 38 07 71

PRÉSIDENCE
DE LA
RÉPUBLIQUE

Service de Presse

ALLOCUTION DE MONSIEUR JACQUES CHIRAC,
PRESIDENT DE LA REPUBLIQUE

A L'OCCASION DE LA REMISE DE DECORATION DE
MONSIEUR HILEL PEVZNER,
GRAND RABBIN DE LA COMMUNAUTE LOUBAVITCH DE FRANCE

Palais de l'Elysée, le Vendredi 4 juillet 1997

מהפיכת החינוך בצרפת

כ"ג אדר"ר תשנ"ב.

קבוצת תומכים של מוסדות סיני שהגיעו אז אל הרבי כדי להביא את הדגם של הבי"ס סיני (רובע 18) מקבלים מטבעות של הרבי לצדקה. בתמונה נראה אביו של החתן, הרב יוסף יצחק פעוונזנער שי'.

לעילוי נשמת
הת' השליח
שניאור זלמן פעוונער ע"ה